

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA
NA ŚRODOWISKO
UPROSZCZONYCH PLANÓW URZĄDZENIA LASU
DLA LASÓW NIE STANOWIĄCYCH WŁASNOŚCI SKARBU
Z OBSZARU GMIN: KNYSZYN I GONIĄDZ**

**OBREB EWIDENCYJNY: GONIĄDZ, BUDNE ŻARNOWO, DAWIDOWIZNA, DOWNARY,
KLEWIANKA, KRAMKÓWKA DUŻA, KRZECZE, ŁAZY, OLSZOWA DROGA, WÓLKA PIASECZNA,
WÓLKA P- ŁĄKI R. WSI, OLSZOWA DR. ZA TWIERDZĄ, OLSZOWA DR GONIĄDZ LAS,
OLSZOWA DR. KROPIEWNICA, OSOWIEC, PŁOCHOWO, SMOGORÓWKA DOLISTOWSKA,
SZAFRANKI, UŚCIANEK, WROCEŃ (GM. GONIĄDZ) ORAZ KNYSZYN, NOWINY KASJERSKIE
(GM. KNYSZYN)**

sporządzono na lata 2025-2034

Zlecniodawca:

**Starostwo Powiatowe w Mońkach
ul. Słowackiego 5a, 19-100 Mońki**

Opracowała:

Mgr Klaudia Janik-Ramza

Podpis autora opracowania:

Klaudia Janik-Ramza

Czarna Białostocka, 2024

SPIS TREŚCI:

A. WSTĘP	7
1. UKŁAD OPRACOWANIA	7
2. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	7
B. CZĘŚĆ OPISOWA	11
1. INFORMACJE OGÓLNE NA TEMAT UPROSZCZONEGO PLANU URZĄDZENIA LASU (UPUL)	11
1.1. INFORMACJE PODSTAWOWE	11
1.2. CEL SPORZĄDZENIA UPROSZCZONEGO PLANU URZĄDZENIA LASU.....	11
1.3. METODY ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ UPUL ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZENIA.....	11
1.4. METODY ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA UPUL.....	12
1.5. METODY MONITOROWANIA REALIZACJI ZADAŃ GOSPODARCZYCH PRZEZ ORGAN NADZORUJĄCY, W TYM MONITORINGU POZYSKANIA DREWNA I PIELĘGNACJI LASU WEDŁUG KATEGORII ZABIEGU	12
1.6. INFORMACJA O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO	13
1.7. STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM	13
1.8. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI OPRACOWANEGO DOKUMENTU	13
1.9. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTALONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA OPRACOWANEGO DOKUMENTU	14
1.10. LOKALIZACJA OBIEKTU	14
1.11. PRZYNALEŻNOŚĆ DO JEDNOSTEK PODZIAŁU PRZYRODNICZO-LEŚNEGO.....	14
1.12. PRZYNALEŻNOŚĆ DO JEDNOSTEK PODZIAŁU FIZYCZNO-GEOGRAFICZNEGO	14
1.13. POWIĄZANIE PROJEKTU UPUL Z INNYMI DOKUMENTAMI	15
2. FORMY OCHRONY PRZYRODY - OPIS ISTNIEJĄCYCH, PROJEKTOWANYCH FORM OCHRONY PRZYRODY POKRYWAJĄCYCH SIĘ ZASIĘGIEM Z GRUNTAMI UWZGLĘDNIONYMI W UPUL LUB TEŻ GRANICZĄCE Z GRUNTAMI UJĘTYMI W UPUL.....	16
2.1. OBSZARY NATURA 2000	16
2.1.1. PLH200008 Dolina Biebrzy	16
2.1.2. PLB200006 Ostoja Biebrzańska	17
2.1.3. PLH200006 Ostoja Knyszyńska	18
2.1.4. PLB200003 Puszcza Knyszyńska	19
2.2. BIEBRZAŃSKI PARK NARODOWY	20
2.3. PARK KRAJOBRAZOWY PUSZCZY KNYSZYŃSKIEJ IM. PROF. WITOLDA SŁAWIŃSKIEGO	21
2.4. OBSZAR CHRONIONEGO KRAJOBRAZU DOLINA BIEBRZY	21
2.5. POTENCJALNE, CHRONIONE GATUNKI ROŚLIN, GRZYBÓW I ZWIERZĄT MOGĄCE WYSTĘPOWAĆ NA OMAWIANYM OBSZARZE	22
2.6. STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM	22
2.7. POZOSTAŁE FORMY OCHRONY PRZYRODY, NA KTÓRE POTENCJALNIE MOŻE MIEĆ WPŁYW WYKONANIE ZABIEGÓW ZAPLANOWANYCH UPUL	22
3. OPIS PRZEWDYWANYCH SKUTKÓW DLA ŚRODOWISKA W PRZYPADKU NIEPODEJMOWANIA PRZEDSIĘWZIĘCIA.	22
4. DANE LICZBOWE W UPUL	23
C. OKREŚLENIE PRZEWDYWANEGO ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO ZABIEGÓW ZAPLANOWANYCH W UPUL...	24
1. OMÓWIENIE PRZYJĘTYCH DO STOSOWANIA W UPUL GOSPODARCZYCH TYPÓW DRZEWOSTANÓW (GTD) I SKŁADÓW GATUNKOWYCH UPRAW I ODNOWIEŃ ORAZ INNYCH ZAPISÓW PROTOKOŁU NTG	24

2. OKREŚLENIE PRZEWIDYWANEGO ODDZIAŁYWANIA ZADAŃ ZAPLANOWANYCH W UPUL NA PRZEDMIOTY OCHRONY, ZE WZGLĘDU NA KTÓRE ZOSTAŁY POWOŁANY OBSZAR NATURA 2000 POKRYWAJĄCY SIĘ ZASIĘGIEM Z GRUNTAMI OBJĘTYMI PRACAMI URZĄDZENIOWYMI 30

2.1. ZESTAWIENIE TABELARYCZNE POWIERZCHNI GRUNTÓW OBJĘTYCH PRACAMI NAD UPUL Z OBSZAREM NATURA 2000	30
2.2. OKREŚLENIE WPŁYWU ZAPISÓW UPUL NA PRZEDMIOTY OCHRONY OBSZARU NATURA 2000	31
2.3. ODDZIAŁYWANIE NA OBSZAR N2000 PLH200008 „DOLINA BIEBRZY”	34
2.3.1. <i>Określenie przewidywanego oddziaływania na cenne siedliska przyrodnicze wymienione w Załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG mogące występować na gruntach objętych UPUL</i>	36
2.3.2. <i>Określenie przewidywanego oddziaływania na gatunki roślin i zwierząt wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG mogące występować na gruntach objętych UPUL</i>	46
2.4. ODDZIAŁYWANIE NA OBSZAR N2000 PLB200006 „OSTOJA BIEBRZAŃSKA”	56
2.4.1. <i>Określenie przewidywanego oddziaływania na gatunki roślin i zwierząt wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG mogące występować na gruntach objętych UPUL</i>	57
2.5. ODDZIAŁYWANIE NA OBSZAR N2000 PLH200006 „OSTOJA KNYSZYŃSKA”	59
2.5.1. <i>Określenie przewidywanego oddziaływania na cenne siedliska przyrodnicze wymienione w Załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG występujące na gruntach objętych UPUL</i>	61
2.5.2. <i>Określenie przewidywanego oddziaływania na gatunki roślin i zwierząt wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG występujące na gruntach objętych UPUL</i>	63
2.6. ODDZIAŁYWANIE NA OBSZAR N2000 PLB200003 „PUSZCZA KNYSZYŃSKA”	66
2.6.1. <i>Określenie przewidywanego oddziaływania na ptaki będące przedmiotami ochrony w obszarze Natura 2000 występujące w zasięgu gruntów objętych UPUL</i>	67
2.7. OCHRONA STREFOWA PTAKÓW	68
2.8. OKREŚLENIE PRZEWIDYWANEGO POTENCJALNEGO ODDZIAŁYWANIA NA CENNE SIEDLISKA PRZYRODNICZE WYMNIENIONE W ZAŁĄCZNIKU I DYREKTYWY RADY 92/43/EWG MOGĄCE WYSTĘPOWAĆ NA GRUNTACH OBJĘTYCH UPUL	69
2.9. OKREŚLENIE PRZEWIDYWANEGO POTENCJALNEGO ODDZIAŁYWANIA UPUL NA GATUNKI ROŚLIN I ZWIERZĄT WYMNIENIONE W ZAŁĄCZNIKU II DYREKTYWY RADY 92/43/EWG, A MOGĄCE WYSTĘPOWAĆ NA GRUNTACH OBJĘTYCH UPUL	70
2.10. OKREŚLENIE PRZEWIDYWANEGO POTENCJALNEGO ODDZIAŁYWANIA UPUL NA GATUNKI PTAKÓW WYMNIENIONE W ZAŁĄCZNIKU I DYREKTYWY 2009/147/WE, A MOGĄCE WYSTĘPOWAĆ NA GRUNTACH OBJĘTYCH UPUL	73
2.11. PROPOZYCJE ZMIAN ZAPISÓW PROJEKTU UPUL MAJĄCE NA CELU UNIKNIĘCIE ZNACZĄCEGO NEGATYWNEGO ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO	75

3. OKREŚLENIE PRZEWIDYWANEGO ODDZIAŁYWANIA ZABIEGÓW PROJEKTOWANYCH W UPUL NA POZOSTAŁE FORMY OCHRONY PRZYRODY I ELEMENTY ŚRODOWISKA 76

3.1. OKREŚLENIE WPŁYWU ZAPISÓW UPUL NA POZOSTAŁE FORMY OCHRONY	76
3.1.1. <i>Oddziaływanie na Biebrzański Park Narodowy wraz z otuliną</i>	76
3.1.2. <i>Oddziaływanie na Park Krajobrazowy Puszczy Knyszyńskiej im. prof. Witolda Sławińskiego</i>	77
3.1.3. <i>Oddziaływanie na Obszar Chronionego Krajobrazu Dolina Biebrzy</i>	79
3.3. WPŁYW NA FORMY OCHRONY PRZYRODY USYTUOWANE W BEZPOŚREDNIM SĄSIEDZTWIE GRUNTÓW OBJĘTYCH UPUL	80
3.4. WPŁYW NA POZOSTAŁE ELEMENTY ŚRODOWISKA	80
3.4.1. <i>Oddziaływanie na różnorodność biologiczną</i>	82
3.4.2. <i>Oddziaływanie na ludzi</i>	83
3.4.3. <i>Oddziaływanie na florę i faunę</i>	83
3.4.4. <i>Oddziaływanie na wodę</i>	88
3.4.5. <i>Oddziaływanie na powietrze</i>	88
3.4.6. <i>Oddziaływanie na powierzchnię ziemi</i>	89
3.4.7. <i>Oddziaływanie na krajobraz</i>	90
3.4.8. <i>Oddziaływanie na klimat</i>	90
3.4.9. <i>Oddziaływanie na zasoby naturalne</i>	90
3.4.10. <i>Oddziaływanie na zabytki, obiekty pamięci narodowej, obiekty kultury materialnej</i>	90

3.4.11. Oddziaływanie na dobra materialne	91
4. DZIAŁANIA MAJĄCE NA CELU MINIMALIZACJĘ EWENTUALNEGO NEGATYWNEGO WPŁYWU UPUL NA ŚRODOWISKO	91
D. INFORMACJE DODATKOWE DOTYCZĄCE UPUL	92
1. TERMINY REALIZACJI ZABIEGÓW ZAPLANOWANYCH W UPUL	92
2. TECHNOLOGIE REALIZACJI ZABIEGÓW ZAPLANOWANYCH W UPUL	92
3. ANALIZA MOŻLIWYCH KONFLIKTÓW SPOŁECZNYCH ZWIĄZANYCH Z PLANOWANYM PRZEDSIĘWZIĘCIEM	92
4. DANE O SPORZĄDZENIU PROGNOZY	92
5. ŹRÓDŁA INFORMACJI	93

SPIS TABEL:

Tabela 1: Wykaz obrębów i ich powierzchni	23
Tabela 2: Tabela hodowlana z przyjętymi TD do stosowania	25
Tabela 3: Zestawienie tabelaryczne powierzchni gruntów objętych UPUL w stosunku do obszaru Natura 2000	30
Tabela 4: Struktura zabiegów gospodarczych planowanych do realizacji w latach 2025-2034 w granicach obszaru PLH200008 Dolina Biebrzy	31
Tabela 5: Struktura zabiegów gospodarczych planowanych do realizacji w latach 2025-2034 w granicach obszaru PLB200006 Ostoja Biebrzańska	32
Tabela 6: Struktura zabiegów gospodarczych planowanych do realizacji w latach 2025-2034 w granicach obszaru PLH200006 Ostoja Knyszyńska	32
Tabela 7: Struktura zabiegów gospodarczych planowanych do realizacji w latach 2025-2034 w granicach obszaru PLB200003 Puszcza Knyszyńska	33
Tabela 8: Zestawienie tabelaryczne siedlisk chronionych - przedmiotów ochrony Obszaru Natura 2000 PLH200008 Dolina Biebrzy w granicach gruntów objętych UPUL	37
Tabela 9: Działania ochronne zaprojektowane w PZO PLH200008 Dolina Biebrzy dla roślin i zwierząt będących przedmiotami ochrony w tym obszarze wraz z ich lokalizacją na gruntach objętych UPUL	47
Tabela 10: Lokalizacja oraz planowane zabiegi gospodarcze w miejscach bytowania ptaków - przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska oraz lokalizacja innych gatunków występujących na terenie objętym opracowaniem UPUL	57
Tabela 11: Zestawienie tabelaryczne siedlisk chronionych - przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 PLH200006 Ostoja Knyszyńska	62
Tabela 12: Lokalizacja oraz planowane zabiegi gospodarcze w miejscach stwierdzenia gatunkowych przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 Ostoja Knyszyńska oraz lokalizacja innych gatunków występujących na terenie objętym opracowaniem UPUL	63
Tabela 13: Potencjalny wpływ zaplanowanych w UPUL zabiegów na siedliska przyrodnicze mogące ewentualnie zostać zinventaryzowane na gruntach objętych UPUL	69

Tabela 14: Potencjalny wpływ zaplanowanych zabiegów na gatunki roślin i zwierząt (poza ptakami) z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG wymienione w SDF dla obszaru Natura 2000 pokrywającego się zasięgiem z gruntami objętymi pracami UPUL.....	71
Tabela 14: Struktura zabiegów gospodarczych planowanych do realizacji w granicach Biebrzańskiego Parku Narodowego (bez otuliny).....	76
Tabela 16: Struktura zabiegów gospodarczych planowanych do realizacji w granicach Parku Krajobrazowego Puszczy Knyszyńskiej im. prof. Witolda Sławińskiego (bez otuliny)	77
Tabela 17: Syntetyczne zestawienie przewidywanego wpływu UPUL na poszczególne elementy środowiska	80

A. WSTĘP

Przedmiotem niniejszego opracowania (Prognozy) jest prognoza oddziaływania na środowisko Uproszczonego Planu Urządzenia Lasu (UPUL) dla lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa, leżących w obrębach ewidencyjnych: Goniądz, Budne Żarnowo, Dawidowizna, Downary, Klewianka, Kramkówka Duża, Krzeczce, Łazy, Olszowa Droga, Wólka Piaseczna, Wólka P- Łąki R. Wsi, Olszowa Dr. Za Twierdzą, Olszowa Dr Goniądz Las, Olszowa Dr. Kropiewnica, Osowiec, Płochowo, Smogorówka Dolistowska, Szafranki, Uścianek, Wroceń (gm. Goniądz) oraz Knyszyn, Nowiny Kasjerskie (gm. Knyszyn).

1. Układ opracowania

Prognoza została sporządzona w oparciu o uzgodnienie stopnia i szczegółowości z RDOŚ w Białymstoku (pismo nr WPN.611.5.3.2024.MW z dnia 04 kwietnia 2024 r.). Forma opracowania wynika bezpośrednio z art. 51 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jedn. Dz.U. 2022 poz. 1029). Szczególną uwagę zwrócono na grunty leżące w obszarach sieci Natura 2000.

2. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Przedmiotem niniejszego opracowania analiza oddziaływania na środowisko Uproszczonego Planu Urządzenia Lasu (UPUL) dla lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa, leżących w gminach i obrębach ewidencyjnych wymienionych powyżej.

Podstawą prawną sporządzenia niniejszej prognozy jest Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U.2021.2373 oraz 2389) oraz Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U.2021.1098; 1718 oraz Dz.U.2022.84). Zakres i treść prognozy wynika bezpośrednio z art. 51 wyżej wymienionej ustawy. Forma i treść opracowania wynika również z pisma nr WPN.611.5.3.2024.MW z dnia 04 kwietnia 2024 r. uzgadniających stopień i szczegółowość prognozy, pomiędzy Regionalną Dyrekcją Ochrony Środowiska (RDOŚ) w Białymstoku, a Wykonawcą.

Zasadniczym celem niniejszej prognozy jest określenie szeroko pojętego wpływu zaprojektowanym w Uproszczonym Planie Urządzenia Lasu (zwanym dalej UPUL) zabiegów na: poszczególne formy ochrony przyrody (w tym w szczególności obszary Natura 2000) oraz elementy środowiska.

Przy sporządzaniu Prognozy posłużono się danymi zamieszczonymi w projektach UPUL, w szczególności w opisach taksacyjnych, bazach danych i w warstwach numerycznych. Dane z zakresu inwentaryzacji przyrodniczej (występowania siedlisk przyrodniczych oraz stanowisk gatunków roślin i zwierząt w obszarach chronionych) pozyskano z Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Białymstoku, Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, PGL, a także Monitoringu Przyrodniczego Generalnego Inspektora Ochrony Środowiska.

W metodyce opracowania szczegółowo opisano sposób przypisania wskaźników gospodarczych uwzględnionych w Projekcie Uproszczonego Planu Urządzenia Lasu do przedmiotów ochrony. Ponadto przedstawiono w tej części kryteria oceny oddziaływania zapisów projektu planu na środowisko i poszczególne jego elementy (różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki i dobra materialne). Ocenę i wskazania oparto na wiedzy teoretycznej oraz doświadczeniu praktycznym uwzględniając uwarunkowania środowiskowe obszaru, na którym mają być realizowane planowane zadania oraz występujących na nim problemów ochrony przyrody. Wyniki prac zestawiono w tabelach.

W zasięgu obszaru podlegającego prognozie oddziaływania na środowisko występuje:

- parki narodowe
 - Biebrzański Park Narodowy
- obszary Natura 2000
 - PLH200008 Dolina Biebrzy
 - PLH200006 Ostoja Knyszyńska
 - PLB200003 Puszcza Knyszyńska
 - PLB200006 Ostoja Biebrzańska
- parki krajobrazowe:
 - PK Puszczy Knyszyńskiej im. Prof. Witolda Sławińskiego
- obszar chronionego krajobrazu:
 - Obszar Chronionego Krajobrazu Dolina Biebrzy

W bezpośrednim sąsiedztwie obszaru podlegającego prognozie oddziaływania na środowisko nie występują żadne formy ochrony przyrody.

W ramach oddziaływania UPUL na środowisko, zgodnie z przedstawionym przez RDOŚ zakresem szczegółowości niniejszego opracowania, główny nacisk położono na analizę wpływu zapisów projektów planów na siedliska przyrodnicze i gatunki występujące w poszczególnych obszarach chronionych.

W wyniku przeprowadzonych analiz w niniejszej prognozie ustalono:

- Na podstawie analizy Tabeli zawierającej długoterminowe cele hodowlane, czyli strukturę gatunkową przyszłych drzewostanów, można stwierdzić, że docelowe składy gatunkowe w zakresie gatunków głównych odpowiadają zaproponowanym przez J.M. Matuszkiewicza (2007) regionalnym optymalnym składom gatunkowym drzewostanów w odpowiednich typach siedliskowych lasu i zbiorowiskach roślinnych.

- Brak rezerwatów przyrody, użytków ekologicznych, zespołów przyrodniczo-krajobrazowych oraz stanowisk dokumentacyjnych na gruntach objętych UPUL wyklucza możliwość wystąpienia negatywnego wpływu UPUL na te formy ochrony.
- Nie stwierdzono aby działania zaprojektowane w UPUL miały negatywny wpływ na stan i zachowanie pomników przyrody.
- Nie stwierdzono aby działania zaprojektowane w UPUL miały negatywny wpływ na Biebrzański Park Narodowy (zakres i termin realizacji zabiegów uzgodniony z Dyrektorem Biebrzańskiego Parku narodowego)
- Nie stwierdzono aby działania zaprojektowane w UPUL miały negatywny wpływ na Park Krajobrazowy Puszczy Knyszyńskiej im. Prof. Witolda Sławińskiego oraz Obszar Chronionego Krajobrazu Dolina Biebrzy.
- Nie stwierdzono aby działania zaprojektowane w projektach UPUL miały wpływ na przedmioty ochrony występujące w Obszarze Specjalnej Ochrony Ptaków Natura 2000 PLB200006 Ostoja Biebrzańska, PLB200003 Puszcza Knyszyńska oraz w Specjalnym Obszarze Ochrony Siedlisk Natura 2000 PLH200008 Dolina Biebrzy i PLH200006 Ostoja Knyszyńska.
- Brak stref ochrony cennych gatunków zwierząt na gruntach objętych UPUL wyklucza możliwość wystąpienia negatywnego wpływu na tą formę ochrony.
- Stwierdzono brak negatywnego oddziaływania zapisów UPUL na ludzi.
- Realizacja zapisów UPUL nie wpłynie niekorzystnie na populacje cennych gatunków roślin i zwierząt oraz siedlisk przyrodnicze na gruntach objętych projektami.
- Oddziaływanie na różnorodność biologiczną, w tym na rośliny i zwierzęta. Zaplanowane w projektach UPUL prace pozwalają zminimalizować ryzyko obniżenia różnorodności biologicznej terenu. Dzieje się tak dzięki stosowaniu właściwych, zbliżonych do naturalnych składów gatunkowych, pozostawianiu drzew o nietypowych cechach, pozostawianiu martwego drewna, ochronie stanowisk i siedlisk gatunków.
- Oddziaływanie na wodę. Ustalenia projektu UPUL nie wpływają negatywnie na wody znajdujące się na terenie objętym opracowaniem.
- Oddziaływanie na powietrze. Nie stwierdzono negatywnego wpływu zapisów UPUL na powietrze atmosferyczne, głównie ze względu na sam charakter gospodarki leśnej.
- Stwierdzono możliwe pośrednie niekorzystne oddziaływanie zapisów UPUL na powierzchnię ziemi. Związane jest to z m.in. z transportem drewna. W Uproszczonym Planie Urządzenia Lasu zawarto zapisy pozwalające zredukować niekorzystne oddziaływanie, takie jak wyznaczenie sieci szlaków zrywkowych, na których koncentruje się ruch pojazdów.

- Projekt Uproszczonego Planu Urządzenia Lasu nie wpłynie negatywnie na kształtowanie krajobrazu leśnego. Wszelkie działania takie jak: odnowienia, pielęgnacje, także rębnie docelowo mają zachować ciągłość istnienia lasu.
- Oceniono, że UPUL pozytywnie wpływają na klimat. Las w widoczny sposób łagodzi warunki klimatyczne, a uproszczony plan gwarantuje nie tylko zachowanie, ale również powiększanie się zasobów drzewnych, co zwiększy asymilację dwutlenku węgla z atmosfery.
- Oddziaływanie na zasoby naturalne. Głównym celem planowania urządzeniowego jest zapewnienie trwałości i ciągłości użytkowania zasobów przyrodniczych, głównie odnawialnego surowca, jakim jest drewno. Realizacja UPUL spowoduje wzrost zasobów drewna, co należy uznać za aspekt pozytywny.
- Nie stwierdzono negatywnego oddziaływania na zabytki i dobra kultury materialnej oraz turystykę.
- Nie stwierdzono, aby UPUL miały negatywne transgraniczne oddziaływanie na środowisko, głównie ze względu na charakter gospodarki leśnej i położenie geograficzne omawianego obszaru.

Podsumowując „UPROSZCZONE PLANY URZĄDZENIA LASU DLA LASÓW NIE STANOWIĄCYCH WŁASNOŚCI SKARBU PAŃSTWA POŁOŻONYCH NA TERENIE GMIN: GONIĄDZ I KNYSZYN” na lata 2025-2034 nie wpływają negatywnie na środowisko, w tym również na cele i przedmioty ochrony oraz integralność obszarów chronionych. Realizacja zapisów projektów UPUL nie będzie negatywnie oddziaływać na bioróżnorodność terenów objętych opracowaniem, w tym na cenne siedliska przyrodnicze, chronione gatunki roślin i zwierząt oraz nie zaburzy spójności czynników strukturalnych i funkcjonalnych warunkujących trwałość ich populacji i biotopów. Stosowane dotąd oraz zalecane obecnie metody działań we właściwy sposób chronić będą różnorodność siedlisk i gatunków obecnych na analizowanym terenie, głównie poprzez prowadzenie racjonalnej, wielofunkcyjnej gospodarki leśnej zachowującej trwałość i dobry stan zdrowotny lasów zgodnie z zasadami przyjętymi w projektowanych uproszczonych planach urządzenia lasu.

B. CZĘŚĆ OPISOWA

1. Informacje ogólne na temat Uproszczonego Planu Urządzenia Lasu (UPUL)

1.1. Informacje podstawowe

Zlecającym wykonanie Planów (Uproszczonego Planu Urządzenia Lasu - dalej UPUL) jest Starostwo Powiatowe w Mońkach.

Wykonawcą UPUL jest firma Krzysztof Janczulewicz Urządzanie Lasu i Obiektów Rolno – Leśnych z Czarnej Białostockiej.

1.2. Cel sporządzenia Uproszczonego Planu Urządzenia Lasu

Uproszczonego Planu Urządzenia Lasu po zatwierdzeniu i wprowadzeniu decyzją Starosty Powiatowego staje się od dnia określonego w decyzji przez dziesięć lat podstawowym dokumentem techniczno-prawnym do:

- prowadzenia przez wieczystego użytkownika lub właściciela lasu trwale zrównoważonej gospodarki leśnej (art. 7 ustawy o lasach),
- sprawowania przez Starostę Powiatowego nadzoru nad gospodarką leśną (art. 5 ust. 1, pkt. 1 ustawy o lasach),
- naliczania przez właściwy Urząd Gminy podatku leśnego wg zasad określonych w ustawie o podatku leśnym (art. 3 ustawy o podatku leśnym),
- weryfikacja stanu faktycznego w stosunku do stanu rejestrowego gruntów,
- rozliczenia powierzchni leśnej.

1.3. Metody analizy skutków realizacji postanowień UPUL oraz częstotliwości jej przeprowadzenia

Skutki realizacji postanowień UPUL na bieżąco monitorowane będą przez jednostki nadzorujące Starostwa Powiatowego w Mońkach i gminach: Goniądz i Knyszyn oraz okazjonalnie przez pracowników gruntów sąsiadujących, będących w zarządzie Nadleśnictw: Augustów, Knyszyn i Rajgród. Monitoring ewentualnych (stwierdzonych w przyszłości) przedmiotów ochrony występujących na gruntach objętych opracowaniem UPUL w ramach Obszarów N2000 prowadzony będzie przez pracowników RDOŚ Białystok, zgodnie z zaleceniami w PZO (lub projekcie PZO) dla danego Obszaru. Analiza zmian oraz poprawność wykonania zabiegów zostanie także sprawdzona podczas kolejnej rewizji UPUL. Dodatkowo obszar gminy kontrolowany jest co pewien czas na podstawie Państwowego Monitoringu Środowiska (Państwowy monitoring środowiska, według art. 25 ust. 2 ustawy - Prawo ochrony środowiska).

Zaleca się przeprowadzenie analizy skutków realizacji postanowień projektów UPUL Staroście monieckiemu z częstotliwością co 5 lat. Analiza powinna mieć formę raportu umieszczanego w Biuletynie Informacji Publicznej Starostwa Powiatowego. W raporcie należy umieścić następujące informacje:

- stan lasów po pięcioletnim i dziesięcioletnim okresie obowiązywania UPUL uwzględniający zmiany w wielkości zasobów drzewnych na 1 ha i całej powierzchni oraz wykonanie zadań z zakresu hodowli lasu w hektarach,
- stopień przestrzegania zaleceń ochronnych zawartych w opisie ogólnym UPUL.,
- ewentualne przypadki negatywnego oddziaływania ustaleń UPUL na środowisko.

1.4. Metody zastosowane przy sporządzaniu Prognozy oddziaływania UPUL

Przy sporządzaniu Prognozy oddziaływania na środowisko UPUL wykorzystano metodę analizy punktowej oraz punktowo-porównawczej. Zgodnie z wytycznymi zawartymi w „Ustawie o udostępnianiu informacji o środowisku ...” z dnia 3 października 2008 r. rozróżniono wpływ krótko, średnio i długoterminowy oraz negatywny, pozytywny i obojętny. Dokonano analizy wpływu wszystkich zaplanowanych w UPUL zabiegów gospodarczych na wymienione w ww. ustawie elementy środowiska, a także występujące na urządzonych gruntach formy ochrony przyrody.

Wykorzystano wiedzę i doświadczenia wynikłe z realizowanych UPUL jak i działań prowadzonych na terenach gospodarującego w tym rejonie Nadleśnictwa.

Wykorzystano również geograficzne systemy informatyczne (GIS) do zobrazowania przestrzennego pokrywania się lokalizacji zabiegów zaplanowanych w projektach UPUL. z poszczególnymi lokalizacjami elementów środowiska przyrodniczego. Warstwy numeryczne otrzymane z RDOŚ w Białymstoku oraz warstwy z PZO były przycinane warstwą gruntów objętych projektem UPUL. W ten sposób uzyskano poszczególne powierzchnie obszarów chronionych na gruntach objętych projektem UPUL.

Opinie i stanowiska ekspertów na temat oddziaływania na przedmioty ochrony obszarów Natura 2000 wydawano głównie na podstawie podręczników metodycznych wydanych przez GDOŚ oraz opracowań pomocniczych (np. Strategii zarządzania obszarem Natura 2000). Do analizy wykorzystano również akty prawne, literaturę i strony internetowe.

Metody dostosowano do stopnia szczegółowości wykonanych UPUL.

1.5. Metody monitorowania realizacji zadań gospodarczych przez organ nadzorujący, w tym monitoringu pozyskania drewna i pielęgnacji lasu według kategorii zabiegu

Uproszczony Plan Urządzenia Lasu jest dokumentem technicznym wskazującym ogólną charakterystykę lasów oraz ich stanu, zestawienia powierzchni i miąższości gatunków panujących (głównych) według klas i podklas oraz opisy taksacyjne lasu, stanowiące charakterystykę poszczególnych

drzewostanów (zawarte są w nich szczegółowe opisy lasu, oparte na inwentaryzacji oraz projektowane zabiegi gospodarcze i ochronne) (myśl art. 19 Ustawy o lasach). Przedmiotowy dokument w swoim zakresie nie ma obowiązku na wskazanie metod monitorowania organu nadzorującego, które to działania wynikają z przepisów odrębnych i dotyczą organu samorządowego.

1.6. Informacja o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko

Biorąc pod uwagę położenie geograficzne terenów ujętych projektem UPUL (w oddaleniu od granic państwa) nie przewiduje się oddziaływania o charakterze transgranicznym.

1.7. Stan środowiska na obszarach objętych znaczącym oddziaływaniem

Obszary objęte znaczącym oddziaływaniem to obszary, na których przewiduje się realizację przedsięwzięć wymienionych w Rozporządzeniu Rady Ministrów z 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (tekst jednolity: Dz. U. 2019 poz. 1839). Jednym z takich przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, o którym mowa w §3, jest zalesianie, w szczególności: „nieużytków lub innych niż ome użytków rolnych, znajdujących się na obszarach objętych formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–5, 8 i 9 Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, lub w otulinach form ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–3 tej Ustawy”.

Obszary o których mowa w cytowanym wyżej Rozporządzeniu to:

- parki narodowe,
- parki krajobrazowe,
- rezerваты przyrody,
- obszary chronionego krajobrazu
- obszary sieci Natura 2000,
- użytki ekologiczne,
- zespoły przyrodniczo-krajobrazowe.

W analizowanych projektach UPUL nie projektuje się żadnych zalesień, a tym samym nie ma przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

1.8. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji opracowanego dokumentu

Najistotniejszym problemem ochrony środowiska z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu staje się prowadzenie planowej, wielokompleksowej gospodarki leśnej w myśl trwale zrównoważonego rozwoju, łączącego w sobie zarówno potrzeby ekonomiczne, społeczne, kulturowe oraz przyrodnicze. Problem ten wynika z rozdrobnienia działek, wydzieleń oraz kompleksów leśnych. W zasadzie szeroko rozumiana ochrona przyrody na gruntach ujętych w UPUL ma dość ograniczone zastosowanie z powodu małej powierzchni, rozdrobnienia kompleksów oraz małej

powierzchni wydzieleni, dużej liczby współwłaścicieli gruntów (udziałowców). Pomimo, że zabiegi zaplanowane w UPUL zostały dobrane zgodnie z obowiązującym prawem, rozporządzeniami, instrukcjami to ww. elementy podziału tych gruntów sprawiają, iż nie będą miały one większego wpływu na stan środowiska oraz form ochrony przyrody na omawianym obszarze.

1.9. Cele ochrony środowiska ustalone na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia opracowanego dokumentu

Celami ochrony środowiska z punktu widzenia planowanej gospodarki leśnej jest utrzymanie stałego pokrycia lasem powierzchni ujętych w UPUL, doprowadzenie składów gatunkowych do zgodności z siedliskiem, zaplanowanie poprzez odpowiednie zabiegi drzewostanów o zróżnicowaniu wiekowym i strukturalnym mogących w odpowiedni sposób oprzeć się szeroko pojętym zagrożeniom lasu, wyhodowania w przyszłości drzewostanów o jak najlepszych walorach. Wszystkie te cele mają za zadanie w przyszłości zaowocować poprawą swego stanu, zwiększeniem różnorodności biologicznej omawianych terenów, a poprzez zachowanie drzewostanów na gruncie zapewnienie istnienia niewielkiej części celów ochronnych istniejących już obszarowych form ochrony przyrody.

1.10. Lokalizacja obiektu

Grunty ujęte w UPUL leżą w woj. podlaskim, w powiecie monieckim, na terenie gmin: Goniądz i Knyszyn.

1.11. Przynależność do jednostek podziału przyrodniczo-leśnego

Według „Regionalizacji przyrodniczo-leśnej Polski z 2010 r.” (Zielony, 2010 r.) na podstawach ekologiczno-fizjograficznych, omawiany obszar objęty niniejszym opracowaniem położony jest w:

- Krainie: Mazursko-Podlaskiej (II)
 - Mezuregionie: Puszczy Knyszyńskiej (II.15)
 - Mezuregionie: Wysoczyzny Białostockiej (II.14)
 - Mezuregionie: Kotliny Biebrzańskiej (II.13)

1.12. Przynależność do jednostek podziału fizyczno-geograficznego

Według podziału fizyczno-geograficznego Polski (Solon, 2018) obszar objęty opracowaniem położony jest w zasięgu następujących jednostek:

Według podziału fizyczno-geograficznego Polski (Solon, 2018) obszar objęty opracowaniem położony jest w zasięgu następujących jednostek:

- Megaregionie – Niż Wschodnioeuropejski (8)
 - Prowincji – Niż Wschodniobałtycko-Białoruski (84)

- Podprovincji – Wysoczyzny Podlasko-Białoruskie (843)
 - Makroregionie – Nizina Północnopodlaska (843.3)
 - Mezoregionie – Kotlina Biebrzańska (843.32)
 - Mezoregionie – Wysoczyzna Białostocka (843.33)

1.13. Powiązanie projektu UPUL z innymi dokumentami

Z terenami objętymi uproszczonymi planami urządzenia lasu związane są następujące postanowienia aktów prawa lokalnego (istotne dla dokumentu):

- w województwie podlaskim:
 - Program Państwowego Monitoringu Środowiska woj. podlaskiego na lata 2016-2020, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Białymstoku, Białystok 2015 r.
 - Raport o stanie środowiska województwa podlaskiego w 2020 roku, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Białymstoku, Białystok 2020 r.
- w powiecie monieckim:
 - Program Ochrony Środowiska dla powiatu monieckiego na lata 2004 – 2011, 2003.

Na szczeblu gminy, dokumentami powiązanymi z projektem Uproszczonego Planu Urządzenia Lasu są przede wszystkim programy ochrony środowiska:

- Program Ochrony Środowiska dla Gminy Goniądz na lata 2021-2025, z perspektywą do 2027 r., 2020
- Program Ochrony Środowiska dla Gminy Knyszyn na lata 2016-2019, z perspektywą na lata 2020 – 2023.

Programy Ochrony Środowiska w zakresie zadań „ochrona i powiększanie zasobów leśnych” zakładają opracowanie Planów Urządzenia Lasu. Powyższe dokumenty wskazują lokalizacje lasów na terenie omawianych gmin, stopień ich istotności z punktu widzenia przyrody, środowiska, lokalnej gospodarki i rozwoju gminy, a także człowieka jako miejsca np. rekreacji i odpoczynku dla mieszkańców. Uwzględniając je jako istotne elementy ładu przestrzennego. Wykazują potrzebę ich zachowania w jak najlepszym stanie.

Gminy, w zasięgu których położone są grunty objęte prognozą, posiadają również opracowania dotyczące planowania przestrzennego „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego (SUiKZP), w których określono politykę przestrzenną gminy, ogólny planowany sposób zagospodarowania całego terytorium gminy, a także zawarto informacje o położeniu lasów, obszarów przeznaczonych pod zabudowę, do zalesień, o przebiegu głównych szlaków komunikacyjnych, terenów chronionych itp., jak również Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego (MPZP) będące lokalnymi aktami prawa wykonawczego.

Innego typu dokumentami powiązаныmi z projektem Uproszczonego Planu Urządzenia Lasu są plany ochrony dla form ochrony przyrody wynikające z Ustawy o ochronie przyrody. Są to w tym wypadku:

- Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 14 stycznia 2022 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Dolina Biebrzy (PLH200008) (Dz. U. z 2022 r. poz. 362)
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. Nr 25, poz. 133).

Lasy należące do osób fizycznych na terenie gmin Goniądz i Knyszyn położone są w zasięgu terytorialnym Nadleśnictw: Augustów, Knyszyn i Rajgród, dla których sporządzone zostały Programy Ochrony Przyrody (POP). W celu sporządzenia niniejszej prognozy wykorzystano dane z POP dotyczące m. in. występowania chronionych gatunków roślin i zwierząt.

2. Formy ochrony przyrody - opis Istniejących, projektowanych form ochrony przyrody pokrywających się zasięgiem z gruntami uwzględnionymi w UPUL lub też graniczące z gruntami ujętymi w UPUL

2.1. Obszary Natura 2000

W zasięgu obszarów objętych pracami urządzeniowymi oraz w bezpośrednim sąsiedztwie występują:

- PLH200008 Dolina Biebrzy
- PLB200006 Ostoja Biebrzańska
- PLH200006 Ostoja Knyszyńska
- PLB200003 Puszcza Knyszyńska

2.1.1. PLH200008 Dolina Biebrzy

(Opis ogólny za SDF):

Dolina Biebrzy to szerokie, płaskie obniżenie terenu wypełnione torfem, położone od kilkunastu do kilkudziesięciu metrów poniżej sąsiadujących wysoczyzn: Grodzieńskiej, Sokólskiej, Goniądzkiej, Wysokomazowieckiej i Kolneńskiej. Dolinę otaczają wysoczyzny morenowe, z wyjątkiem północy i północnego wschodu, gdzie wchodzi do niej sandry: Augustowski, Rajgrodzki i Etcki. Wyróżnia się w niej trzy niższe jednostki geomorfologiczne zwane basenami: północny - obejmujący dolinę na wschód od Sztabina, środkowy - od Sztabina do Osowca i trzeci, południowy - od Osowca do ujścia Biebrzy do Narwi. Baseny rozdzielone są przewężeniami doliny o szerokości ok. 1 km. Obszar obejmuje także Basen Wizny.

Dolina Biebrzy charakteryzuje się dużym zróżnicowaniem siedlisk. Dominującymi są siedliska mokradłowe: zalewane wodami rzecznyymi lub podtapiane wodami podziemnymi torfowiska niskie ze zbiorowiskami turzycowymi i turzycowo-mszystymi, corocznie zalewane wodami rzecznyymi mułowiska

i torfowiska porośnięte szuwarami właściwymi, bagienne olsy, okresowo zalewane przyrzeczne równiny madowe oraz odwodnione i zagospodarowane torfowiska ze zbiorowiskami łąkowymi. Naturalnymi zbiorowiskami roślinnymi doliny Biebrzy są zbiorowiska leśne: bory bagienne, bór bagienny mechowiskowy, olsy a także mszary i niektóre zbiorowiska szuwarowe.

Torfowiska doliny Biebrzy są największym, prawie nie zmienionym kompleksem torfowisk dolinowych w Europie Środkowej i Zachodniej. Koryto rzeki Biebrzy z licznymi meandrami i starorzeczami w różnym stadium zarastania ma naturalny charakter. Rezultatem są rozległe, coroczne zalewy. Długo utrzymujące się zalewy, jak też zasilanie wodami podziemnymi sprawia, że duże obszary torfowisk objęte są czynnym procesem torfotwórczym, a zbiorowiska torfotwórcze są bardzo rozległe. z powodu silnego uwilgotnienia, a tym samym trudnego dostępu, były one przez stulecia użytkowane w sposób ekstensywny jako łąki i pastwiska. Jednak od kilkudziesięciu lat postępuje tu proces wycofywania się rolnictwa z obszarów podmokłych i niedostępnych, które wskutek sukcesji roślinnej w coraz większym stopniu zarastają krzewami i młodym lasem.

Łączna powierzchnia obszaru Natura 2000 PLH200008 „Dolina Biebrzy” wynosi 121 206,23 ha, z czego 2019,49 ha powierzchni pokrywają się z gruntami, dla których sporządzane są UPUL.

Obowiązujący akt prawny:

Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 14 stycznia 2022 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Dolina Biebrzy (PLH200008) (Dz. U. z 2022 r. poz. 362)

Plan Zadań Ochronnych w fazie projektu (częściowo jako składowa zapisów Planu Ochrony dla projektu Planu Ochrony Biebrzańskiego Parku Narodowego).

2.1.2. PLB200006 Ostoja Biebrzańska

(opis ogólny za SDF):

Ostoja Biebrzańska stanowi rozległe, zatorfione obniżenie terenu, otoczone wysoczyznami morenowymi i równinami sandrowymi o długości ponad 100 km i szerokości od kilku do ponad 20 km. Jest to obecnie największy kompleks dobrze zachowanych torfowisk niskich w Europie środkowej. Ostoja obejmuje prawie całą Kotlinę Biebrzańską oraz mieszczącą się w niej dolinę rzeki Biebrzy, niemal od źródeł pod Dąbrową Białostocką, aż do ujścia do Narwi pod Wizną. Naturalne przewężenia dzielą Kotlinę Biebrzańską na trzy baseny: górny (powyżej Rutkowszczyzny), środkowy (między Rutkowszczyzną a Osowcem) oraz dolny (między Osowcem i ujściem Biebrzy do Narwi). Główną rzeką ostoi jest Biebrza. Większe jej dopływy to: Sidra, Netta z kanałem Augustowskim, Brzozówka, Elk z Jegrznią i Wissa.

Rzeka ma charakter naturalny, niewielki spadek i tworzy liczne meandry, którym towarzyszą starorzecza, odnogi i rozwidlenia koryta. Biebrza i dolne odcinki jej dopływów regularnie wylewają w okresie wiosennym, z czym związany jest strefowy układ roślinności, szczególnie dobrze widoczny w basenie dolnym. Lasy zajmują tu ok. ¼ powierzchni ostoi, rosną zarówno na gruntach podmokłych (olsy porzeczkowe i torfowcowe, łęg olszowo - jesionowy czy bór bagienny), jak też na gruntach mineralnych (bory i grądy). Na całym terenie ostoi występują różne zarośla wierzbowe, w tym wierzby lapońskiej i brzozy niskiej.

W ostoi stwierdzono występowanie, co najmniej 43 gatunków ptaków wymienionych w Załączniku i Dyrektywy Ptasiej. Liczebności 19 gatunków mieszczą się w kryteriach wyznaczania ostoi ptaków wprowadzonych przez BirdLife International. Ponadto 25 gatunków zostało zamieszczonych w „Polskiej Czerwonej Księdze Zwierząt”. Ostoja Biebrzańska jest najważniejszą w Polsce i Unii Europejskiej ostoją wodniczki i orlika grubodziobego. Największą liczebność w Polsce i jedną z największych w Unii Europejskiej, osiągają ponadto: błotniak stawowy, cietrzew, derkacz, dubelt, uszatka błotna, kropiatka, rybitwa czarna i rybitwa białoskrzydła (w latach o wysokim poziomie wody). Jest to również bardzo ważna ostoja ptaków drapieżnych (kania ruda, kania czarna, bielik, błotniak zbożowy, gadożer, orzeł przedni i orzełek).

Łączna powierzchnia obszaru Natura 2000 PLB200006 „Ostoja Biebrzańska” wynosi 148 509,33 ha, z czego 2019,49 ha powierzchni pokrywa się z gruntami objętymi UPUL.

Obowiązujący akt prawny:

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. Nr 25, poz. 133).

Plan Zadań Ochronnych w fazie projektu (częściowo jako składowa zapisów Planu Ochrony dla projektu Planu Ochrony Biebrzańskiego Parku Narodowego).

2.1.3. PLH200006 Ostoja Knyszyńska

(opis ogólny ze strony <http://pzo.gdos.gov.pl/dokumenty/pzo/item/2430-ostoja-knyszyńska-plh200006-.html>)

Obszar ochrony siedlisk Natura 2000 zatwierdzony został decyzją Komisji Europejskiej 2012/14/UE z dnia 18 listopada 2011 r. przyjmującą na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG - piąty zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty (Dz. UE. L 11 z 13.1.2012). W granicach tej siedliskowej ostoi znajduje się rozległy teren o powierzchni 136 084,4 ha obejmujący Puszcę Knyszyńską – dość silnie rozczłonkowany kompleks leśny, którego wiele fragmentów zachowało jeszcze swój naturalny charakter.

Puszcza Knyszyńska położona jest na terenie niziny wschodnioeuropejskiej w wojewódzkim podlaskim. Walorem puszczy są liczne źródła oraz czyste strumienie i rzeczki; istnieje tu około 450 wypływów wód podziemnych w postaci źródeł, młak i wysięków. Główną rzeką puszczy jest Supraśl (dopływ Narwi); niewielkie fragmenty puszczy odwadniane są przez systemy wodne Biebrzy oraz Nietupy - dopływu Niemna. Na rzekach utworzonych jest kilka zbiorników zaporowych. Rzeźba terenu jest bardzo zróżnicowana, deniwelacje względne dochodzą tu do 80 m. Doliny rzek, w większości osuszone, zajęte są przez torfowiska niskie i przejściowe. Na lokalnych wododziałach, w bezodpływowych zagłębieniach terenu, rozwinęły się torfowiska przejściowe i rzadziej torfowiska wysokie. W puszczy dominują drzewostany iglaste (ok. 80% powierzchni leśnej). Tereny nieleśne zajęte są przez pola uprawne i użytki zielone oraz dość liczne osiedla ludzkie.

Włączona do tego terenu od strony południowo-wschodniej Niecka Gródecko-Michałowska to rozległa kotlina, wysłana grubą warstwą torfów, odwadniana przez rzeczki wpadające do górnego biegu Supraśli, która przecina kotlinę w północnej jej części. Większość terenu kotliny jest osuszona, jednakże w wielu miejscach zachowały się różnej wielkości zabagnienia. W centralnej części kotliny znajduje się małe

jeziorko Gorbacz, a w części wschodniej jeziorko Wiejki. Około 20% terenu niecki zajmują lasy (głównie brzeziny bagienne). Występują również zakrzewienia wierzbowe.

Łączna powierzchnia obszaru Natura 2000 PLH200006 „Ostoja Knyszyńska” wynosi 136 084,43 ha, z czego 10,88 ha powierzchni pokrywa się z gruntami, dla których sporządzane są UPUL.

Obowiązujący akt prawny:

Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku z dnia 30 czerwca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Knyszyńska PLH200006.

Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku z dnia 4 lutego 2020 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Knyszyńska PLH200006.

Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku z dnia 1 kwietnia 2022 roku zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 PLH200006 Ostoja Knyszyńska.

2.1.4. PLB200003 Puszcza Knyszyńska

(Opis ogólny z <http://natura2000.gdos.gov.pl>)

Obszar obejmuje Puszcze Knyszyńską - dość silnie rozczłonkowany kompleks leśny, którego wiele fragmentów zachowało jeszcze naturalny charakter. Poszczególne części Puszczy noszą historyczne nazwy: Puszcza Błudowska, P. Knyszyńska, P. Kryńska, P. Malawicka, P. Odelska i P. Supraska. Walorem puszczy są liczne źródła oraz czyste strumienie i rzeczki; istnieje tu około 450 wypływów wód podziemnych w postaci źródeł, młak i wysięków. Główną rzeką puszczy jest Supraśl (dopływ Narwi); niewielkie fragmenty puszczy odwadniane są przez systemy wodne Biebrzy oraz Nietupy - dopływu Niemna. Na rzekach utworzonych jest kilka zbiorników zaporowych. Rzeźba terenu jest bardzo zróżnicowana, deniwelacje względne dochodzą tu do 80 m. Doliny rzek, w większości osuszone, zajęte są przez torfowiska niskie i przejściowe. Na lokalnych wododziałach, w bezodpływowych zagłębieniach terenu, rozwinęły się torfowiska przejściowe i rzadziej torfowiska wysokie. W puszczy dominują drzewostany iglaste (ok. 80% powierzchni leśnej). Tereny odlesione zajęte są przez pola uprawne i użytki zielone oraz dość liczne osiedla ludzkie. Włączona do tego terenu od strony południowo-wschodniej Niecka Gródecko-Michałowska to rozległa kotlina, wysłana grubą warstwą torfów, odwadniana przez rzeczki wpadające do górnego biegu Supraśli, która przecina kotlinę w północnej jej części. Większość terenu kotliny jest osuszona, jednakże w wielu miejscach zachowały się różnej wielkości zabagnienia. W centralnej części kotliny znajduje się małe jeziorko Gorbacz, a w części wschodniej jeziorko Wiejki. Około 20% terenu niecki zajmują lasy (głównie brzeziny bagienne). Występują również zakrzewienia wierzbowe.

Obszar obejmuje dwie ostoje ptasie o randze europejskiej E 28 i E 29 (Puszcza Knyszyńska i Niecka Gródecko-Michałowska). Występuje co najmniej 38 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Rady 79/409/EWG, 14 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK). W okresie lęgowym obszar zasiedla co najmniej 1% populacji krajowej (C6) następujących gatunków ptaków: błotniak łąkowy, błotniak zbożowy,

bocian czarny, trzmielojad, orlik krzykliwy, gadożer, cietrzew, dubelt, dzięcioł białogrzbiety, dzięcioł trójpalczasty, puchacz, sowa błotna, włochatka i kraska; w stosunkowo wysokim zagęszczeniu (C7) występuje zimorodek.

Łączna powierzchnia obszaru Natura 2000 PLB200003 „Puszcza Knyszyńska” wynosi 139 590,23 ha, z czego 14,35 ha powierzchni pokrywa się z gruntami objętymi UPUL.

Obowiązujący akt prawny:

Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Puszcza Knyszyńska PLB200003.

2.2. Biebrzański Park Narodowy

(opis ze stron internetowych Parku www.biebrza.org.pl)

Biebrzański Park Narodowy (BbPN) został utworzony na podstawie Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 września 1993 roku jako 18-ty z kolei polski park narodowy. Obecnie, spośród 23 polskich parków narodowych BbPN jest największym parkiem narodowym i jednym z większych w Europie. Celem Parku jest ochrona rozległych torfowisk Kotliny Biebrzańskiej oraz niewielkiego fragmentu Wzgórz Sokólskich o łącznej powierzchni 59223 ha. Otulina Parku obejmuje także nieduże części przylegających do Kotliny Biebrzańskiej mezoregionów: Wzgórz Sokólskich, Wysoczyzny Białostockiej, Wysoczyzny Kolneńskiej i Doliny Górnej Narwi. w granicach Parku znajduje się osiem wyłączonych z niego enklaw, obejmujących głównie wyspy mineralne w obrębie Kotliny Biebrzańskiej, zajęte pod uprawy, łąki i osadnictwo.

Najcenniejsze walory Parku to szeroka dolina mającej charakter naturalny silnie meandrującej rzeki Biebrzy, z największym zespołem torfowisk w Polsce, zwanych Bagnami Biebrzańskimi. Wraz z unikatową mozaiką i strefowością siedlisk mokradlowych, a także ekstensywnym rolnictwem zachowały się tu rzadkie, zagrożone i ginące w kraju i Europie gatunki roślin, ptaków i innych zwierząt. Charakterystyczne dla Biebrzańskiego Parku Narodowego są również rozległe krajobrazy, ekosystemy i siedliska, które gdzieś indziej zostały już bezpowrotnie zniszczone, w wyniku melioracji, osuszania bagien i torfowisk.

Bagna Biebrzańskie są uznawane za jedną z najważniejszych w kraju i w Europie Środkowej ostoi ptaków wodno-błotnych. Jako niezwykle cenny obszar wodno-błotny Biebrzański Park Narodowy w roku 1995 został wpisany na listę Konwencji Ramsar o obszarach wodno-błotnych mających znaczenie międzynarodowe, zwłaszcza jako środowisko życiowe ptactwa wodnego. O międzynarodowej randze walorów przyrodniczych doliny Biebrzy świadczy również uznanie jej za ostoję ptaków o randze europejskiej, wg klasyfikacji BirdLife International. w 2004 dolinę Biebrzy włączono do sieci Natura 2000. Obecnie jest to Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków (PLB 200006 Ostoja Biebrzańska o powierzchni 148 508,8 ha) i Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk (PLH200008 Dolina Biebrzy o powierzchni 121 002,6 ha).

Łączna powierzchnia terenów objętych UPUL, a zlokalizowanych w granicach BbPN wynosi odpowiednio 606,17 ha dla Parku i 1910,96 ha dla jego otuliny.

Obowiązujące akty prawne:

Akt powołujący: Rozporządzenie Rady Ministrów z 9 września 1993 r. w sprawie utworzenia Biebrzańskiego Parku Narodowego (Dz.U.1993.Nr 86, poz.399).

Akty aktualne: Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 4 marca 2014 w sprawie Statutu Biebrzańskiego Parku Narodowego w Osowcu-Twierdzy.

Zarządzenie Ministra Środowiska z dnia 17 stycznia 2018 r. w sprawie zadań ochronnych dla Biebrzańskiego Parku Narodowego (Dz.U.M.Ś z dnia 18 stycznia, poz. 13).

2.3. Park Krajobrazowy Puszczy Knyszyńskiej im. prof. Witolda Sławińskiego

(opis ogólny ze strony http://www.pkpk.wrotapodlasia.pl/pl/o_parku/powolanie.html)

Park Krajobrazowy Puszczy Knyszyńskiej (PKPK) utworzono w maju 1988 r. Nosi on imię prof. Witolda Sławińskiego, biologa i krajoznawcy. Park obejmuje obszar lasów i dolin rzecznych o powierzchni 72 860,17 ha. Wokół Parku utworzono strefę ochronną, tzw. „otulinę”, o powierzchni 53 827,54 ha. PKPK należy do największych. Jest to Park typowo leśny. Lasy i zadrzewienia zajmują 85% jego powierzchni. Pozostałe 15% to łąki, pola, wody i zabudowa. Położenie. Położony jest we wschodniej części województwa podlaskiego, na obszarze Wysoczyzny Białostockiej oraz Wzgórz Sokólskich, w rejonie 11 gmin, tj. Czarna Białostocka, Dobrzyniewo Duże, Gródek, Janów, Knyszyn, Krynki, Michałowo Obszar wiejski, Sokółka, Supraśl, Szudziałowo i Wasilków. Tereny PKPK cechują się wysokim stopniem naturalności i stosunkowo niewielkim poziomem zanieczyszczeń.

Cel ochrony. Celem ochrony Parku stał się jeden z najlepiej zachowanych kompleksów leśnych w Polsce, a wraz z nim puszczańskie rzeki, ciek i źródła, jak również urozmaicona rzeźba polodowcowa terenu. Ochronie podlegają również walory kulturowe i historyczne Puszczy Knyszyńskiej.

Na mocy Rozporządzenia nr 22/01 Wojewody Podlaskiego z dnia 9 sierpnia 2001 r. został ustanowiony „Plan ochrony Parku Krajobrazowego Puszczy Knyszyńskiej imienia Profesora Witolda Sławińskiego”. Generalnym jego ustaleniem jest teza, że działalność gospodarcza i życie społeczne rozwijane na obszarze Parku nie mogą spowodować pomniejszenia lub utraty wartości Parku i odwrotnie, mieszkańcy Parku nie mogą doznawać ograniczeń standardu życia z powodu wprowadzonych reżimów ochronnych wartości przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych (z POP Nadleśnictwa Czarna Białostocka).

Łączna powierzchnia terenów objętych UPUL, a zlokalizowanych w granicach Parku wynosi odpowiednio 1,66 ha dla Parku i 42,33 ha dla jego otuliny.

Obecnie obowiązującym dokumentem jest Uchwała Nr XXIII/201/16 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 21 marca 2016 r. w sprawie Parku Krajobrazowego Puszczy Knyszyńskiej im. Profesora Witolda Sławińskiego (Dz. Urz. z 2016 r. poz. 1502) z dalszymi jej zmianami.

2.4. Obszar Chronionego Krajobrazu Dolina Biebrzy

Analizowany OChK powołany został na mocy Uchwały Nr XII/93/15 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 22 czerwca 2015 r. w sprawie wyznaczenia Obszaru Chronionego Krajobrazu "Dolina Biebrzy" (Dz. Urz. z 2015 r. poz. 2121). Obecnie obowiązującym aktem prawnym jest Uchwała Nr XII/91/15 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 22 czerwca 2015 r. w sprawie wyznaczenia Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dolina Biebrzy” (Dz. Urz. z 2015 r. poz. 2119) wraz z późniejszą uchwałą zmieniającą (Dz. Urz. z 2018 r. poz. 5415).

Obszar Chronionego Krajobrazu Dolina Biebrzy obejmuje fragment doliny Biebrzy o charakterze naturalnym, pełniącej rolę otuliny górnej części Biebrzańskiego Parku Narodowego, nad Kanałem Augustowskim i w dolinie rzeki Netty.

2.5. Potencjalne, chronione gatunki roślin, grzybów i zwierząt mogące występować na omawianym obszarze

W trakcie wykonywanych prac nad UPUL nie były prowadzone szczegółowe prace inwentaryzacyjne flory i fauny omawianego terenu. W sporządzonych operatach wskazano występowanie kilku najczęściej spotykanych pospolitych roślin i zwierząt, które możliwe były do identyfikacji w terminie przeprowadzania prac terenowych. Tereny objęte opracowaniem UPUL leżą również w zasięgu terytorialnym Nadleśnictw: Augustów, Knyszyn i Rajgród, dla których sporządzono Programy Ochrony Przyrody wraz ze spisami flory i fauny występującej na danym obszarze. Na zasadach analogii, w celu uzupełnienia informacji o możliwych potencjalnie występujących na omawianym obszarze taksonach chronionych roślin i zwierząt posłużono się tym opracowaniem.

2.6. Stan środowiska na obszarach objętych znaczącym oddziaływaniem

Obszary objęte znaczącym oddziaływaniem to obszary, na których przewiduje się realizację przedsięwzięć wymienionych w Rozporządzeniu Rady Ministrów z 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco, bądź potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko (tekst jedn. Dz.U. z 2016 r., Nr 0, poz. 71). Jednym z takich przedsięwzięć jest zalesianie realizowane na innych użytkach niż orne. Gmina objęta niniejszym opracowaniem nie posiada wytyczonej, aktualnej granicy polno – leśnej oraz nie planuje zmian przeznaczenia gruntów leśnych na inne cele. W analizowanych operatach UPUL zalesień na terenach innych niż leśne nie przewidziano.

2.7. Pozostałe formy ochrony przyrody, na które potencjalnie może mieć wpływ wykonanie zabiegów zaplanowanych UPUL

Na gruntach objętych UPUL oraz w ich bezpośrednim sąsiedztwie nie stwierdzono by występowały inne formy ochrony nie wymienione wyżej.

3. Opis przewidywanych skutków dla środowiska w przypadku niepodejmowania przedsięwzięcia

Realizacja UPUL odbija się na aktualnym stanie drzewostanu. Prowadzone zabiegi i działania kształtują przestrzeń leśną wpływając istotnie na różnorodność siedlisk i gatunków. Co więcej, w przypadku lasów gospodarczych, w których od dziesiątków lat prowadzi się różnorodne zabiegi i prace, zachowanie środowiska w dobrej kondycji jest w dużej mierze uzależnione od prowadzenia planowej, wielofunkcyjnej gospodarki leśnej opartej o Uproszczone Plany Urządzenia Lasu. Wykonanie uproszczonych planów UL, PUL, ISL jest obowiązkiem ustawowym. Brak realizacji UPUL będzie skutkowało dalszym pozyskaniem

drewna na tzw „oko”. Wykonanie UPUL przyczyni się znacznie do poprawy szacunku ilości drewna do pozyskania, jak również uświadomi właścicieli o potrzebach hodowlanych (bez UPUL nie jest to możliwe). Brak wykonania UPUL pozostawi rozbieżności pomiędzy stanem ewidencyjnym, a rzeczywistym. Nie zostaną wskazane miejsca inaczej użytkowane, Lz, linie en, drogi, inne wylesienia. Podczas prac taksacyjnych wskazuje się na ciekawostki przyrodnicze, inwentaryzuje gat. chronione itd. Jeżeli UPUL nie zostanie zrealizowany prace taksacyjne nie mają miejsca, a co za tym idzie nie wykonuje się również inwentaryzacji w miejscach o mniejszym znaczeniu w ochronie środowiska. Wykonanie UPUL zwraca uwagę na rzeczy i aspekty, które częstokroć dla właścicieli lasów nie są zauważalne.

Brak realizacji założeń Planu Urządzenia Lasu – potencjalne konsekwencje:

Wskutek zaniechania planowych zabiegów zaistniałoby zagrożenie utraty kontroli nad stanem sanitarnym i zdrowotnym lasu, oraz procesami w nim zachodzącymi.

- W przypadku zbyt dużego, niekontrolowanego, pozyskania drewna, nie popartego szacunkami inwentaryzacyjnymi zapasu i przyrostu spodziewanego, zaistniałoby zagrożenie dla trwałości lasu, a co za tym idzie jego korzystnego wpływu na klimat, glebę i pozostałe elementy środowiska.
- Zaniechanie zabiegów pielęgnacyjnych i pozyskania może spowodować zagrożenie spadkiem różnorodności biologicznej i tym samym stabilności lasu.
- Byłby działaniem wbrew prawu (obowiązek sporządzania UPUL, jak również jego zakres i treść, wynika z ustawy o lasach).
- Brak świadomości właścicieli lasów o występowaniu gatunków i siedlisk chronionych, powiązane z rażąco niedostosowanym użytkowaniem lasu, mogącym znacząco przyczynić się do pogorszenia stanu ich zachowania, a w skrajnych przypadkach zaniknięcia.

4. Dane liczbowe w UPUL

Tabela 1: Wykaz obrębów i ich powierzchni

Lp.	Gmina	Obręb	Powierzchnia [ha]
1	KNYSZYN	Knyszyn	457,1548
		Nowiny Kasjerskie	31,2979
		Goniądz	7,7481
2	GONIĄDZ	Budne Żarnowo	64,2313
		Dawidowizna	8,9154
		Downary	537,6376
		Klewianka	57,5294
		Kramkówka Duża	296,8744
		Krzecze	19,9132
		Łazy	152,0770
		Olszowa Droga	323,2448
		Wólka Piaseczna	136,3839
		Wólka P- Łąki R. Wsi	377,2109
		Olszowa Dr. Za Twierdzą	93,5142
		Olszowa Dr Goniądz Las	431,4529
		Olszowa Dr. Kropiewnica	5,4200
		Osowiec	25,5558
		Płochowo	7,4700
		Smogorówka Dollistowska	3,7600
		Szafranki	45,0792
		Uścianek	29,3300
		Wroceń	18,9361
		Ogółem	

C. OKREŚLENIE PRZEWDYWANEGO ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO ZABIEGÓW ZAPLANOWANYCH W UPUL

1. Omówienie przyjętych do stosowania w UPUL gospodarczych typów drzewostanów (GTD) i składów gatunkowych upraw i odnowień oraz innych zapisów protokołu NTG

Typy drzewostanów (TD) w uproszczonych planach urządzenia lasu przyjęte zostały według wytycznych określonych w Zasadach Hodowli Lasu (ZHL), dla krain przyrodniczo – leśnych: IV.4,5a,5b,5c,5d. Kraina Mazowiecko-Podlaska, Dzielnicą Puszczy Kurpiowskiej oraz Dzielnicą Niziny Podlaskiej i Wysoczyzny Siedleckiej, Mezoregiony: Doliny Dolnej Narwi, Wysoczyzny Łomżyńskiej, Wysoczyzny Bielskiej, Doliny Dolnego Bugu oraz II.5,6. Kraina Mazursko-Podlaska, Dzielnicę: Wysoczyzny Białostockiej i Puszczy Białowieskiej, na których leży teren objęty opracowaniem.

Tabelę z przyjętymi typami drzewostanów, orientacyjnymi składami gatunkowymi upraw i odnowień oraz proponowanymi rębniami wiodącymi zamieszczono poniżej (Tabela nr 7, kolumna 1, 2, 3, 4, 5).

Zespoły roślinne i odpowiadające im regionalne optymalne składki gatunkowe drzewostanów przyjęto na podstawie opracowania z 2007 roku „Geobotaniczne rozpoznanie tendencji rozwojowych zbiorowisk leśnych w wybranych regionach Polski” pod redakcją prof. Jana Marka Matuszkiewicza oraz z Siedliskowych Podstaw Hodowli Lasu (Tabela nr 7, kolumna 6, 7, 8).

Tabela 2: Tabela hodowlana z przyjętymi TD do stosowania

Lp.	Typ siedliskowy lasu (TSL)	Typ drzewostanu (TD)	Orientacyjny skład gatunkowy upraw i odnowień	Zespół roślinny (ew. jednostki niższe)	Siedliska NATURA 2000	Gatunek drzewa (ew. wskazane podwarstwy)	Gatunki najważniejsze	Pokrycie w drzewostanie docelowym [% pokrycia]	Uwagi
1	Bśw	So Brz So	So 70-90%, Brz Św i inne 30-10% So 60%, Brz 40%	<i>Peucedano-Pinetum typicum</i> odmiana subborealna		sosna (a1,2)	*	30-70	
						świerk (a2)		30-70	świerk w skupieniach
						brzoza brod.		0-5	
						osika		0-5	
2	Bw	So	So 80%, Św, Brz i inne 20%	<i>Molinio-Pinetum</i>		sosna (a1)	*	30-60	
						świerk (a2)		10-20	świerk w skupieniach
						osika		0-10	
						brzoza omsz.		5-10	
3	Bb	So	So 80-90, Brz, Św i inne 20-10 %	<i>Vaccinio uliginosi-Pinetum</i>	91D0	sosna (a1)	*	30-60	
						świerk (a2)		0-10	
						brzoza omsz.		0-10	
4	BMśw	Brz So Św So Md Brz So Św Brz So	So 70%, Brz +Db 20%, Świ i inne 10% So 60%, Św 20%, Brz+Db i inne 20% So 40%, Brz 30%, Md 20, Db i inne 10% So 40%, Brz 40%, Św+Db i inne 20%	<i>Quercu-Pinetum</i> odmiana subborealna <i>typicum</i> i <i>coryletosum</i> ; także <i>Serratulo-Pinetum</i> odmiana subborealna		sosna (a1,2)	*	10-30	Zespół <i>Serratulo-Pinetum</i> prawdopodobnie zanika
						świerk (a2)	*	30-60	
						dąb szyp.(a1)	*	10-50	
						osika		10-20	
						brzoza brod.		5-10	
						brzoza omsz.		0-5	
						grab		0-10	
						lipa		0-5	
						leszczyna		0-5	
						jabłoń		0-5	
klon zw.		0-10							
5	BMw	Św So So Św	So 50%, Św 30%, Brz + Db i inne 20% Św 50%, So 40%, Brz +Db 10%	<i>Quercu-Piceetum</i>		świerk	*	30-70	
						dąb szyp.	*	10-50	
						brzoza omsz.		5-10	
						osika		0-10	
						olsza cz.		0-5	
						grab		0-10	
sosna		0-5							

Lp.	Typ siedliskowy lasu (TSL)	Typ drzewostanu (TD)	Orientacyjny skład gatunkowy upraw i odnowień	Zespół roślinny (ew. jednostki niższe)	Siedliska NATURA 2000	Gatunek drzewa (ew. wskazane podwarstwy)	Gatunki najważniejsze	Pokrycie w drzewostanie docelowym [% pokrycia]	Uwagi
				<i>Quercus-Pinetum molinietosum</i>		sosna	*	10-30	
						świerk		20-60	
						dąb szyp.	*	20-50	
						osika		10-30	
						brzoza omsz.		10-20	
						olsza cz.		0-5	
6	BMb	Brz So Św Św So Św Brz So	Św 60%, So 20%, Brz 10% So 50%, Św 40%, Brz 10% So 40%, Brz 40%, Św 20%	<i>Sphagno girgensohnii-Piceetum</i>	91D0	świerk	*	60-90	
						sosna		5-10	
						olsza cz.		0-10	
						dąb szyp.		0-10	
7	LMśw	Św So Db So Db Św	So 40%, Db 30% , Św+Gb 20%, Lp+Brz i inne 10% Św 40%, Db 30%, So 20%, Lp+Gb+Kl+Brz 10%	<i>Tilio-Carpinetum</i> odmiana subborealna <i>calamagrostietosum, typicum</i> seria uboga (także: " <i>Melitti-Carpinetum</i> " i " <i>Corylo-Piceetum</i> ")	9170	grab (a2)	*	20-60	
						dąb szyp.(a1)	*	10-60	
						lipa (a1,a2)	*	10-60	
						świerk (a1)		20-60	
						klon zw.		5-20	
						osika		0-10	
						brzoza brod.		0-5	
						brzoza omsz.		0-5	
						sosna		0-5	
						leszczyna		0-10	
						iwa		0-10	
						jabłoń		0-5	
8	LMw	Brz Św Db Ol DbŚw	Db 30%, Św 30%, Brz 20%, Ol i inne 20% Św 40%, Db 20%, Ol 20%, Brz i inne 20%	<i>Tilio-Carpinetum</i> odmiana subborealna <i>typicum</i> seria uboga wariant z <i>Carex remota</i>	9170	grab (a2)	*	10-50	
						lipa	*	10-50	
						dąb szyp.(a1)	*	10-60	
						klon zw.		5-50	
						świerk		20-40	
						sosna		0-5	

Lp.	Typ siedliskowy lasu (TSL)	Typ drzewostanu (TD)	Orientacyjny skład gatunkowy upraw i odnowień	Zespół roślinny (ew. jednostki niższe)	Siedliska NATURA 2000	Gatunek drzewa (ew. wskazane podwarstwy)	Gatunki najważniejsze	Pokrycie w drzewostanie docelowym [% pokrycia]	Uwagi
						olsza cz.		0-10	
						brzoza omsz.		0-5	
						leszczyna		0-20	
						jesion		0-10	
						osika		0-10	
						iwa		0-5	
9	LMb	So Brz OI Św Brz OI	OI 40%, Brz 30%, So+Św 20% OI 50%, Brz 30, Św i inne 20%	<i>Sphagno squarrosi-Alnetum</i> odmiana subborealna		olsza cz.	*	30-60	
						brzoza omsz.		10-30	
						sosna		5-10	
						świerk		5-20	
						dąb szyp.		0-10	
10	Lśw	Gb Lp Db Lp Js Db	Db 40%, Lp 20%, Gb 20%, Kl+Św+Brz i inne 20% Db 40%, Js 20%, Lp 20%, Gb+Brz+Św+Kl 20%	<i>Tilio-Carpinetum</i> odmiana subborealna <i>typicum</i> seria żyzna	9170	grab	*	20-70	
						lipa	*	10-60	
						dąb szyp.	*	5-40	
						klon zw.		5-50	
						świerk		10-40	
						jesion	*	0-20	
						brzoza brod.		0-5	
						brzoza omsz.		0-5	
						leszczyna		0-20	
						wiąz górski		0-10	
						iwa		0-5	
						osika		0-5	
11	Lw	OI Js Db Db OI Js	Db 40%, Js+Wz 20%, OI 20%, Św+Gb i inne 20% Js 40%, OI 40%, Db+Wz+Sw i inne 20%	<i>Tilio-Carpinetum</i> odmiana subborealna <i>stachyetosum</i> , <i>corydaletosum</i>	9170	grab	*	20-60	
						lipa	*	20-70	
						dąb szyp.	*	5-30	
						klon zw.		5-40	
						świerk		5-30	
						jesion	*	5-50	
						osika		0-5	

Lp.	Typ siedliskowy lasu (TSL)	Typ drzewostanu (TD)	Orientacyjny skład gatunkowy upraw i odnowień	Zespół roślinny (ew. jednostki niższe)	Siedliska NATURA 2000	Gatunek drzewa (ew. wskazane podwarstwy)	Gatunki najważniejsze	Pokrycie w drzewostanie docelowym [% pokrycia]	Uwagi						
						brzoza omsz.		0-5							
						wiąz posp.		0-10							
						wiąz górski		0-10							
						olsza cz.		0-5							
						iwa		0-5							
				leszczyna		0-10									
				<i>Ficario-Ulmetum chrysosplenietosum</i>	91F0	wiąz posp.	*	20-80							
						jesion	*	20-50							
						lipa		0-20							
						grab		0-20							
dąb szyp.		5-20													
12	OI	OI	OI 80-90%, Brz i inne 10-20%	<i>Ribeso nigri-Alnetum</i>		olsza cz.	*	30-70							
						świerk		5-20							
						jesion		0-20							
						dąb szyp.		0-10							
						brzoza omsz.		0-20							
						czer.zw.(a2)		0-10							
						13	OIJ	Js OI	OI 50-60%, Jś30-40%, Wz+Św+Brz 10-20%	<i>Fraxino-Alnetum (=Circaeo-Alnetum)</i>	91E0	jesion	*	10-60	
												olsza cz.	*	10-60	
												grab (a2)		0-30	
												czer.zw.(a2)		5-30	
świerk		5-40													
lipa		0-40													
dąb szyp.		0-10													
klon zw.		0-10													
iwa		0-20													
leszczyna		0-40													
wiąz górski		0-10													

Js - ze względu na masowe występowanie zespołu chorobowego zamierania jesionu można zastępować w składzie gatunkowym jesion OI, Db, Św, Wz, Brz, Jw.

Przyjęto także, zgodnie z §7 ust. 3 pkt.1a rozporządzenia MŚ z 2012 roku minimalne wieki rębności dla poszczególnych gatunków drzew. Stwierdza się, iż TD zostały przyjęte do UPUL w sposób prawidłowy. Wszystkie zawarte w UPUL zapisy mają na celu eliminację stosowania ewentualnych niekorzystnych lub nieodpowiednich dla danego siedliska TD i orientacyjnych składów gatunkowych.

W użytkowaniu rębnym w celach porównawczych wyliczono etaty wg dojrzałości rębnej, natomiast do planu, głównie ze względu na rozdrobnioną formę własności przyjęto etat wg potrzeb hodowlanych drzewostanów. Rozmiar użytkowania przedrębego zaplanowano zgodnie z potrzebami pielęgnacyjnymi oraz stanem sanitarnym lasu z uwzględnieniem „Tablic wydajności cięć pielęgnacyjnych” (IBL W-wa, 1975 r.). W poszczególnych przypadkach przy projektowaniu rozmiaru trzebieży należy rozważyć możliwość zwiększenia go w stosunku do w/w tablic nawet do 50% - szczególnie na przejściu z Ib do IIa klasy wieku.

W przypadku projektowania cięć sanitarnych ich rozmiar będzie uzależniony od aktualnie stwierdzonych potrzeb. W przypadku dużego rozmiaru tych cięć łączyć się je będzie z intensywnymi działaniami hodowlanymi. Długoterminowe planowanie hodowlane w oparciu o odpowiednie rębnie i ich planowane odnowienie projektowane jako powierzchnię równą procentowemu poborowi masy, uwzględniając tym samym pełnowartościowe istniejące młode pokolenie. Na podstawie wyników prac taksacyjnych zostały wskazane „drzewostany do przebudowy”. Głównym kryterium typowania drzewostanu do przebudowy był brak możliwości osiągnięcia przez ten drzewostan założonych w planowaniu długoterminowym celów racjonalnej gospodarki leśnej, tj. doprowadzenia go do minimalnego wieku wyrębu w odpowiednim zadrzewieniu i jakości technicznej. Typowanie przeprowadzono z uwzględnieniem łącznego występowania następujących cech drzewostanu: niedostosowania składu gatunkowego do siedliska, słabego zwarcia i zadrzewienia oraz wysokiego stopnia jego uszkodzenia.

Przebudowę zaprojektowano z zastosowaniem cięć rębnych i wskazań hodowlanych lub cięć pielęgnacyjnych przedrębnych (głównie CS) i wskazań hodowlanych. Zaprojektowane w UPUL długoterminowe cele hodowlane TD często różnią się od tzw. składów optymalnych, które wykształciłyby się w wyniku pozostawienia tych drzewostanów bez ingerencji człowieka, dla danego typu siedliskowego lasu.

Zaprojektowane w UPUL typy drzewostanów są wielogatunkowe, zbudowane z rodzimych gatunków drzew i z biegiem lat nie doprowadzą do powstania monokultur, a złożonych wielogatunkowych lasów, często budowanych z gatunków występujących jednocześnie w optymalnych składach gatunkowych, łączą potrzeby gospodarcze i przyrodnicze oraz są zgodne z dobrą praktyką leśną.

2. Określenie przewidywanego oddziaływania zadań zaplanowanych w UPUL na przedmioty ochrony, ze względu na które zostały powołany obszar Natura 2000 pokrywający się zasięgiem z gruntami objętymi pracami urządzeniowymi

Na gruntach objętych UPUL nie prowadzono inwentaryzacji florystycznej, faunistycznej oraz fitosocjologicznej w ramach prac związanych z opracowanymi UPUL. Podczas prac terenowych nie potwierdzono występowania gatunków wymienionych w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG wymienionych w SDF dla omawianego obszaru Natura 2000. Zgodnie z obowiązującym prawem, jeżeli nie ma bezpośredniego oddziaływania na cele i przedmioty ochrony, dla których zostały powołane obszary Natura 2000, nie ma też oddziaływania na same obszary. W tym celu przeanalizowano wszystkie zebrane dane pod kątem ewentualnego możliwego negatywnego wpływu. Wyniki zestawiono w kolejnych podrozdziałach.

W pewnych wydzieleniach zaplanowane mogły zostać zabiegi trzebieżowe wskazane w tym wypadku jako cięcia sanitarne (CS – cięcia wg potrzeb, nie przymusowe). Wydzielenia te potrzebują tych zabiegów ze względu na możliwość wystąpienia rozpadu d-stanów będących w złym stanie zdrowotnym, bądź gospodarczym, wydzielenie się posuszu, tworzenie ognisk chorobotwórczych.

W zasięgu obszaru podlegającego prognozie oddziaływania na środowisko znajdują się 3 obszary Natura 2000.

2.1. Zestawienie tabelaryczne powierzchni gruntów objętych pracami nad UPUL z obszarem Natura 2000

Tabela 3: Zestawienie tabelaryczne powierzchni gruntów objętych UPUL w stosunku do obszaru Natura 2000

Kod i nazwa obszaru Natura 2000	Pow. obszaru wg SDF [ha]	Pow. gruntów UPUL pokrywających się z obszarem Natura 2000 [ha]	[%] pow. gruntów ujętych w UPUL pokrywających się z obszarem Natura 2000 w stosunku do pow. całego obszaru Natura 2000
PLH200008 Dolina Biebrzy	121 206,23	2019,49	1,67
PLB200006 Ostoja Biebrzańska	148 509,33	2019,49	1,36
PLH200006 Ostoja Knyszyńska	136 084,43	10,88	>0,01
PLB200003 Puszcza Knyszyńska	139 590,23	14,35	0,01

2.2. Określenie wpływu zapisów UPUL na przedmioty ochrony obszaru Natura 2000

W poniższym zestawieniu tabelarycznym zobrazowano powierzchnie poszczególnych zabiegów gospodarczych planowanych do realizacji w latach 2021-2030. Zastosowano podział zabiegów na 4 grupy:

Zalesienia: powierzchnie przeznaczone do zalesienia

Odnowienia: do tej grupy zaliczono zabiegi związane z odnowieniami halizn, płazowin i zrębów, a także dolesienia, podsadzenia, poprawki i uzupełnienia.

Pielęgnacja: do tej grupy zaliczono zabiegi związane z czyszczeniami wczesnymi i późnymi, trzebieżami wczesnymi i późnymi, oraz cięcia sanitarne.

Rębnie: w tej grupie wyszczególniono rodzaje rębni i ewentualnie powierzchnie będące płazowinami.

Tabela 4: Struktura zabiegów gospodarczych planowanych do realizacji w latach 2025-2034 w granicach obszaru PLH200008 Dolina Biebrzy

Lp.	Rodzaj zabiegu	Powierzchnia [ha]	Powierzchnia [%]*
1	Zalesienia	-	-
2	Odnowienia	789,48	39,10
3	Pielęgnacja	965,40	47,8
4	Rębnia I (IB)	517,76	25,64
	Rębnia II (IIB)	5,48	>0,01
	Rębnia III	-	-
	Rębnia IV	-	-
	Rębnia V	51,23	2,54
	Płazowina	27,22	1,35
Powierzchnia obszaru Natura 2000 PLH200008 Dolina Biebrzy w granicach UPUL		2019,49¹	-

*Udział % zabiegu w stosunku do powierzchni obszaru znajdującego się w granicach UPUL w danej formie ochrony przyrody
¹ Sumaryczna powierzchnia zabiegów może być większa od pow. Wskazanej w tej komórce za sprawą możliwości realizacji kilku zabiegów w granicach jednego wydzielenia (nałożenia wyliczonej powierzchni zabiegów)

Łączna powierzchnia obszaru Natura 2000 PLH200008 „Dolina Biebrzy” wynosi 121 206,23 ha, z czego 1,67% powierzchni pokrywa się z gruntami, dla których sporządzane są UPUL. Na wspomnianych gruntach prawie 48% terenów leśnych podlegać ma zabiegom pielęgnacyjnym (w głównej mierze trzebieżom wczesnym i późnym). Blisko 28% gruntów przeznaczono do przebudowy rębnej, w tym blisko 26% (IB), a nieco mniej jak 3% (V). Na obszarze ponad 27 ha zinwentaryzowano płazowiny. Zabiegi odnowieniowe (głównie odnowienia zrębów i odnowienia złożone) zaproponowano dla ponad 39% powierzchni. Na całym obszarze gruntów objętym wskazanym obszarem Natura 2000 nie projektuje się nowych zalesień.

Oddziaływanie zabiegów gospodarczych na obszar Natura 2000 PLH200008 „Dolina Biebrzy” opisano w rozdziale C.2.3.

Tabela 5: Struktura zabiegów gospodarczych planowanych do realizacji w latach 2025-2034 w granicach obszaru PLB200006 Ostoja Biebrzańska

Lp.	Rodzaj zabiegu	Powierzchnia [ha]	Powierzchnia [%]*
1	Zalesienia	-	-
2	Odnowienia	789,48	39,10
3	Pielęgnacja	965,40	47,8
4	Rębnia I (IB)	517,76	25,64
	Rębnia II (IIB)	5,48	>0,01
	Rębnia III	-	-
	Rębnia IV	-	-
	Rębnia V	51,23	2,54
	Plazowina	27,22	1,35
Powierzchnia obszaru Natura 2000 PLH200008 Dolina Biebrzy w granicach UPUL		2019,49¹	-

*Udział % zabiegu w stosunku do powierzchni obszaru znajdującego się w granicach UPUL w danej formie ochrony przyrody
¹ Sumaryczna powierzchnia zabiegów może być większa od pow. Wskazanej w tej komórce za sprawą możliwości realizacji kilku zabiegów w granicach jednego wydzielenia (nalożenia wyliczonej powierzchni zabiegów)

Łączna powierzchnia obszaru Natura 2000 PLB200006 „Ostoja Biebrzańska” wynosi 148 509,33 ha, z czego 1,36% powierzchni pokrywa się z gruntami objętymi UPUL. Na wspomnianych gruntach prawie 48% terenów leśnych podlegać ma zabiegom pielęgnacyjnym (w głównej mierze trzebieżom wczesnym i późnym). Blisko 28% gruntów przeznaczono do przebudowy rębnej, w tym blisko 26% (IB), a nieco mniej jak 3% (V). Na obszarze ponad 27 ha zinwentaryzowano plazowiny. Zabiegi odnowieniowe (głównie odnowienia zrębów i odnowienia złożone) zaproponowano dla ponad 39% powierzchni. Na całym obszarze gruntów objętym wskazanym obszarem Natura 2000 nie projektuje się nowych zalesień.

Oddziaływanie zabiegów gospodarczych na obszar Natura 2000 PLB200006 „Ostoja Biebrzańska” opisano w rozdziale C.2.4.

Tabela 6: Struktura zabiegów gospodarczych planowanych do realizacji w latach 2025-2034 w granicach obszaru PLH200006 Ostoja Knyszyńska

Lp.	Rodzaj zabiegu	Powierzchnia [ha]	Powierzchnia [%]*
1	Zalesienia	-	-
2	Odnowienia	6,74	61,95
3	Pielęgnacja	3,76	34,56
4	Rębnia I (IB)	6,57	60,39
	Rębnia II	-	-
	Rębnia III	-	-
	Rębnia IV	-	-
	Rębnia V	-	-
	Plazowina	-	-
Powierzchnia obszaru Natura 2000 PLH200006 Ostoja Knyszyńska w granicach UPUL		10,88¹	-

*Udział % zabiegu w stosunku do powierzchni obszaru znajdującego się w granicach UPUL

¹ Sumaryczna powierzchnia zabiegów może być większa od pow. Wskazanej w tej komórce za sprawą możliwości realizacji kilku zabiegów w granicach jednego wydzielenia (nałożenia wyliczonej powierzchni zabiegów)

Łączna powierzchnia obszaru Natura 2000 PLH200006 „Ostoja Knyszyńska” wynosi 136 084,43 ha, z czego 10,88 ha powierzchni pokrywa się z gruntami, dla których sporządzane są UPUL.

Na wspomnianych gruntach blisko 35% terenów leśnych podlegać ma zabiegom pielęgnacyjnym. Około 60% gruntów przeznaczono do przebudowy rębnej. Zabiegi odnowieniowe (głównie odnowienia zrębów) zaproponowano na blisko 62% powierzchni. Na całym obszarze gruntów objętym wskazanym obszarem Natura 2000 nie projektuje się nowych zalesień.

Oddziaływanie zabiegów gospodarczych na obszar Natura 2000 PLH200006 Ostoja Knyszyńska opisano w rozdziale C.2.5.

Tabela 7: Struktura zabiegów gospodarczych planowanych do realizacji w latach 2025-2034 w granicach obszaru PLB200003 Puszcza Knyszyńska

Lp.	Rodzaj zabiegu	Powierzchnia [ha]	Powierzchnia [%]*
1	Zalesienia	-	-
2	Odnowienia	6,74	46,97
3	Pielęgnacja	6,95	48,43
4	Rębnia I (IB)	6,56	45,71
	Rębnia II	-	-
	Rębnia III	-	-
	Rębnia IV	-	-
	Rębnia V	-	-
	Plazowina	-	-
Powierzchnia obszaru Natura 2000 PLB200003 Puszcza Knyszyńska w granicach UPUL		14,35¹	-

*Udział % zabiegu w stosunku do powierzchni obszaru znajdującego się w granicach UPUL w danej formie ochrony przyrody

¹ Sumaryczna powierzchnia zabiegów może być większa od pow. Wskazanej w tej komórce za sprawą możliwości realizacji kilku zabiegów w granicach jednego wydzielenia (nałożenia wyliczonej powierzchni zabiegów)

Łączna powierzchnia obszaru Natura 2000 PLB200003 „Puszcza Knyszyńska” wynosi 139 590,23 ha, z 14,35 ha powierzchni pokrywa się z gruntami objętymi UPUL.

Na wspomnianych gruntach ponad 48% terenów leśnych podlegać ma zabiegom pielęgnacyjnym. Około 46% gruntów przeznaczono do przebudowy rębnej. Zabiegi odnowieniowe (głównie odnowienia zrębów) zaproponowano na ponad 47% powierzchni. Na całym obszarze gruntów objętym wskazanym obszarem Natura 2000 nie projektuje się nowych zalesień.

Oddziaływanie zabiegów gospodarczych na obszar Natura 2000 PLB200003 Puszcza Knyszyńska opisano w rozdziale C.2.6.

2.3. Oddziaływanie na obszar N2000 PLH200008 „Dolina Biebrzy”

Przedmiot ochrony:

Siedliska przyrodnicze:

- **2330** Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi (szczotlicha siwa (*Corynephorus canescens*), mietlica (*Agrostis*))
- **3150** Starorzeczca i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion*, *Potamion*
- **3270** Zalewane muliste brzegi rzek z roślinnością *Chenopodium rubri* p.p. i *Bidention* p.p.
- **6120** Ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe (*Koelerion glaucae*) *
- **6210** Murawy kserotermiczne (Cl. Festuco-Brometea i ciepłolubne murawy z *Asplenion septentrionalis*-*Festucion pallentis*) - priorytetowe są tylko murawy z ważnymi stanowiskami storczyków
- **6230** Górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (*All. Nardion* - *płaty bogate florystycznie*)
- **6410** Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*)
- **6430** Ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*)
- **6440** Łąki selernicowe (*Cnidion dubii*)
- **6510** Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*)
- **7110** Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe) *
- **7140** Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzeria-Caricetea*)
- **7230** Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk
- **9170** Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*)
- **91D0** Bory i lasy bagienne (*Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis*, *Vaccinio uliginosi-Pinetum*, *Pino mugo-Sphagnetum*, *Sphagno girgensohnii-Piceetum* i brzoźowo-sosnowe bagienne lasy borealne) *
- **91E0** Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*, olsy źródłiskowe) *
- **9110** Ciepłolubne dąbrowy (*O. Quercetalia pubescenti-petraeae*)
- **91T0** Śródlądowy bór chrobotkowy

Zwierzęta:

(ssaki)

- **1308** mopek *Barbastella barbastellus*
- **1318** nocek łydkowłosy *Myotis dasycneme*
- **1352** wilk *Canis lupus*
- **1337** bóbr europejski *Castor fiber*
- **1355** wydra *Lutra lutra*
- **1661** Ryś *Lynx lynx*

(płazy)

- **1188** kumak nizinny *Bombina bombina*

(ryby)

- **1098** minogi czarnomorskie *Eudontomyzon spp.*
- **1134** różanka *Rhodeus sericeus amarus*
- **1145** piskorz *Misgurnus fossilis*
- **1149** koza *Cobitis taenia*
- **1130** boleń *Aspius aspius*

(bezkęgowce)

- **1014** poczwarówka zwężona *Vertigo angustior*
- **1013** poczwarówka Gayera *Vertigo geyeri*
- **1016** poczwarówka jajowata *Vertigo moulinsiana*
- **1032** skójka gruboskorupowa *Unio crassus*
- **1037** trzepla zielona *Ophiogomphus cecilia*
- **1042** zalotka większa *Leucorhina pectoralis*
- **1052** przeplatka matura *Hypodryas matura*
- **1060** czerwończyk nieparek *Lycaena dispar*
- **1071** strzępotek edypus *Coenonympha oedippus*
- **4068** czerwończyk fioletek *Lycaena helle*

Rośliny:

- **1393** haczykowiec błyszczący *Drepanocladus vernicosus*
- **1437** leniec bezpodkwiatkowy *Thesium ebracteatum*
- **1477** sasanka otwarta *Pulsatilla patens*
- **1528** skalnica torfowiskowa *Saxifraga hirculus*
- **1902** obuwik pospolity *Cypripedium calceolus*
- **1903** lipiennik Loesela *Liparis loeseli*

Zagrożenia:

- Odwodnienie terenu (trwające od XIX wieku oraz przez prawie cały wiek XX), a co za tym idzie obniżenie poziomu wód gruntowych prowadzące do przesuszenia i odwodnienia torfowisk, i ich mineralizacją, a co za tym idzie wkraczanie roślinności charakterystycznej dla zbiorowisk bardziej suchych,
- Rozległe i długotrwałe pożary spowodowane odwodnieniem,
- Odchodzenie ludności od kośnego użytkowania łąk i wypasu zwierząt (niezbędna ochrona czynna),
- Brak uregulowań gospodarki wodno – ściekowej, co prowadzi do eutrofizacji wód podziemnych i powierzchniowych,
- Rozbudowa drogi krajowej numer 8 i włączenie jej do europejskiego korytarza „Via Baltica”,
- Kłusownictwo w otulinie Biebrzańskiego Parku Narodowego,

- Osuszanie lub likwidacja małych zbiorników wodnych ,
- Rabunkowe pozyskiwanie surowców zielarskich w otulinie i na gruntach prywatnych,
- Eksploatacja torfu w otulinie BPN.

Cele ochrony (główne wymienione w projekcie PZO):

W zależności od przedmiotu ochrony, główne to:

- Poprawa jakości wód powierzchniowych, w tym ich poziomu i jakości,
- Utrzymanie ekstensywnego użytkowania łąk,
- Przywrócenie właściwego stanu ochrony siedlisk łąkowych,
- Utrzymanie ekosystemów wodnych i siedlisk zależnych od wody,
- Zachowanie właściwego poziomu wód gruntowych i powierzchniowych,
- W odniesieniu do zwierząt: Zachowanie bądź poprawa struktury i funkcji siedliska gatunku, oraz utrzymanie populacji danego taksonu przynajmniej na określonym poziomie,
- Stabilizacja procesów sukcesji wtórnej roślinności,
- Osiągnięcie właściwego stanu ochrony siedliska poprzez kształtowanie właściwego dla niego składu gatunkowego i struktury .

2.3.1. Określenie przewidywanego oddziaływania na cenne siedliska przyrodnicze wymienione w Załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG mogące występować na gruntach objętych UPUL

Uprozczone Plany Urządzania Lasu sporządzane są dla terenów leśnych, dlatego potencjalny wpływ omówiony zostanie jedynie dla siedlisk leśnych, z pominięciem siedlisk nieleśnych (wodnych i łąkowych). Niemniej, w przypadku prowadzenia prac gospodarczych (związanych z realizacją zapisów przedmiotowych Planów) w strefach ekotonowych (czyli na granicy lasu z innymi ekosystemami) zaleca się ich wykonywanie ze szczególną ostrożnością i rozważą (zwłaszcza w przypadkach tzw. bezpośredniej bliskości wynoszącej mniej niż 2 wysokości d-stanu). Z perspektywy ochrony przyrody w najlepszym możliwym wariantcie prace winny być prowadzone pod nadzorem leśniczego odpowiadającego za nadzór dla lasów prywatnych danego terenu.

Na gruntach objętych UPUL podczas prac terenowych nie prowadzono inwentaryzacji siedlisk przyrodniczych. Zakres prac ujętych w umowie nie przewiduje ewentualnego potwierdzenia występowania siedliska przyrodniczego na terenach objętych pracami terenowymi koniecznymi do sporządzenia UPUL. Nie jest możliwym także wyznaczenie siedliska przyrodniczego biorąc pod uwagę jedynie opisy taksacyjne poszczególnych wydzieleń, ponieważ na leśne siedliska przyrodnicze składają się wszystkie warstwy drzewostanu wliczając w to także roślinność z najniższych jego pięter, które częstokroć są wyznacznikiem takowych siedlisk. Wobec tego posłużono się istniejącymi opracowaniami mogącymi wskazywać na występowanie siedlisk.

Na gruntach objętych UPUL w ramach tego obszaru Natura 2000 (zgodnie z materiałami udostępnianymi przez RDOŚ) **stwierdzono występowanie 8 siedlisk przyrodniczych.**

Szczegółowe informacje dotyczące lokalizacji zestawiono w tabeli poniżej:

Tabela 8: Zestawienie tabelaryczne siedlisk chronionych - przedmiotów ochrony Obszaru Natura 2000 PLH200008 Dolina Biebrzy w granicach gruntów objętych UPUL

Lp.	Kod siedliska N2000	Nazwa siedliska	Obręb ewidencyjny	Wydzielenie leśne	Zaplanowany zabieg
1	6230	Górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (<i>Nardion - płaty bogate florystycznie</i>)*	OLSZOWA DR. ZA TWIERDZĄ	101o	SUKCESJA
				101n	LINIE EN.
			OLSZOWA DROGA	102d	INNE
				102j	INNE
2	6410	Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (<i>Molinion</i>)	WÓLKA P-ŁĄKI R. WSI	101l	SUKCESJA
				101bx	SUKCESJA
				101cx	INNE
			GONIĄDZ WÓLKA PIASTOWSKA	101x	SUKCESJA
3	6440	Łąki selernicowe (<i>Cnidion dubii</i>)	WÓLKA PIASECZNA	10kx	INNE
4	7140	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzeria-Caricetea</i>)	DOWNARY	101d	SUKCESJA
				101h	CP
				101c	TW
			ŁAZY	103d (obrzeża)	TP
				103g	TW
				104m (fragm)	TP
5	7230	Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	OLSZOWA DROGA	102d	INNE
				102j	INNE
6	9170	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Gallio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum</i>)	OLSZOWA DROGA	101d	TP
				101h	TP
			WÓLKA P.-ŁĄKI R. WSI	102d	V
				102f	V
				992g	V
				102j	TP
				102l	V
				102k	TP
				102m	TW
				102o	V
				102w	TP
				102y	TP
				102s	TP

Lp.	Kod siedliska N2000	Nazwa siedliska	Obręb ewidencyjny	Wydzielenie leśne	Zaplanowany zabieg
				102x	V
				102z	TP
				102ax	TP
				102cx	TP
				103s	TP
				103d	TP
				103j	TP
				103y (fragm)	V
				993g	TP
				103f	TP
				103d	TP
				103w	TP
				103t	PŁAZ
				103o	TP
				103m	TP
101n (fragm.)	V				
7	91D0*	Bory i lasy bagienne (<i>Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis</i> , <i>Vaccinio uliginosi-Pinetum</i> , <i>Pino mugos-Sphagnetum</i> , <i>Sphagno girgensohnii-Piceetum</i> i brzoźowo-sosnowe bagienne lasy borealne) *	ŁAZY	103d	TP
			DOWNARY	101b	TW
8	91T0	Śródładowy bór chrobotkowy	OLSZOWA DROGA	103d	IIB
				103b	LINIA ENERG
				103r (fragm)	IIB
				103y (fragm)	PŁAZ
				103ax (fragm)	IIB
				104d	TP
				104h	IIB
				104j (fragm)	PŁAZ
				104o (fragm)	TP
				104s (fragm)	PŁAZ
				104x (fragm)	TP
				104cx	IIB

Lp.	Kod siedliska N2000	Nazwa siedliska	Obręb ewidencyjny	Wydzielenie leśne	Zaplanowany zabieg
				104gx	TW
				104jx	IIB
				104nx	PŁAZ
				104z (obrzeża)	TP
				104tx	TP
				104dx	TP
				104ix	IIB
				104rx	IIB
				104kx	TP
				104lx	IIB
				104mx	TP
				104sx	PŁAZ
				104ox (fragm)	IIB

* siedlisko priorytetowe

6230 Bogate florystycznie górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (*Nardion* – płaty bogate florystycznie)

Zwarte, suche lub mezofilne murawy z bliźniczką psią trawką *Nardus stricta*, rosnące na krzemianowym podłożu, występujące na niżu i wyżynach oraz w górach. Roślinność muraw jest silnie zróżnicowana, ale obserwuje się płynne przejścia pomiędzy poszczególnymi zbiorowiskami. Bogate w gatunki płaty mogą być uznane za ważne dla zachowania bioróżnorodności. Siedliska, które w sposób nieodwracalny zostały zdegradowane w wyniku przepasienia, powinny być pominięte. Za priorytetowe uznaje się jedynie płaty bogate florystycznie. W niższych położeniach górskich i na niżu zajmują zwykle bardzo niewielkie powierzchnie na wilgotnych brzegach oczek i torfowisk śródpolnych, na skrajach dróg, na mokrych wrzosowiskach i w prześwietleniach w wilgotnych postaciach boru nadmorskiego.

Murawy bliźniczkowe zlokalizowano w wyłączeniach leśnych 101o i 101n (obr. ewid. Olszowa Droga Za Twierdza) oraz 102d i 102j (obr. ewid. Olszowa Droga). W granicach wymienionych pododdziałów, na których zlokalizowano siedlisko w kolejnym 10-leciu nie planuje się realizacji żadnych prac związanych z gospodarką leśną. Brak zatem negatywnego wpływu UPUL na ten typ siedliska.

6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*). 6440 Łąki selernicowe (*Cnidion dubii*)

Siedlisko 6410 obejmuje bogate w gatunki, wilgotne lub okresowo suche łąki z udziałem trzęślicy modrej *Molinia caerulea*, rozwijające się na glebach organogenicznych i mineralnych, od silnie zakwaszonych do zasadowych i o zmiennym poziomie wody gruntowej. Łąki te są zróżnicowane florystycznie i należą do najcenniejszych półnaturalnych zbiorowisk Polski i Europy Środkowej, mających ważne

znaczenie w zachowaniu bioróżnorodności. Szczególnie cenne są zbiorowiska rozwijające się na siedliskach węglanowych o odczynie obojętnym do zasadowego.

Z kolei siedlisko 6440 obejmuje ekstensywnie użytkowane łąki niżowe, będące pod wpływem okresowych zalewów lub wyra nie zmiennych warunków wilgotnościowych. Łąki selernicowe skupiają się głównie w środkowych i dolnych odcinkach dolin dużych rzek, a także w ujściowych odcinkach dolin ich dopływów. Niekiedy można spotkać je także na niewielkich, śródleśnych lub śródpolnych łąkach albo w kompleksach rozległych łąk nad jeziorami, gdy w podłożu zalega kreda jeziorna. W ich składzie zaznacza się większy lub mniejszy udział gatunków łąkowych, typowych dla miejsc okresowo zalewanych, o zmiennej wilgotności.

Zgodnie z materiałami źródłowymi pochodzącymi z Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Białymstoku oraz Biebrzańskiego Parku Narodowego, które to dane wykorzystano na potrzeby niniejszej analizy – siedliska 6410 i 6440 występują wyłącznie w niewielkich wydzieleniach leśnych niezalesionych, które swoim zasięgiem przylegają zazwyczaj do płatów siedliska. W związku z powyższym nasuwają się następujące wnioski:

- znajomość siedlisk oraz analiza danych wektorowych pozyskanych z RDOŚ i BbPN (Biebrzański Park Narodowy) pod kontem lokalizacji płatów wskazują, że prawie wszystkie płaty siedlisk położone są pomiędzy wydzieleniami leśnymi, a więc przypisane zabiegi dotyczą bezpośredniego otoczenia tych płatów, a nie ich samych. Jest to zgodne z przewodnimi zapisami UPUL, które jasno mówią, że planowaniu gospodarczemu nie podlegają tereny nieleśne (a więc m. in. murawy, łąki). Niemniej, nie można także wykluczyć potencjalnego przekształcenia się płatów w siedlisko leśne na skutek postępującej sukcesji.
- zdarzają się sytuacje, gdy płat siedliska zlokalizowany jest w wyłączeniu leśnym objętym UPUL, jednak powierzchnia tego wydzielenia jest powierzchnią niezalesioną, dla której brak jest zapisów gospodarczych na kolejne 10-lecie (taka sytuacja ma miejsce w wypadku siedliska 6410 i odnosi się do pododdziałów 101I, 101bx, (obr. ewid. Wólka P-Łąki R. Wsi) oraz 101x (obr. ewid. Goniądz Wólka Piastowska, a w przypadku siedliska 6440 do wydzielenia 103kx w obr. ewid. Wólka Piaseczna). W przypadku wszystkich wymienionych wydziałów zapisy UPUL wskazują te powierzchnie do naturalnej sukcesji lub jako o innym przeznaczeniu (INNE).
- sytuacja, kiedy niewielki płat siedliska nieleśnego zlokalizowany jest częściowo „wewnątrz” ekosystemu leśnego i funkcjonuje jako leśna powierzchnia niezalesiona. Analiza danych UPUL (w zakresie rosnącego w tym miejscu drzewostanu) oraz obraz graficzny z ortofotomapy w połączeniu z zaprojektowanymi zapisami gospodarczymi pozwalają zazwyczaj na przedstawienie następujących wskazań:
 - przeprowadzenie weryfikacji terenowej siedliska w wydzieleniu, ponieważ jego obecność (i dobry stan zachowania) może być wątpliwy – wskazuje na to zadrzewienie powierzchni płatu oraz brak wyznaczenia w UPUL terenu śródleśnego niezalesionego (taksator podczas wizji terenowej nie widział przesłanek do wyłączenia tego obszaru i wyodrębnienia go jako np. łąka);

- o zaleca się pozostawienie bez odnowienia fragmentu pododdziału objętego płatem siedliska. Ewentualne zabiegi ochronne z nim związane (usuwanie samosiewów) pozostają w gestii Zarządzającego obszarem (RDOŚ) w ramach osobnych porozumień zawartych z właścicielem gruntu.

Podsumowując, zabiegi prowadzone w drzewostanach sąsiedzkich nie będą miały bezpośredniego wpływu na siedliska nieleśne, zatem wpływ UPUL na łąki trzęślicowe i selernicowe można ocenić jako neutralny.

7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzerio-Caricetea*):

7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk

Torfowiska przejściowe i trzęsawiska pod względem warunków hydrologicznych, troficznych, charakteru roślinności i stanu dynamicznego mają cechy pośrednie między typowymi torfowiskami niskimi a torfowiskami wysokimi. Są to najczęściej niskoturzycowe łąki bagienne z udziałem mszaków, kwaśne młaki turzycowe w zatorfionych zagłębieniach terenu. Są to zbiorowiska z turzycą nitkowatą *Carex lasiocarpa*, turzycą pospolitą *Carex nigra*, turzycą Davalla *Carex davalliana*, turzycą obłą *Carex diandra*. Torfowiska te są dość charakterystyczne dla terenów o urozmaiconej rzeźbie polodowcowej z dużą ilością zagłębień wytopiskowych i wód wysiękowych. Często stanowią fragmenty większych zespołów torfowiskowych lub tworzą okrajki torfowisk wysokich.

Siedlisko 7230 tworzą mezo- i mezooligotroficzne, słabo kwaśne, neutralne i zasadowe młaki, torfowiska źródłiskowe i przepływowe typu niskiego, zasilane przez wody podziemne, zasobne lub bardzo zasobne w zasady, porośnięte przez różnorodne, geograficznie zróżnicowane, torfotwórcze zbiorowiska mszysto-niskoturzycowe (mechowiska), w części z wybitnym udziałem gatunków wapniolubnych, w tym rosnących poza zwartym zasięgiem geograficznym lub w pobliżu jego skraju. W Polsce występują w niższych położeniach górskich i na wyżynach oraz na niżu, głównie w jego północnej części (Herbich, 2004).

Na terenie gruntów objętych UPUL mamy do czynienia z trzema przypadkami występowania płatów siedlisk torfowiskowych:

- sytuacja, kiedy płaty leżą w bezpośrednim lub dalszym sąsiedztwie terenów leśnych tworząc swoistą mozaikę krajobrazową – w tym wypadku brak jest oddziaływania UPUL na ten siedliskowy przedmiot ochrony, bowiem UPUL nie przewiduje jakichkolwiek zabiegów uprodukcyjniających takie powierzchnie nieleśne;
- sytuacja, kiedy płat siedliska nieleśnego zlokalizowany jest na terenie wydzielenia, dla którego nie zaplanowano realizacji działań, a sam teren gospodarczo podlegać ma procesom naturalnym (oznaczenie „SUKCESJA” lub „INNE”) (np. 101d w obr. ewid. Downary czy 102d, 102j w obr. ewid. Olszowa Droga);
- sytuacja, kiedy niewielki płat siedliska nieleśnego zlokalizowany jest częściowo „wewnątrz” ekosystemu leśnego i funkcjonuje jako leśna powierzchnia niezalesiona (np. 101c, 101h, 103d, 103g w obr. ewid. Downary). W przypadku wymienionych powierzchni przewidziane zostały zabiegi gospodarcze w postaci prac pielęgnacyjnych drzewostanu (głównie trzebieżowych). Analiza danych

UPUL (w zakresie rosnącego w tym miejscu drzewostanu) oraz obraz graficzny z ortofotomapy w połączeniu z zaprojektowanymi zapisami gospodarczymi pozwalają na przedstawienie następujących wskazań:

- o zaleca się przeprowadzenie weryfikacji terenowej siedlisk w wydzieleniach, ponieważ ich obecność (i dobry stan zachowania) może być wątpliwa – wskazuje na to miejscami zadrzewienie powierzchni płatów oraz brak wyznaczenia w UPUL terenu śródleśnego niezalesionego (taksator podczas wizji terenowej nie widział przesłanek do wyłączenia tego obszaru i wyodrębnienia go jako np. bagna);
- o zaleca się pozostawienie bez odnowienia fragmentu pododdziału objętego płatem siedliska. Ewentualne zabiegi ochronne z nim związane (usuwanie podrostu, koszenie) pozostają w gestii Zarządzającego obszarem (RDOŚ) w ramach osobnych porozumień zawartych z właścicielem gruntu.
- o w przypadku pozostałej części wydzielenia zaleca się przeprowadzenie zaplanowanego zabiegu. W ramach ochrony potwierdzonego wcześniej płatu – zaleca się wstrzymanie od zabiegów rębnych w pasie 10 m od potwierdzonej granicy torfowiska celem zabezpieczenia analizowanego płatu przed zmianami lokalnego reżimu hydrologicznego. Dodatkowo w przypadku pododdziałów objętych „fragmentarycznie” płatem siedliska zaleca się, by wszelkie prace leśne związane z obalaniem drzew w jego sąsiedztwie prowadzić w kierunku przeciwnym do siedliska, a ewentualne szlaki zrywkowe tyczyć poza jego granicami.

Analiza dostępnych danych wykazała, że wszystkie grunty zlokalizowane są jednocześnie w obszarze N2000 i w granicach Biebrzańskiego Parku Narodowego i znajdują się w strefie ochrony krajobrazowej. Projekt PO Parku dopuszcza w tym obszarze realizację prac pielęgnacyjnych (czyszczeń i trzebieży). Wpisuje się to w założenia UPUL – powiem w najbliższym 10-leciu na gruntach objętych UPUL, a sąsiadujących z siedliskami 7140 lub 7230 zaplanowano wyłącznie prace przedrębne.

Zaznaczyć należy również, że zgodnie z odrębnymi przepisami prawa – czas, zakres i formę prowadzenia gospodarki leśnej w granicach Biebrzańskiego Parku Narodowego i jego otuliny uzgodniono z jednostką gospodarującą tym obszarem, tj. z Dyrektorem BbPN.

Podsumowując, uznać należy, że zapisy UPUL uwzględniające powyższe wskazania nie wpłyną negatywnie na analizowane siedliska będące przedmiotami ochrony obszaru N2000 Dolina Biebrzy.

9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*)

Grądy są zbiorowiskami reprezentującymi grupę wielogatunkowych, żyznych lasów liściastych z dominacją dębu i graba. Występują na nizinach i w piętrze pogórza, związane są z siedliskami lasu świeżego, lasu mieszanego świeżego, lasu wilgotnego, lasu mieszanego wilgotnego, lasu wyżynnego świeżego oraz lasu mieszanego wyżynnego świeżego. Grądy odznaczają się dużym zróżnicowaniem warunków ekologicznych w zależności od ukształtowania i rzeźby terenu, budowy geologicznej, żyzności i wilgotności gleby. Na analizowanym terenie występuje podtyp 9170-2 Grąd subkontynentalny (*Tilio-Carpinetum*).

W projekcie Planu Zadań Ochronnych stanowiącym składową projektu Planu Ochrony Biebrzańskiego Parku Narodowego – dla analizowanego siedliska zidentyfikowano następujące zagrożenia związane z gospodarką leśną:

- B.02 rabunkową gospodarkę leśną, która prowadzi do pogorszenia struktury i funkcji siedliska. Zagrożenie duże z uwagi na występowanie wybranych płatów siedliska niemal w całości na gruntach prywatnych.
- B.02.04 usuwanie martwych i umierających drzew, które stanowi poważne zagrożenie dla różnorodności biologicznej ekosystemu, a w szczególności dla gatunków ksylobiontycznych i prowadzi do pogorszenia struktury i funkcji siedliska.

Jako działania ochronne minimalizujące w/w zagrożenia projekt PZO przewiduje:

- zachowanie starych brzoź, osik, grabów i olsz (gatunki „dziuplotwórcze”). Dla gruntów własności prywatnej: ekstensyfikacja użytkowania zasobów leśnych, poprzez wyłączenie z użytkowania rębnią zupełną, częściową i gniazdową, dopuszcza się ekstensywne użytkowanie drzewostanu rębnią przerębnową lub stopniową z pozostawieniem starych brzoź, osik, grabów i olsz (gatunki „dziuplotwórcze”) i pozostawianiem martwego drewna, do osiągnięcia na całym stanowisku minimum 10 m³/ha; niewprowadzanie gatunków obcych geograficznie i ekologicznie.

Na gruntach ujętych UPUL stwierdzono płaty siedliska 9170 w 27 wydzieleniach leśnych (usytuowanych w obrębach ewidencyjnych Wólka P.-Łąki R. Wsi i Olszowa Droga). Są to wydzielienia z dominującą lipą (rzadziej dębem) w wielu od 50 do 80 lat. Dla w/w pododdziałów na najbliższe 10 lat w UPUL zaprojektowano realizację niezbędnych cięć przedrębnych (trzebieży wczesnych i późnych) oraz rębni przerębnowej (V), która skupia się na dostosowaniu intensywnych zabiegów hodowlanych do naturalnych faz rozwojowych drzewostanu, zróżnicowanych nawet w obrębie jednego, złożonego strukturalnie drzewostanu. Zapisy te wpisują się w działanie ochronne wynikające z projektu PZO, bowiem zgodnie z założeniami UPUL – nadrzędnym celem jest tu promowanie gatunków zgodnych z TSL promowanie gatunków liściastych.

Rębnią przerębnową, zwana też ciąglą, jest intensywnym postępowaniem uwzględniającym potrzeby hodowlano odnowieniowe i przyrostowo-pielęgnacyjne, które mają na celu osiągnięcie możliwie największej wartości produkcji przy utrzymaniu optymalnego zapasu i zachowaniu lub dążeniu do struktury przerębnowej. W rębni przerębnowej ciągle dąży się do uzyskania równowagi pomiędzy procesami odnawiania (dorastanie), wzrostu (awansu do wyższych klas pierśnic) oraz ubywania (pozyskiwania i zamierania drzew). Cięcia przerębnowe wykonuje się cyklicznie najczęściej co 6-10 lat w zależności od składu gatunkowego, dynamiki procesów odnawiania, wzrostu i ubywania, oraz założeń gospodarczych (np. odnośnie struktury pozyskiwanych sortymentów). W jednostkach kontrolnych złożonych z kilku gatunków powinno się wykonywać cięcia częściowej, przez co zachowuje się większą kontrolę nad procesami wzrostu i konkurencji.

Ponadto w odniesieniu do zapisu związanego z pozostawianiem martwego drewna – każdy UPUL w rozdziale dotyczącym ochrony przyrody posiada następujące wskazanie (którego uwzględnienie w toku prowadzenia prac zabezpieczy analizowane siedlisko i spełni warunek konieczny wynikający z projektu PZO):

- w celu ochrony organizmów związanych z martwym drewnem należy wskazać na systematyczne pozostawianie w lesie martwych drzew, które są środowiskiem życia tych organizmów, w ilości, niepowodującej narażenia drzewostanów na opanowanie przez szkodniki wtórne lub choroby grzybowe. Pozostawianie rozkładającego się drewna wpłynie dodatnio na intensyfikację ochrony różnorodności biologicznej w ekosystemach leśnych.

Należy jednak pamiętać, że realizacja pewnych zadań ochronnych (w tym np. pozostawianie określonej ilości martwego drewna) przez właścicieli prywatnych powinna nastąpić po wcześniejszym podpisaniu umowy z RDOŚ w Białymstoku i przystąpieniu do programów wsparcia z tytułu obniżenia dochodowości lub podpisaniu porozumienia.

Podsumowując, zaplanowane ramy gospodarcze wynikające z UPUL nie będą miały negatywnego wpływu na siedlisko gradów w okresie obowiązywania Planu.

91D0* Bory i lasy bagienne (*Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis*, *Vaccinio uliginosi-Pinetum*, *Pino muco-Sphagnetum*, *Sphagno girgensohnii-Piceetum*) i brzoźowo-sosnowe bagienne lasy borealne – siedlisko priorytetowe

Lasy szpilkowe i liściaste na wilgotnym i mokrym podłożu torfowym, z trwale wysoko położonym lustrem wody, w niektórych przypadkach usytuowanym wyżej niż na otaczającym terenie. Woda jest zawsze uboga w związki odżywcze, związana z obecnością torfowisk wysokich i kwaśnych torfowisk przejściowych.

W projekcie Planu Zadań Ochronnych stanowiącym składową projektu Planu Ochrony Biebrzańskiego Parku Narodowego – dla analizowanego siedliska zidentyfikowano następujące zagrożenia związane z gospodarką leśną:

- wycinanie drzew a zwłaszcza rabunkowa gospodarka leśna prowadząca do pogorszenia struktury i funkcji siedliska, m.in. zaburzenia struktury wiekowej i gatunkowej drzewostanu, zmniejszenia udziału martwego drewna. Zagrożenie umiarkowane.
- usuwanie martwych i umierających drzew skutkujące deficytem martwego drewna w ekosystemie, uniemożliwiającym osiągnięcie właściwego stanu ochrony siedliska na stanowisku. Zagrożenie umiarkowane.

Jako działania ochronne minimalizujące w/w zagrożenia projekt PZO przewiduje:

- dla gruntów Skarbu Państwa: Modyfikacja gospodarki leśnej w zakresie ilości pozostawianego martwego drewna poprzez zaprzestanie usuwania martwych i umierających drzew. Zapobiegnięcie skutkowi polegającemu na zmniejszeniu dostępności dziupli. Realizacja poprzez zachowanie starych brzoź i olsz (gatunki „dziuplotwórcze”).
- ekstensyfikacja użytkowania zasobów leśnych, poprzez wyłączenie z użytkowania rębnią zupełną, częściową i gniazdową, dopuszcza się ekstensywne użytkowanie drzewostanu rębnią przerębową lub stopniową z pozostawianiem martwego drewna stojącego lub leżącego >3 m długości i 30 cm grubości, do osiągnięcia minimum 1 szt./ha.

W odniesieniu do powyższego – we wszystkich wydzieleniach leśnych, w których stwierdzono obecność siedliska wskazanymi zabiegami są prace przedrębne, które spełniają warunek wynikający z

projektu PZO. Przedmiotowe UPUL zakładają na analizowanym terenie realizację zabiegów pielęgnacyjnych (głównie trzebieży), które przyczynią się do maksymalnego dostosowania składu gatunkowego drzewostanu do siedliska oraz poprawią warunki sanitarne drzewostanów.

Ponadto w odniesieniu do zapisu związanego z pozostawianiem martwego drewna – każdy UPUL w rozdziale dotyczącym ochrony przyrody posiada następujące wskazanie (którego uwzględnienie w toku prowadzenia prac zabezpieczy analizowane siedlisko i spełni warunek konieczny wynikający z projektu PZO):

- *w celu ochrony organizmów związanych z martwym drewnem należy wskazać na systematyczne pozostawianie w lesie martwych drzew, które są środowiskiem życia tych organizmów, w ilości, niepowodującej narażania drzewostanów na opanowanie przez szkodniki wtórne lub choroby grzybowe. Pozostawianie rozkładającego się drewna wpłynie dodatnio na intensyfikację ochrony różnorodności biologicznej w ekosystemach leśnych.*

Należy jednak pamiętać, że realizacja pewnych zadań ochronnych (w tym np. pozostawianie określonej ilości martwego drewna) przez właścicieli prywatnych powinna nastąpić po wcześniejszym podpisaniu umowy z RDOŚ w Białymstoku i przystąpieniu do programów wsparcia z tytułu obniżenia dochodowości lub podpisaniu porozumienia.

W związku z powyższym stwierdza się brak negatywnego wpływu zapisów UPUL na siedlisko 91D0, które jest przedmiotem ochrony analizowanego SOO

91T0 - Śródładowy bór chrobotkowy

Są to naturalne suche bory sosnowe ubogich i kwaśnych siedlisk, o runie bogatym w chrobotki, występujące w rozproszeniu na terenie całej Polski, poza strefą przymorską (gdzie ich miejsce zajmują chrobotkowe postaci borów bażynowych) (Danielewicz, Pawlaczyk, 2004).

Siedlisko to odpowiada w przybliżeniu zespołowi roślinnemu *Cladonio-Pineum*, od dawna wyróżnianemu wśród borów sosnowych ze związku *Dicrano-Pinion*. Śródładowy bór chrobotkowy zajmuje na ogół niewielkie powierzchnie, zwykle w kompleksie przestrzennym z borami świeżymi. Jest zbiorowiskiem naturalnym, jednak na wielu stanowiskach może występować także jako przejściowa, antropogeniczna faza degeneracji boru świeżego, powstała pod wpływem okresowego użytkowania siedlisk przez rolnictwo, grabienia ściółki bądź gospodarki zrębowej.

W projekcie Planu Zadań Ochronnych stanowiącym składową projektu Planu Ochrony Biebrzańskiego Parku Narodowego – dla analizowanego siedliska zidentyfikowano następujące zagrożenia:

- zwiększenie udziału mszaków i roślin zielnych w runie w wyniku eutrofizacji skutkuje zanikaniem porostów. Zagrożenie duże.
- eutrofizacja (akumulacja materii organicznej z naturalnego opadu na dnie lasu) skutkuje zwiększonym udziałem mszaków i zanikiem porostów. Zagrożenie duże.
- pozostawienie stosów gałęzi po trzebieży skutkuje szybką ich dekompozycją, użyznieniem siedliska i lokalną degradacją runa chrobotkowego. Zagrożenie duże.

- dominacja mchów, duży udział roślin zielnych w runie, liczne odnowienie sosny i brzozy wpływają negatywnie na stan siedliska poprzez jego użyźnienie powodując degradację siedliska i zanik porostów. Zagrożenie duże.

Jako działania ochronne minimalizujące w/w zagrożenia projekt PZO przewiduje:

- A. zachowanie siedliska przyrodniczego poprzez niewprowadzanie podszytu, niewprowadzanie świerka, niewykonywanie zrzębów zupełnych oraz usuwanie całości drewna pozostałego na dnie lasu po zabiegach hodowli lasu.
- B. wygrabianie i wyniesienie ściółki oraz ręczne usunięcie warstwy mszystej z 20-70% powierzchni stanowiska, w sposób nieniszczący porostów.
- C. usuwanie obumarłych jałowców (*Juniperus communis*) i sosen (*Pinus sylvestris*) z podszytu.
- D. sprzątnięcie leżących gałęzi (drobnicy i grubizny) po przeprowadzonej trzebieży.

Odnosząc się do poszczególnych działań ochronnych i wskazań stwierdzono co następuje:

Ad. A. realizacja gospodarki leśnej w oparciu o UPUL gwarantuje zachowanie siedliska w niepogorszonej formie. Zaplanowane na najbliższe 10 lat zabiegi przedrębne i rębne mają za zadanie wyhodować dobry jakościowo i zdrowotnie drzewostan, którego skład jest dopasowany do warunków glebowych oraz typu siedliskowego lasu. W ramach zaplanowanych prac nie przewiduje się wylesień, a realizowane cięcia rębne zostaną przeprowadzone poprzez wykonanie rębni częściowej (IIB).

Ad. B, C, D. podmiotem odpowiedzialnym za wykonanie działań jest jego właściciel lub posiadacz obszaru na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000 (w tym wypadku RDOŚ Szczecin), w związku z czym wskazane działania mają charakter zaleceń. Oczywiście właściciele mogą (i zaleca się to) zawrzeć porozumienie z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000 w oparciu o przepisy odrębne.

W wyniku analizy zapisów UPUL należy stwierdzić brak negatywnego oddziaływania ich zapisów na analizowane siedlisko.

2.3.2. Określenie przewidywanego oddziaływania na gatunki roślin i zwierząt wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG mogące występować na gruntach objętych UPUL

Na gruntach objętych Planem, a będących w granicach obszaru N2000 PLH200008 Dolina Biebrzy – zgodnie z materiałami udostępnianymi przez RDOŚ stwierdzono następujące gatunkowe przedmioty ochrony dla tego terenu.

Tabela 9: Działania ochronne zaprojektowane w PZO PLH200008 Dolina Biebrzy dla roślin i zwierząt będących przedmiotami ochrony w tym obszarze wraz z ich lokalizacją na gruntach objętych UPUL

Lp.	Przedmiot ochrony	Gmina	Obręb ewidencyjny	Wydzielenie leśne	Zabieg gospodarczy
GATUNKI STWIERDZONE NA GRUNTACH OBJĘTYCH UPUL					
1	1477 Sasanka otwarta <i>Pulsatilla patens</i>	GONIĄDZ	OLSZOWA DROGA ZA TWIERDZĄ	101sz	TP
				101yy	TP
				101xy	TP
				101ny	TP
			OLSZOWA DROGA GON. LAS	992a	TP
				102b	TP
				102d	PŁAZ
				102f	TP
				102i	TP
				102g	TP
				102l	TP
				992m	TP
				992r	TP
				102ax	TP
				992dx	TP
				102jx	TP
				102mx	TP
				992nx	TP
				102yx	ZRĄB
				102zx	TP
				992ay	TP
				102dy	ZRĄB
				102fy	TP
				102hy	TP
				102ly	TP
				102ry	TP
				102ty	TP
				102wy	TP
				992zy	TP
				102bz	TP
104dy	TW				
994cy	TP				
104sx	TP				
104wx	TP				
994yx	TP				

Lp.	Przedmiot ochrony	Gmina	Obręb ewidencyjny	Wydzielenie leśne	Zabieg gospodarczy
				104rx	PŁAZ
				104cx	TP
				994px	TP
				104bx	ZRĄB
				104f	TP
				994z	TP
				994t	TP
				101jz	TP
				991mz	TP
				101hy	TP
				991gz	TP
				101xy	TW
				991ry	TP
				101xx	TP
				101yx	TP
				991fy	TP
				101k	TP
				991jx	TP
				991gx	TP
				101n	TP
				101j	TP
				101f	TP
				101h	TP
				991b	TP
			OLSZOWA DROGA	103py (obrzeże)	TP
				103oy (obrzeże)	TP
				103hy (obrzeże)	TP
				103ny	TP
				103my	TP
				103r	TP
				103iy (obrzeże)	TP
				103fy (obrzeże)	TP
				103dy (obrzeże)	TP
				103ay (obrzeże)	TP
				103yx (obrzeże)	TW
				103rx (obrzeże)	TP
				103lx (obrzeże)	TW
				103nx (obrzeże)	TW

Lp.	Przedmiot ochrony	Gmina	Obręb ewidencyjny	Wydzielenie leśne	Zabieg gospodarczy
				103mx (obrzeże)	TP
				103fx (obrzeże)	TP
				103ax (obrzeże)	TP
				103y (obrzeże)	PŁAZ
				103r (obrzeże)	TP
				103n (obrzeże)	TP
				103o (obrzeże)	TP
				103i (obrzeże)	TP
				103d (obrzeże)	TP
				104b (obrzeże)	TP
				104d (obrzeże)	TP
				104l (obrzeże)	TP
				104n (obrzeże)	TP
				104r (obrzeże)	TW
				104t (obrzeże)	TW
				104z (obrzeże)	TP
				104fx (obrzeże)	PŁAZ
				104hx (obrzeże)	TP
				104wx (obrzeże)	TP
				104dx (obrzeże)	TP
				104jx (obrzeże)	TW
				104ny (obrzeże)	TW
				104py (obrzeże)	TW
				104ty	TP
				104wy (obrzeże)	IB
				104cz	TP
2	1393 haczykowiec błyszczący <i>Drepanocladus vernicosus</i>		OLSZOWA DROGA	102d	INNE
				102j	INNE
GATUNKI STWIERDZONE W BEZPOŚREDNIM LUB BLISKIM SĄSIĘDZTWIE GRUNTÓW OBJĘTYCH UPUL ORAZ GATUNKI POSIADAJĄCE POTENCJALNE SIEDLISKA WYSTĘPOWANIA NA GRUNTACH OBJĘTYCH UPUL					
3	1060 czerwończyk nieparek <i>Lycaena dispar</i>	GONIĄDZ	Cały obszar N2000	-	-
4	1188 kumak nizinny <i>Bombina bombina</i>			-	-
5	1355 wydra <i>Lutra lutra</i>			-	-

Lp.	Przedmiot ochrony	Gmina	Obręb ewidencyjny	Wydzielenie leśne	Zabieg gospodarczy
6	1337 bóbr europejski <i>Castor fiber</i>			-	-
7	1352 wilk <i>Canis lupus</i>			-	-
8	1318 nocek łydkowłosy <i>Myotis dasycneme</i>			-	-
9	1308 mopek <i>Barbastella barbastellus</i>			-	-

Źródło: Opracowanie własne.

1477 Sasanka otwarta (*Pulsatilla patens*)

Podlega w Polsce ochronie ścisłej. Sasanka otwarta rośnie w zbiorowiskach leśnych na glebach ubogich, kwaśnych do obojętnych, suchych i piaszczystych. Jest gatunkiem charakterystycznym dla borów sosnowych. Jest rośliną światłolubną, stąd też najczęściej jest spotykana wzdłuż dróg leśnych, linii oddziałowych, pasów przeciwpożarowych, itp.

Wskazania ochronne dla tego gatunku zapisane w projekcie PZO stanowiącym składową projektu Planu ochrony dla BbPN zakładają:

- modyfikację dotychczasowej gospodarki leśnej w zakresie hodowli i użytkowania lasu polegającą na: zaprzestaniu wprowadzania świerka i podszytów liściastych na siedliskach borowych (Bs, Bśw, BMśw) na siedlisku potencjalnym gatunku; wprowadzaniu do upraw, zakładanych na siedlisku potencjalnym gatunku, wyłącznie sosny i brzozy,
- pozostawianie drzew (nie dotyczy drzew zagrażających bezpieczeństwu ludzi) podczas prowadzenia prac rębnych i pielęgnacyjnych oraz nie składowaniu drewna w promieniu co najmniej 10 m wokół osobników sasanki otwartej,
- ręczne usunięcie krzewów i podrostu drzew na siedlisku potencjalnym sasanki otwartej, powtórzenie zabiegu w zależności od potrzeb.

W odniesieniu do powyższych zapisów – we wszystkich wydzieleniach leśnych, w których stwierdzono obecność sasanki wskazanymi zabiegami są prace przedrębne lub realizacja odnowień. Przedmiotowe UPUL zakładają na analizowanym terenie realizację zabiegów pielęgnacyjnych (głównie trzebieży), które przyczynią się do maksymalnego dostosowania składu gatunkowego drzewostanu do siedliska oraz poprawią warunki sanitarne i siedliskowe drzewostanów.

Ponadto w przypadku zapisów ukierunkowanych na ochronę sasanki – dla wydzieleni, w których stwierdzono obecność tego gatunku każdy UPUL w rozdziale dotyczącym ochrony przyrody posiada następujące wskazanie (którego uwzględnienie w toku prowadzenia prac zabezpieczy analizowane siedlisko jej występowania i spełni warunek konieczny, wynikający z projektu PZO):

- zaleca się zaprzestanie wprowadzania świerka i podszytów liściastych na siedliskach borowych (Bs, Bśw, BMśw), które stanowią siedliska rzeczywiste i potencjalne dla występowania *Pulsatilla patens*,
- zaleca się wprowadzanie do upraw zakładanych na siedlisku potencjalnym wyłącznie sosny i brzozy,
- w przypadku siedlisk usytuowanych wzdłuż pasa drogi, które objęto zabiegami rębnyymi (głównie rębnią całkowitą lub częściową) – w pasie 15 m od skraju drogi pozostawianiu drzewostanu (nie dotyczy drzew zagrażających bezpieczeństwu ludzi),
- nie składowaniu drewna w promieniu co najmniej 10 m wokół osobników sasanek otwartej.

Należy jednak pamiętać, że realizacja pewnych zadań ochronnych (w tym np. kwestia pozostawiania i lokalizacji składowania drewna czy ostateczny dobór składu gatunkowego) przez właścicieli prywatnych powinien nastąpić po wcześniejszym podpisaniu w tym temacie porozumienia z RDOŚ w Białymstoku .

Podsumowując, zaplanowane ramy gospodarcze wynikające z UPUL nie będą miały negatywnego wpływu na sasanke w okresie obowiązywania Planu pod warunkiem realizacji prac zgodnie z przypisanymi wskazaniami.

1393 Haczykowiec błyszczący (*Drepanocladus vernicosus*)

Haczykowiec błyszczący jest holaraktycznym gatunkiem mchu o borealnym typie zasięgu. W Polsce występuje na terenie całego kraju, głównie jednak w jego części niżowej. Jest gatunkiem światłolubnym, występującym prawie wyłącznie w zbiorowiskach z klasy *Scheuchzerio-Caricetea nigrae* – na niskoturzycowych torfowiskach niskich i przejściowych.

W projekcie PZO dla obszaru N2000 nie stwierdzono dla niego bezpośrednich zagrożeń związanych z gospodarką leśną. Określono natomiast wyraźną potrzebę inwentaryzacji miejsc występowania tego gatunku oraz przeprowadzenie oceny stanu ochrony na stanowiskach.

W odniesieniu do gruntów objętych UPUL – siedlisko występowania haczykowca zidentyfikowano w obrębie ewidencyjnym Olszowa Droga, w wydzieleniach 102d i 102j. Dla obydwu tych powierzchni zgodnie z zapisami UPUL nie planuje się realizacji żadnych działań gospodarczych w najbliższym 10-leciu (pow. określone kategorią INNE). Nie przewiduje się zatem żadnego wpływu UPUL na analizowany przedmiot ochrony.

1060 Czerwończyk nieparek (*Lycaena dispar*)

Siedliska czerwończyków występujących na obszarze Natura 2000 PLH200008 Dolina Biebrzy związane są z środowiskami wilgotnymi. Czerwończyk preferuje jako siedlisko wilgotne łąki i torfowiska. Środowiska te najczęściej są ekstensywnie użytkowane i rozmieszczone mozaikowo wśród zarośli i bardziej suchych środowisk łąkowych, pastwisk i trzcinowisk. Czerwończyk nieparek oprócz łąk i torfowisk zasiedla także tereny nadwodne oraz obrzeża rowów melioracyjnych.

Wszystkie wymienione powyżej siedliska występowania nieparka związane są z siedliskami nieleśnymi (poza granicami gruntów objętych UPUL). Brak zaplanowanych zabiegów na terenach nieleśnych, których realizacja mogłaby mieć negatywne oddziaływanie na stan zachowania siedlisk, głównie

miejsc żerowania motyli, pozwala stwierdzić, że UPUL nie wpłynie w sposób negatywny na stan zachowania tego gatunku motyla.

1193 Kumak nizinny (*Bombina bombina*)

Potencjalne zagrożenie dla kumaka nizinnego związane jest z zanikaniem miejsc rozrodu. Kumak nizinny jest gatunkiem wyspecjalizowanym, rozradzającym się najczęściej w niewielkich, okresowych zbiornikach. W tradycyjnej gospodarce rolniczej i leśnej, przy umiarkowanym ruchu pojazdów, miejsca rozrodu odnawiają się lub powstają nowe, czemu sprzyja nieutwardzone podłoże i łagodne nachylenie stoków. Także naturalne zmiany biegu rzek i potoków tworzą nowe rozlewiska, odcięte zakola i pływizny. Dlatego nasilająca się regulacja rzek i potoków ujmująca ich koryta w kamienne kanały jest katastrofalna w skutkach dla kumaków. Paradoksalnie, wzmożona działalność może czasem sprzyjać kumakowi nizinnemu, wykorzystującemu wszelkiego typu niewielkie zbiorniki, które z czasem zanikają w wyniku naturalnej sukcesji (np. w przypadku eksploatacji drewna z użyciem ciężkiego sprzętu wygniatającego koleiny w miękkim gruncie tworząc nowe siedliska i miejsca rozrodu (Adamski P., Bartel R., Bereszyński A., Kepel A., Witkowski Z. (red.) 2004)).

W projekcie PZO dla N2000 Dolina Biebrzy nie zidentyfikowano bezpośrednich zagrożeń związanych z gospodarką leśną, a jedynie te powiązane ze zmianami hydrologicznymi (obniżaniem poziomu wód oraz zanikiem naturalnych zbiorników wodnych).

Z perspektywy gospodarki leśnej - realizacja zabiegów gospodarczych w tym wywóz i zrywka drewna w perspektywie krótkookresowej może wpływać korzystnie na stan zachowania populacji tego gatunku stwarzając krótkookresowe potencjalne miejsca rozrodu. Literatura źródłowa wskazuje, że eksploatacja drewna z użyciem ciężkiego sprzętu wygniatającego koleiny przyczynia się do tworzenia nowych siedlisk i miejsc rozrodu dla kumaka. Niemniej specyfika terenu (podmokłe podłoże) jest z kolei czynnikiem ograniczającym używanie ciężkiego sprzętu, a tym samym powstawanie licznych „wygniecer” terenu. Lokalnie pojawiające się koleiny i zagłębienia terenu stanowiące potencjalne siedliska herpetofauny powinny być chronione przed zniszczeniem (rozjeżdżaniem) w okresie rozrodu płazów.

Analizując powyższe oraz biorąc pod uwagę środowisko występowania gatunku oraz jego biologię rozrodu – nie stwierdza się potencjalnego negatywnego oddziaływanie projektu na kumaka nizinnego.

Potencjalnie, ze względu na stosunkowo niewielką odległość gruntów objętych opracowaniem od rzeki Biebrza – analizie oddziaływania mogą podlegać dwa ssaki – wydra i bóbr będące przedmiotami analizowanego obszaru chronionego.

1337 Bóbr (*Castor fiber*)

Bóbr jest zwierzęciem ziemnowodnym związanym ściśle z ekosystemami wodnymi (ciekami wodnymi, zbiornikami i rozlewiskami) oraz ich strefami przybrzeżnymi. Podobnie jak wiele gryzoni, bobry budują skomplikowane gniazda i nory oraz magazynują pokarm na użytek zimowy (...)” (Adamski P. i in., 2004).

Środowiskiem występowania bobra są zarówno jego nory i żeremia, jak i tworzone przez niego stawy i rozlewiska, a wreszcie zbiorniki i ciekły wodne wraz z ich strefą przybrzeżną.

Siedliska takie leżą wyłącznie w sąsiedztwie gruntów objętych UPUL. Uproszczony plan nie posiada zapisów odnośnie zabiegów gospodarczych prowadzonych na takich terenach. Zaplanowane w UPUL działania nie wpływają w sposób bezpośredni na siedliska występowania bobra. Wykonanie zaprojektowanych wskazań gospodarczych w bezpośrednim otoczeniu miejsc występowania nie powinno stwarzać zagrożenia dla populacji tego gatunku.

Reasumując, powyższa analiza wykazała brak negatywnego oddziaływania UPUL na bobra.

1355 Wydra (*Lutra lutra*)

Wydra jest ssakiem drapieżnym wybitnie przystosowanym do ziemnowodnego trybu życia. Potencjalnymi zagrożeniami wydry może być kłusownictwo, szlaki komunikacyjne, zanieczyszczenie wód, prace hydrotechniczne. W okresie całego roku wydry giną w różnych sieciach rybackich. Brak ryb w śródlęśnych rzekach oraz likwidacja bagien są głównymi czynnikami ograniczającymi liczebność wydry w Polsce (Adamski P., Bartel R., Bereszyński A., Kepel A., Witkowski Z. (red.) 2004).

Głównym siedliskiem wydry są rzeki i potoki. Zapisy UPUL dotyczą powierzchni leśnych. Zaplanowane w UPUL działania nie wpływają w sposób bezpośredni na siedliska występowania wydry. Wykonanie zaprojektowanych wskazań gospodarczych w otoczeniu miejsc występowania nie powinno stwarzać zagrożenia dla populacji tego drapieżnika.

Nie stwierdza się zatem istotnego negatywnego oddziaływania uproszczonego planu urządzania lasu na ten gatunek.

1352 Wilk szary (*Canis lupus*)

Wilk jest gatunkiem drapieżnego ssaka z rodziny psowatych (*Canidae*), zamieszkującego lasy, równiny, tereny bagienne oraz góry całej Polski.

Do podstawowych zagrożeń utrzymania i rozwoju populacji wilka należą:

- fragmentacja środowisk, bariery migracyjne i izolacja subpopulacji,
- konflikty z rolnikami na skutek zabijania przez wilki zwierząt hodowlanych,
- wzrost penetracji lasów przez ludzi i rozwój turystyki w miejscach szczególnie ważnych dla bytowania i rozrodu wilków,
- niewłaściwa gospodarka łowiecka (zbyt silna redukcja stanu zwierzyny, np. z powodu wyolbrzymionych danych na temat szkód wyrządzanych w uprawach leśnych).

Wilki jest zwierzęciem typowo terytorialnym, którego terytorium zajmuje duże powierzchnie. Nie można zatem analizować wpływu uproszczonego planu na stan zachowania gatunku w aspekcie poszczególnych wydzialeń, lecz w kontekście całego obszaru objętego opracowaniem. Głównym celem tworzenia UPUL jest racjonalne gospodarowanie zasobami leśnymi i dbanie o zachowanie trwałej pokrywy leśnej, tym UPUL jest narzędziem pozwalającym na ochronę siedlisk i miejsc występowania wilka.

Planowane zabiegi przypisane gruntom podlegającym UPUL., a położone w granicach obszaru Doliny Biebrzy to przede wszystkim prace z zakresu pielęgnacji drzewostanu (mające na celu dbałość o jego

dobrą strukturę) oraz rębne ukierunkowane na przebudowę i odmładzanie drzewostanu przy jednoczesnym, stopniowym dostosowywaniu go do wymogów siedliska. Nie zaplanowano tu żadnych wylesień.

Projekt planu zadań ochronnych obszaru Natura 2000 Dolina Biebrzy nie zidentyfikował żadnych zagrożeń ani działań ochronnych związanych z gospodarką leśną, a przypisanych wilkowi.

Zapisy opracowanych UPUL posiadają w swojej treści zapisy prewencyjne chroniące duże drapieżniki w brzmieniu:

- *pozostawianie w drzewostanie pewnej ilości drzew spróchniałych i dziuplastych celem zapewnienia miejsc bytowania dla ssaków, ptaków oraz entomofauny,*
- *wykonywanie zabiegów pielęgnacyjnych w młodnikach i stożkach odnowieniowych (CP, CP-P ewentualnie TW) w okresie zimy i wczesnej wiosny najpóźniej do połowy kwietnia, przez co ograniczone zostaną ewentualne negatywne oddziaływania w miotach wilczych,*
- *przeprowadzanie przed przystąpieniem do prac leśnych oględzin w celu sprawdzenia występowania gatunków chronionych (uwzględnić należy gniazda, nory, dziuple, legowiska, tokowiska, gawry, jaskinie, płyty roślinności chronionej itp.), następnie po przeprowadzeniu analizy szkodliwości projektowanego zabiegu w stosunku do gatunków chronionych zabieg wykonać w całości, w części, w innym terminie lub całkowicie z niego zrezygnować w danym roku”*

Opracowane plany zadań ochronnych są zbieżne w swojej treści z zapisami ochronnymi wynikającymi z PZO dla dużych drapieżników, w związku z czym nie przewiduje się istotnego negatywnego oddziaływania uproszczonych planów urządzenia lasu na stan zachowania wilka.

1308 Mopek *Barbastella barbastellus*, 1318 nocek łydkowłosy *Myotis dasycneme*

Mopek jest nietoperzem średniej wielkości. Futro na grzbiecie bardzo długie i gęste, ciemnobrązowe lub czarne, końce włosów białe, złociste lub srebrzyste; na brzuchu włosy są jaśniejsze. Błony lotne i uszy bardzo ciemne. Skrzydła są wąskie. Uszy stykają się u nasady, są niezbyt długie, bardzo szerokie. Koziołek jest nożowaty, sięgający połowy długości ucha. Pyszczyk pomarszczony. Błona skrzydłowa przyczepiona do nasady palców. Ostroga sięga do połowy odległości między piętą a ogonem. Poza nią wystaje płatek skórny nie wzmocniony poprzeczną chrząstką. Koniec ogona wystaje poza błonę ogonową na ok. 1 mm. Przedramię długości 36,1-43,7 mm. Mopek jest łatwy do rozpoznania. Bardzo charakterystyczny pyszczyk, stykające się u nasady uszy oraz czarne futerko uniemożliwiają pomyłkę z innymi gatunkami.

Analizowany gatunek jest związany z kompleksami leśnymi, w których poluje i gdzie najczęściej znajduje ukrycia kolonii letnich. Jednak kryjówki te mogą być zlokalizowane także w zabudowie w pobliżu lasów. Zimą pojawia się często na terenach zabudowanych (także w dużych miastach) czy w mozaice polno-leśnej.

Nocek to gatunek palearktyczny, który występuje w centralnej i wschodniej Europie. W Polsce spotykany na terenie całego kraju, ale rozmieszczony nierównomiernie. Koncentracja stanowisk ma miejsce przede wszystkim w dolinie biebrzańskiej i na północnych pojezierzach. Silnie związany z wodami stojącymi i wolno płynącymi. Zimuje w jaskiniach, sztolniach, piwnicach, fortyfikacjach, dziuplach, norach gryzoni.

W lecie związany jest silnie z dużymi zbiornikami wodnymi (jeziora, stawy, rzeki), nad którymi żeruje. Mogą być one otoczone zarówno przez tereny rolnicze, jak i leśne. Kolonie rozrodcze niemal wyłącznie w budynkach, w trudno dostępnych miejscach.

Analiza dostępnych materiałów nie wykazała bezpośrednio stwierdzeń gatunku na gruntach objętych UPUL, ale stwierdziła obecność potencjalnych siedlisk dogodnych dla tych nietoperzy – biorąc pod uwagę umiejscowienie obszaru (starszy drzewostan sam w sobie jako potencjalne miejsce bytowania) oraz obecność cieków (w tym głównie Biebrzy), które prócz pełnienia roli korytarza migracyjnego należy założyć, że w okresie letnim – będą potencjalnym siedliskiem żerowania nietoperzy. Przeprowadzenie dedykowanych badań (nasłuchów) potwierdziłoby zapewne odnotowanie sekwencji terminalnych, tzw. „feeding buzz”, świadczących o podejmowaniu prób chwytania latających owadów przez te ssaki.

Zgodnie z zapisami projekt Planu Zadań Ochronnych nie wskazuje żadnych działań ochronnych ukierunkowanych na ochronę siedlisk chiropterofauny w lasach. Z perspektywy znajomości gatunku – zalecana jest jednak ochrona kryjówek letnich. Ochrona starodrzewi i pojedynczych starych drzew, szczególnie w pobliżu nie zalesionych polan i luk będących miejscami żerowania. W miarę możliwości także pozostawienie drzew martwych i zamierających.

Podmiotem odpowiedzialnym za wykonanie takich działań jest jego właściciel lub posiadacz obszaru na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000 (w tym wypadku RDOŚ Białystok), w związku z czym wskazane działanie ma charakter zalecenia. Oczywiście właściciele mogą (i zaleca się to) zawrzeć porozumienie z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000 w oparciu o przepisy odrębne, a tym samym uzgodni szczegóły realizacji w/w działania ochronnego.

Aby zabezpieczyć populację – na etapie robót wykonawczych (realizacji prac leśnych) zaleca się wykonanie kontroli drzewostanu wszystkich usuwanych drzew pod kątem ich ewentualnego zajęcia w okresie letnim jako miejsca dziennych kryjówek zajmowanych przez nietoperze.

Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania projektów UPUL na analizowany przedmiot ochrony tego obszaru N2000 przy założeniu ostrożnej realizacji samych prac wykonawczych.

Oczywistym jest, że brak stwierdzeń wielu cennych gatunków zwierząt nie może wykluczyć ich bytności na gruntach podlegających UPUL. Dlatego też Autor niniejszego opracowania dokonał analizy przewidywanego potencjalnego oddziaływania na cenne rośliny i zwierzęta (w tym podlegające ochronie międzynarodowej), którą zawarł w rozdziale C.2.9 i C.2.10.

2.4. Oddziaływanie na obszar N2000 PLB200006 „Ostoja Biebrzańska”

Przedmiot ochrony:

Ptaki wymienione w Zał. II Dyr. Siedliskowej i z Zał. i Dyr. Ptasiej, tj.:

- A021 Bąk (*Botaurus stellaris*)
- A022 Bączek (*Ixobrychus minutus*)
- A027 Czapla biała *Egretta alba*
- A030 Bocian czarny (*Ciconia nigra*)
- A031 Bocian biały *Ciconia ciconia*
- A037 Łabędź czarnodzioby *Cygnus columbus bewickii*
- A038 Łabędź krzykliwy (*Cygnus cygnus*)
- A041 Gęś białoczelna *Anas albifrons*
- A050 Świstun *Anas penelope*
- A054 Rożeniec *Anas acuta*
- A072 Trzmielojad (*Pernis apivorus*)
- A073 Kania czarna (*Milvus migrans*)
- A074 Kania ruda (*Milvus milvus*)
- A075 Bielik (*Haliaeetus albicilla*)
- A080 Gadożer (*Circaetus gallicus*)
- A081 Błotniak zbożowy (*Circus cyaneus*)
- A082 Błotniak stawowy (*Circus aeruginosus*)
- A084 Błotniak łąkowy (*Circus pygargus*)
- A089 Orlik krzykliwy (*Aquila pomarina*)
- A090 Orlik grubodzioby (*Aquila clanga*)
- A091 Orzeł przedni (*Aquila chrysaetos*)
- A092 Orzełek włochaty (*Hieraaetus pennatus*)
- A119 Kropiatka (*Porzana porzana*)
- A120 Zielonka (*Porzana parva*)
- A122 Derkacz (*Crex crex*)
- A127 Żuraw (*Grus grus*)
- A149 Biegus zmienny (*Calidris alpina*)
- A151 Batalion (*Philomachus pugnaxdesmarestii*)
- A153 Kszyk *Gallinago gallinago*
- A154 Dubelt (*Gallinago media*)
- A156 Rycyk *Limosa limosa*
- A160 Kulik wielki *Numenius aquata*
- A162 Krwawodziób (*Tringa totanus*)
- A177 Mewa mała (*Hydrocoloeus minutus*)
- A193 Rybitwa zwyczajna (*Sterna hirundo*)
- A195 Rybitwa białoczelna (*Sterna albifrons*)
- A196 Rybitwa białowąsa (*Chlidonias hybridus*)
- A197 Rybitwa czarna (*Chlidonias niger*)
- A198 Rybitwa białoskrzydła *Chlidonias leucopterus*
- A215 Puchacz (*Bubo bubo*)
- A221 Sowa błotna (*Asio flammeus*)
- A224 Lelek (*Caprimulgus europaeus*)
- A229 Zimorodek (*Alcedo atthis*)
- A231 Kraska (*Coracias garrulus*)
- A236 Dzięcioł czarny *Dryocopus martius*
- A238 Dzięcioł średni (*Dendrocopos medius*)
- A234 Dzięcioł zielonosiwy (*Picus canus*)
- A239 Dzięcioł białogrzbiety (*Dendrocopos leucotus*)
- A241 Dzięcioł trójpalczasty (*Picoides tridactylus*)
- A246 Lerka (*Lullula arborea*)
- A255 Świergotek polny (*Anthus campestris*)
- A272 Podróżniczek *Luscinia svecica*
- A294 Wodniczka (*Acrocephalus paludicola*)
- A320 Mucholówka mała (*Ficedula parva*)
- A379 Ortolan (*Emberiza hortulana*)
- A409 Cietrzew *Tetrao tetrix tetrix*

Zagrożenia (główne, ogólne wymienione w projekcie PZO):

w zależności od przedmiotu ochrony, główne to:

- Zanieczyszczenie wód powierzchniowych z powodu działalności rolnej,
- Presja rekreacyjna (zabudowa letniskowa),
- Drapieżnictwo (głównie kuny, lisy, dziedziczące koty, norka amerykańska),
- Prowadzenie prac leśnych w terminach gniazdowania, lęgowych,
- Sukcesja - zarastanie krzewami i drzewami oraz presja zabudowy na terenach sąsiadujących z torfowiskami, i innymi siedliskami łąkowymi i torfowiskowymi – ograniczenia bazy żerowej niektórych gatunków,
- Zagrożenia wynikające z zmianą zagospodarowania terenu np. i helsiński korytarz transportowy Via Baltica, czy intensyfikacja rolnictwa, usuwanie łąk i pastwisk pod grunty orne,
- Obniżenie poziomu wód gruntowych.

Cele ochrony (główne, wymienione w projekcie PZO):

- Powstrzymanie spadku liczebności, bądź utrzymanie populacji ptaków na określonym poziomie wymienionych wyżej gatunków będących przedmiotami ochrony tego obszaru N2000,
- Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiotach ochrony,
- Utrzymanie ekosystemów wodnych i siedlisk zależnych od wody, poprawa jakości wód powierzchniowych oraz właściwego poziomu wód gruntowych i powierzchniowych,
- Zachowanie starorzeczy oraz utrzymanie strefy szuwarów na obrzeżu małych zbiorników wodnych,
- Zachowanie obecnej struktury i funkcji siedliska gatunków,
- Ekstensywne użytkowanie kośne terenów łąkowych, w celu utrzymania siedlisk niektórych taksonów chronionych,
- Zaniechanie stosowania melioracji odwadniających obszary wilgotnych łąk oraz utrzymanie dotychczasowego sposobu użytkowania wilgotnych łąk.

Celem ochrony obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006 jest przede wszystkim utrzymanie populacji ptaków.

2.4.1. Określenie przewidywanego oddziaływania na gatunki roślin i zwierząt wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG mogące występować na gruntach objętych UPUL

Spośród przedmiotów ochrony omawianego obszaru – 23 gatunki ptaków związane są ściśle lub częściowo z ekosystemem leśnym. Las jako siedlisko stałego bądź okresowego bytowania ptaków warunkuje ich obecność na danym obszarze oraz ich liczebność populacyjną na tym terenie.

Na terenie objętym UPUL w granicach tego obszaru Natura 2000 na podstawie otrzymanych informacji (warstw wektorowych nadesłanych przez RDOŚ Białystok) stwierdzono występowanie gatunków przedstawionych w tabeli poniżej:

Tabela 10: Lokalizacja oraz planowane zabiegi gospodarcze w miejscach bytowania ptaków - przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska oraz lokalizacja innych gatunków występujących na terenie objętym opracowaniem UPUL

Przedmiot ochrony	Obręb ewid.	Wydzielenie	Planowane zabiegi gospodarcze [ha]		
			Odnowienia	Pielęgnacje	Rębnie
STANOWISKA WYSTĘPOWANIA PTAKÓW STWIERDZONE W GRANICACH GRUNTÓW OBJĘTYCH UPUL					
A239 Dzięcioł białogrzbity (<i>Dendrocopus leucotus</i>)	OLSZOWA DR.GON.LAS	103jz	-	-	IB
A224 Ielek (<i>Caprimulgus europaeus</i>)	ŁAZY	103d	-	TP	-
	KRAMKÓWKA DUŻA	101i	-	TW	-
A127 Żuraw (<i>Grus grus</i>)	OLSZOWA DR.GON.LAS	104f	-	IB	
		103ny	-	IB	
A236 Dzięcioł czarny (<i>Dryocopus martius</i>)	OLSZOWA DR.GON.LAS	102ax	-	TP	
		102cx	-	TP	
		102hy	-		IB
A122 Derkacz (<i>Crex crex</i>)	UŚCIANEK	101dx	-	TP	
A075 Bielik (<i>Haliaeetus</i>)	OLSZOWA DR. ZA	101bx	-	TP	

Przedmiot ochrony	Obręb ewid.	Wydzielenie	Planowane zabiegi gospodarcze [ha]		
<i>albicilla</i>)	TWIERDZA				
A246 Lerka (<i>Lullula arborea</i>)	KRAMKÓWKA DUŻA	101ox		CW, CP	
	SZAFRANKI	101jx		TP	
RZECZYWISTE I POTENCJALNE SIEDLISKA GATUNKÓW LEŚNYCH STWIERDZONE NA GRUNTACH OBJĘTYCH UPUL					
A030 Bocian czarny (<i>Ciconia nigra</i>)	Obszar N2000 w granicach Biebrzańskiego Parku Narodowego	-	-	-	-
A238 Dzięcioł średni (<i>Dendrocopos medius</i>)		-	-	-	-
A153 Kszyk (<i>Gallinago gallinago</i>)		-	-	-	-
A272 Podróżniczek <i>Luscinia svecica</i>		-	-	-	-
A072 Trzmielojad (<i>Pernis apivorus</i>)		-	-	-	-
A234 Dzięcioł zielonosiwy (<i>Picus canus</i>)		-	-	-	-
A409 Cietrzew (<i>Tetrao tetrix tetrix</i>)		-	-	-	-
A090 Orlik grubodzioby (<i>Aquila clanga</i>)		-	-	-	-
A215 Puchacz (<i>Bubo bubo</i>)		-	-	-	-
A224 Lelek (<i>Caprimulgus europaeus</i>)		-	-	-	-

W projekcie PZO stanowiącym składową Planu Ochrony dla Biebrzańskiego Parku Narodowego dla wskazanych powyżej gatunków zaplanowane działania ochronne wiążą się ściśle z siedliskiem, które zajmują. Opisane zasady wpisują się w zupełności w główne założenia UPUL.

Są to w szczególności:

- o Prowadzenie prac leśnych skutkujące jak najmniejszym uszczerbkiem w gatunkach chronionych stwierdzonych w poszczególnych wydzieleniach. Pozostawianie drzew z gniazdami, dziuplastych zasiedlonych itp. Realizacja prac leśnych poza okresem lęgowym tj. poza okresem od 01.03-15.10.
- o Pozostawianie drzew z gniazdami ptaków wraz z osłoną drzewostanu o pow. 0,02 ha.
- o Pozostawianie w lasach drzew o imponujących wymiarach,
- o Zachowanie różnorodności i bogactwa krajobrazu poprzez pozostawienie w stanie nienaruszonym śródleśnych łąk, polan czy różnego rodzaju nieużytków będących często ostoją chronionych gatunków ptaków, roślin i miejscem bytowania zwierzyny.
- o Systematyczne pozostawianie w lesie martwych drzew, które są środowiskiem życia organizmów bezkręgowych, w ilości, niepowodującej narażania drzewostanów na opanowanie przez szkodniki wtórne lub choroby grzybowe. Pozostawianie rozkładającego się drewna wpłynie dodatnio na intensyfikację ochrony różnorodności biologicznej w ekosystemach leśnych (a tym samym na wzrost bazy żerowej ornitofauny)
- o Nie ingerowanie w małe zbiorniki, ciekły wodne i tereny źródłiskowe, pozostawianie wzdłuż zbiorników, cieków wodnych i na terenach źródłiskowych rosnącej tam roślinności drzewiastej; w przypadku powstania wylesienia teren taki należy w krótkim czasie odnowić,

Z komentarzem [K1]: Dodanie zapisu o okresie wolnym od realizacji prac gospodarczych w wydzieleniach położonych w Ostoi Biebrzańskiej i jednocześnie w Parku Narodowym

- o Pozostawianie występujących w lesie naturalnych nieużytków takich jak bagna, mszary, torfowiska, itp. wraz z fauną i florą,
- o Odnowienia i podsadzenia należy prowadzić pod kątem dostosowania składu gatunkowego młodego pokolenia do potencjalnych możliwości produkcyjnych siedlisk,
- o Nie prowadzenie melioracji wodnych w sposób grożący wysuszeniem naturalnych terenów

Dodatkowo, nadmienić należy, że siedlisko leśne związane jest także z szeregiem gatunków, które tylko okresowo z niego korzystają (np. wybrane gatunki drapieżne). Ponadto w grupie tej znajdują się także te ptaki, które spotkać można podczas żerowania na śródleśnych polanach, bagnach (leśnych powierzchniach niezalesionych) czy zrębach lub przylegających do granicy lasu terenach nieleśnych (np. żuraw).

Takim miejscom dedykowana jest większość działań ochronnych zawartych w PZO (a nie wymienionych powyżej), gdzie planowane jest głównie utrzymanie siedlisk nieleśnych poprzez wykaszanie na różnej powierzchni i różnymi sposobami. w samym UPUL nie są projektowane żadne zabiegi ukierunkowane na takie powierzchnie (zapisano je jako „inne wylesienia” oraz „sukcesja”).

Natomiast działania ochronne, które pośrednio odnoszą się do zapisów UPUL, a powiązane są z terenami nieleśnymi to m. in. ograniczenie zaburzeń naturalnego reżimu hydrologicznego. Realizacja tego działania w głównej mierze wynika z utrzymania na tych terenach zwartej pokrywy leśnej w dobrym stanie sanitarnym (o odpowiedniej strukturze i składzie gatunkowym). Gwarantem takiego stanu rzeczy jest realizacja zapisów UPUL, który sporządzany jest głównie w tym celu. Ponadto w Planie nie projektuje się zmiany przeznaczenia gruntów na inne cele niż aktualne użytkowanie, tj. odlesianie pod inwestycje, role, zabudowę, czy też zalesianie.

W projekcie PZO (jego składowej w PO) planowane są również działania ochronne związane z gospodarką łowiecką (np. redukcja drapieżników) oraz rybacką (ograniczenia dla wędkarzy), czy progatunkową (budowa platform na gniazda, dla poszczególnych gatunków), na które treści w UPUL nie mają przełożenia (projektowane są tylko działania związane z gospodarką leśną).

Powyższa analiza jasno wskazuje na brak negatywnego wpływu zapisów UPUL w odniesieniu do siedlisk ptasich i ich liczebności (stanu populacyjnego) w obszarze N2000 PLB200006 Ostoja Biebrzańska przy założeniu realizacji prac według powyższych zaleceń.

2.5. Oddziaływanie na obszar N2000 PLH200006 „Ostoja Knyszyńska”

Przedmioty ochrony:

Siedliska N2000:

- **6410** Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*)
- **6430** Ziolorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziolorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*)
- **6510** Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*)
- **7110** Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)
- **7120** Torfowiska wysokie zdegradowane, lecz zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji
- **7140** Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzerio-Caricetea*)

- **7150** Obniżenia na podłożu torfowym z roślinnością ze związku *Rhynchosporion* (brak potwierdzonego występowania z oceną reprezentatywności, konieczność weryfikacji SDF)
- **7230** Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk
- **9170** Grąd subkontynentalny (*Tilio-Carpinetum*)
- **91D0** Bory i lasy bagienne
- **91E0** Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*, olsy źródłiskowe)
- **91F0** Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowy

Zwierzęta:

(ssaki)

- **1308** mopek (*Barbastella barbastellus*)
- **1337** bóbr europejski (*Castor fiber*)
- **1352** wilk (*Canis lupus*)
- **1355** wydra (*Lutra lutra*)
- **1361** ryś (*Lynx lynx*)
- **2647** żubr (*Bison bonasus*)

(ryby)

- **1145** piskorz (*Misgurnus fossilis*)

(bezkęgowce)

- **1016** poczwarówka zwężona (*Vertigo anguistor*)
- **1060** czerwończyk nieparek (*Lycaena dispar*)
- **1086** zgniotek cynobrowy (*Cucujus cinnaberinus*)
- **1924** pogrzebница Mannerheima (*Oxyporus mannerheimii*)
- **4030** szlaczkoń szafraniec (*Colias myrmidone*)
- **4038** czerwończyk fioletek (*Lycaena helle*)
- **4042** modraszek eroides (*Polyommatus eros eroides*)

Rośliny:

- **1393** haczykowiec błyszczący (*Hamatocaulis vernicosus*)
- **1437** leniec bezpodkwiatkowy (*Thesium ebracteatum*)
- **1477** sasanka otwarta (*Pulsatilla patens*)
- **1903** lipiennik Loesela (*Liparis loeselii*)
- **1939** rzepik szczeciniasty (*Agrimonia pilosa*)

Zagrożenia (główne wymienione w PZO):

W zależności od przedmiotu ochrony, główne to:

- Zanieczyszczenie wód powierzchniowych, zwłaszcza biogenami, wskutek prowadzonej intensywnej gospodarki rolnej,
- Intensywna zabudowa lotniskowa i infrastruktura turystyczna,
- Zmiana sposobu uprawy i zarzucenie pasterstwa, które uruchamiają proces sukcesji, a tym

samym prowadzą do zaniku niektórych siedlisk,

- Chemizacja stosowana w gospodarce rolnej przekształca skład gatunkowy, prowadząc do degradacji niektórych siedlisk,
- Sukcesja - zarastanie krzewami i drzewami oraz presja zabudowy na terenach sąsiadujących z torfowiskami, i innymi siedliskami łąkowymi i torfowiskowymi,
- Obniżenie poziomu wód gruntowych - niski poziom wód gruntowych latem,
- Całkowite usuwanie obumierających i martwych drzew,
- Prace techniczne na terenach podmokłych, wód stojących i płynących związane z regulacją poziomu wód, jak również grodzenie cieków i zbiorników naturalnych - wpływają negatywnie na związane z tym środowiskiem populacje zwierząt oraz roślin, jak i całych płatów siedlisk przyrodniczych

Cele ochrony (główne wymienione w PZO):

W zależności od przedmiotu ochrony, główne to:

- Poprawa jakości wód powierzchniowych, w tym ich poziomu i jakości,
- Utrzymanie ekstensywnego użytkowania łąk,
- Przywrócenie właściwego stanu ochrony siedlisk łąkowych,
- Utrzymanie ekosystemów wodnych i siedlisk zależnych od wody,
- Zachowanie właściwego poziomu wód gruntowych i powierzchniowych,
- W odniesieniu do zwierząt: Zachowanie bądź poprawa struktury i funkcji siedliska gatunku, oraz utrzymanie populacji danego taksonu przynajmniej na określonym poziomie,
- Stabilizacja procesów sukcesji wtórnej roślinności,
- Osiągnięcie właściwego stanu ochrony siedliska poprzez kształtowanie właściwego dla niego składu gatunkowego i struktury .

2.5.1. Określenie przewidywanego oddziaływania na cenne siedliska przyrodnicze wymienione w Załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG występujące na gruntach objętych UPUL

Uproszczone Plany Urządzania Lasu sporządzane są dla terenów leśnych, dlatego potencjalny wpływ omówiony zostanie jedynie dla siedlisk leśnych, z pominięciem siedlisk nieleśnych (wodnych i łąkowych). Niemniej, w przypadku prowadzenia prac gospodarczych (związanych z realizacją zapisów przedmiotowych Planów) w strefach ekotonowych (czyli na granicy lasu z innymi ekosystemami) zaleca się ich wykonywanie ze szczególną ostrożnością i rozwagą (zwłaszcza w przypadkach tzw. bezpośredniej bliskości wynoszącej mniej niż 2 wysokości d-stanu). Z perspektywy ochrony przyrody w najlepszym możliwym wariantcie prace winny być prowadzone pod nadzorem leśniczego odpowiadającego za nadzór dla lasów prywatnych danego terenu.

Na gruntach objętych UPUL podczas prac terenowych nie prowadzono inwentaryzacji siedlisk przyrodniczych. Zakres prac ujętych w umowie nie przewiduje ewentualnego potwierdzenia występowania siedliska przyrodniczego na terenach objętych pracami terenowymi koniecznymi do sporządzenia UPUL. Nie jest możliwym także wyznaczenie siedliska przyrodniczego biorąc pod uwagę jedynie opisy taksacyjne

poszczególnych wydziałów, ponieważ na leśne siedliska przyrodnicze składają się wszystkie warstwy drzewostanu wliczając w to także roślinność z najniższych jego pięter, które częstokroć są wyznacznikiem takowych siedlisk. Wobec tego posłużono się istniejącymi opracowaniami mogącymi wskazywać na występowanie siedlisk.

Na gruntach objętych Planem w ramach tego obszaru zgodnie z materiałami udostępnianymi przez RDOŚ w Białymstoku na omawianym obszarze stwierdzono występowanie jednego, cennego siedliska przyrodniczego. Szczegółowe informacje w zakresie planowanych prac leśnych w wydziałach usytuowanych w jego granicach zestawiono w tabeli poniżej:

Tabela 11: Zestawienie tabelaryczne siedlisk chronionych - przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 PLH200006 Ostoja Knyszyńska

Kod N2000	Siedlisko przyrodnicze	Obw. ewid.	Wydział leśny	Typ powierzchni w UPUL	Zabieg
91E0	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe <i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-inacae</i>	NOWINY KASJERSKIE	102wx	PŁAZ	PŁAZ
		KNYSZYŃ	1011h	D-STAN	TP
			1011l	D-STAN	IVD
			1011o	D-STAN	IVD
			1011w	D-STAN	TP
			1011x	D-STAN	IVD
			1011z	D-STAN	IVD

91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe *Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion*

Ten typ siedliska przyrodniczego obejmuje nadrzeczne lasy: olszowe, jesionowe, wierzby białej i kruchej oraz topoli białej i czarnej. Występują one w całej Polsce, przy czym miejscami są reprezentowane przez rozmaite podtypy. Wymienione lasy wykształcają się na glebach zalewanych wodami rzeczными, o wysokim poziomie wód gruntowych, głównie klasyfikowanych jako pobagienne lub napływowe aluwialne. Zgodnie z definicją należy tu kilka istotnie różniących się podtypów drzewostanów, a mianowicie od jesionowo-olszowych na obszarach źródlisk i związanych z nimi cieków, przez olszowe w dolinach szybko płynących rzek, olszyny nad wolno płynącymi strumieniami, górskie olszyny z olsz szarą, po nadbrzeżne lasy wierzbowe i topolowe nad dużymi rzekami. Okresowe zalewy są typowe dla łągów, ale nie są warunkiem koniecznym: płyty siedliska spotyka się także w miejscach niezalewanych, a pozostających pod wpływem ruchu wód gruntowych.

W obowiązującym PZO dla siedliska przewidziano następujące działania:

- A1 Ochrona siedliska. Utrzymanie właściwych stosunków wód powierzchniowych i podziemnych, w strefie oddziaływania na siedlisko – nie prowadzić działań skutkujących obniżeniem wód gruntowych.

Wykonanie zapisów UPUL nie będzie skutkowało obniżeniem wód gruntowych.

W odniesieniu do działania A1 dla siedliska 91E0 – w przedmiotowym Planie nie ma zapisów dotyczących regulacji poziomu wód gruntowych. Niemniej realizacja zapisów UPUL w sposób jednoznacznie pozytywny wpłynie na utrzymanie, bądź ewentualną poprawę stosunków wodnych tego obszaru, ze względu na celowe utrzymanie/odnawianie pokrywy leśnej, w jak najlepszym stanie sanitarnym o odpowiedniej strukturze i składzie gatunkowym.

W wyniku analizy zapisów UPUL należy stwierdzić brak negatywnego oddziaływania zapisów UPUL na siedlisko.

2.5.2. Określenie przewidywanego oddziaływania na gatunki roślin i zwierząt wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG występujące na gruntach objętych UPUL

Na gruntach objętych Planem, a będących w granicach obszaru N2000 PLH200005 Ostoja Knyszyńska – zgodnie z materiałami udostępnianymi przez RDOŚ) **nie stwierdzono** bezpośrednio występowania cennych gatunków zwierząt i roślin na gruntach objętych UPUL. Potwierdzono natomiast obecność siedlisk, które mogą być wykorzystywane jako siedlisko bytowania mopka. Całość danych zestawiono i krótko scharakteryzowano poniżej.

Tabela 12: Lokalizacja oraz planowane zabiegi gospodarcze w miejscach stwierdzenia gatunkowych przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 Ostoja Knyszyńska oraz lokalizacja innych gatunków występujących na terenie objętym opracowaniem UPUL

Przedmiot ochrony	Obręb ewid.	Wydzielenie	Planowane zabiegi gospodarcze [ha]		
			Odnowienia	Pielęgnacje	Rębnie
Gatunki zwierząt stwierdzone na gruntach objętych UPUL lub usytuowane w ich bezpośrednim sąsiedztwie					
1308 – Mopek (<i>Barbastella barbastellus</i>)	KNYSZYN	1011h	-	TP	-
		1011l	-	-	IVD
		1011o	-	-	IVD
		1011w	-	TP	-
		1011x	-	-	IVD
		1011z	-	-	IVD
		1011az	-	-	IB
		1011y	INNE	INNE	INNE
		1011s	-	TW	-
		1011t	-	-	IB
		1011m	-	TP	-
		1011r	HALIZNA	HALIZNA	HALIZNA
		1011p	-	TP	-
		1011j	-	TP	-
		1011i	-	TW	-
		1011g	-	-	IB
		1011k	INNE	INNE	INNE
		1011d	-	TP	-
		1011f	-	TW	-
	1011c	-	-	IB	
1011b	-	TP	-		
NOWINY	102by	-	-	IB	

Przedmiot ochrony	Obręb ewid.	Wydzielenie	Planowane zabiegi gospodarcze [ha]		
			Odnowienia	Pielęgnacje	Rębnie
	KASJERSKIE	102zx	-	-	IB
		102yx	-	-	IB
		102ay	SUKCESJA	SUKCESJA	SUKCESJA
		102wx	PŁAZ	PŁAZ	PŁAZ
1086-zgniotek cynobrowy (<i>Cucujus cinnaberinus</i>)	KNYSZYN	bezpośrednie sąsiedztwo 1011g	-	-	IB
		bezpośrednie sąsiedztwo 1011k	INNE	INNE	INNE
		bezpośrednie sąsiedztwo 1011d	-	TP	-

1308 Mopek *Barbastella barbastellus*

Jest nietoperzem średniej wielkości. Futro na grzbiecie bardzo długie i gęste, ciemnobrązowe lub czarne, końce włosów białe, złociste lub srebrzyste; na brzuchu włosy są jaśniejsze. Błony lotne i uszy bardzo ciemne. Skrzydła są wąskie. Uszy stykają się u nasady, są niezbyt długie, bardzo szerokie. Koziołek jest nożowaty, sięgający połowy długości ucha. Pyszczyk pomarszczony. Błona skrzydłowa przyczepiona do nasady palców. Ostroga sięga do połowy odległości między piętą a ogonem. Poza nią wystaje płatek skórnymie wzmocniony poprzeczną chrząstką. Koniec ogona wystaje poza błonę ogonową na ok. 1 mm. Przedramię długości 36,1-43,7 mm.

Mopek jest łatwy do rozpoznania. Bardzo charakterystyczny pyszczyk, stykające się u nasady uszy oraz czarne futerko uniemożliwiają pomyłkę z innymi gatunkami.

Analizowany gatunek jest związany z kompleksami leśnymi, w których poluje i gdzie najczęściej znajduje ukrycia kolonii letnich. Jednak kryjówki te mogą być zlokalizowane także w zabudowie w pobliżu lasów. Zimą pojawia się często na terenach zabudowanych (także w dużych miastach) czy w mozaice polno-leśnej.

Analiza dostępnych materiałów nie wykazała bezpośrednio stwierdzeń gatunku na gruntach objętych UPUL, ale stwierdziła obecność siedlisk dogodnych dla tego nietoperza – biorąc pod uwagę umiejscowienie obszaru (starszy drzewostan sam w sobie jako potencjalne miejsce bytowania) oraz obecność cieków, które prócz pełnienia roli korytarza migracyjnego należy założyć, że w okresie letnim – będą potencjalnym siedliskiem żerowania nietoperzy. Przeprowadzenie dedykowanych badań (nasłuchów) potwierdziłoby zapewne odnotowanie sekwencji terminalnych, tzw. „feeding buzz”, świadczących o podejmowaniu prób chwytania latających owadów przez te ssaki.

Zgodnie z zapisami obowiązującego Planu Zadań Ochronnych (załącznik 5), jako działania ochronne przypisane gatunkowi, a powiązane z gospodarką leśną wskazuje się:

1. Działanie edukacyjne związane z ochroną zimowisk. Podjęcie działań edukacyjnych mających na celu nieformalną ochronę znanych miejsc hibernacji nietoperzy. W szczególności dotyczy piwnic przydomowych, studni i strychów.

- Ochrona kryjówek letnich. Ochrona starodrzewi i pojedynczych starych drzew, szczególnie w pobliżu nie zalesionych polan i luk, będących miejscami żerowania. Pozostawienie drzew martwych i zamierających. (Działanie przypisane Nadleśnictwom jako jednostkom realizującym).

Odnosząc się do poszczególnych działań ochronnych i wskazań stwierdzono co następuje:

Ad. 1 – działanie nie jest związane z prowadzeniem gospodarki leśnej (nie dotyczy).

Ad. 2 – podmiotem odpowiedzialnym za wykonanie działań jest jego właściciel lub posiadacz obszaru na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000 (w tym wypadku RDOŚ Białystok), w związku z czym wskazane działanie ma charakter zalecenia. Oczywiście właściciele mogą (i zaleca się to) zawrzeć porozumienie z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000 w oparciu o przepisy odrębne, a tym samym uzgodni szczegóły realizacji w/w działania ochronnego.

Realizacja zadań wskazanych w UPUL w przypadku wydzieleń położonych w analizowanym obszarze Natura 2000 sprowadza się do prac przedrębnych (głównie trzebież późna (TP)), a miejscami również do wykonania rębni (rębnia IB lub IVD). Należy zwrócić przy tym uwagę na rozdrobnienie i powierzchnię działek poddanych zabiegom rębnym – przy tak małej powierzchni wydzieleń, przejściowe usunięcie miejscami drzewostanu nie wpłynie na warunki niezbędne do utrzymania przedmiotów ochrony ze względu, na które został powołany ten Obszar. Potwierdza to również fakt braku zapisów w PZO, które jasno zawężyłyby/kierunkowały prowadzenie gospodarki leśnej na obszarach stanowiących miejsce bytowania/żerowania nietoperzy.

Aby zabezpieczyć populację – na etapie robót wykonawczych zaleca się wykonanie kontroli drzewostanu wszystkich usuwanych drzew pod kątem ich ewentualnego zajęcia w okresie letnim jako miejsca dziennych kryjówek przez nietoperze.

Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania projektów UPUL na analizowany przedmiot ochrony tego obszaru N2000 przy założeniu ostrożnej realizacji samych prac wykonawczych.

1086 Zgniotek cynobrowy (*Cucujus cinnaberinus*)

Zgniotek cynobrowy jest gatunkiem leśnym chrząszcza, występującym na nizinach i w niższych położeniach górskich. Prawdopodobnie, podobnie jak blisko z nim spokrewniony zgniotek szkarłatny, jest reliktem lasów pierwotnych. Rozwijają się na stojących lub leżących drzewach albo ich fragmentach. Zasiedlane drzewa muszą być martwe lub w ostatnim stadium zamierania, tak aby kora na nich była już trochę luźna, a tytoń rozłożone i wilgotne. Preferowane przez ten gatunek są drzewa stare, o dużej średnicy, z grubą korą.

W granicach objętych UPUL gatunek zidentyfikowany w wyłącznie w sąsiedztwie wyłączeń leśnych podlegających zapisom Planu.

Zgodnie z zapisami PZO podstawowym działaniem ochronnym ma być ochrona siedlisk gatunku ukierunkowana na utrzymanie naturalnych procesów leśnych w ekosystemach leśnych z zapewnieniem stałej obecności drzew zamierających i martwych. Takie działanie wpisuje się w założenia samego UPUL.

Prawidłowe wykonywanie zaplanowanych zabiegów gospodarczych nie wpłynie negatywnie na siedliska występowania zgniotka. Wszelkie działania gospodarcze ujęte w opracowaniach Uproszczonych Planów Urządzenia Lasu mają na celu zachowanie i odtworzenie lasów w możliwie jak najlepszym stanie oraz utrzymanie istnienia i dobrej kondycji drzewostanów. Dodatkowo, pozostawianie martwego i zamierającego drewna w formie stojącej i leżaniny jest dobrą praktyką leśną, którą propaguje również niniejszy UPUL.

W związku z powyższym należy stwierdzić brak negatywnego oddziaływania UPUL na omawiany gatunek.

Oczywistym wydaje się, że brak stwierżeń nie może wykluczyć bytności innych gatunkowych przedmiotów ochrony na gruntach podlegających UPUL. Dlatego też Autor niniejszego opracowania dokonał analizy przewidywanego potencjalnego oddziaływania na cenne rośliny i zwierzęta (podlegające ochronie międzynarodowej), którą zawarł w rozdziale C.2.9.

2.6. Oddziaływanie na obszar N2000 PLB200003 „Puszcza Knyszyńska”

Ptaki (z załącznika I Dyrektywy Rady 79/409/EWG):

A030 Bocian czarny *Ciconia nigra*, A038 Łabędź krzykliwy *Cygnus cygnus*, A052 Cyraneczka *Anas crecca*, A072 Trzmielojad *Pernis apivorus*, A075 Bielik *Haliaeetus albicilla*, A084 Błotniak łąkowy *Circus pygargus*, A086 Krogulec *Accipiter nisus*, A089 Orlik krzykliwy *Clanga pomarina*, A099 Kobuz *Falco subbuteo*, A104 Jarząbek *Bonasa banasia*, A119 Krociatka *Porzana porzana*, A122 Derkacz *Crex crex*, A127 Żuraw *Grus grus*, A136 Sieweczka rzeczna *Charadrius dubius*, A137 Sieweczka obroźna *Charadrius hiaticula*, A153 Kszyk *Gallinago gallinago*, A154 Dubelt *Gallinago media*, A156 Rycyk *Limosa limosa*, A165 Samotnik *Tringa ochropus*, A166 Brodziec leśny *Tringa glareola*, A207 Siniak *Columba oenas*, A215 Puchacz *Bubo bubo*, A217 Sóweczka *Glaucidium passerinum*, A223 Włochatka *Aegolius funereus*, A224 Lelek *Caprimulgus europaeus*, A229 Zimorodek *Alcedo atthis*, A231 Kraska *Coracias garrulus*, A232 Dudek *Upupa epops*, A234 Dzięcioł zielonosiwy *Picus canus*, A236 Dzięcioł czarny *Dryocopus martius*, A238 Dzięcioł średni *Dendrocopos medius*, A239 Dzięcioł białogrzbiety *Dendrocopos leucotos*, A241 Dzięcioł trójpalczasty *Picoides tridactylus*, A246 Lerka *Lullula arborea*, A270 Słowik szary *Luscinia luscinia*, A286 Drożdżik *Turdus iliacus*, A291 Strumieniówka *Locustella fluviatilis*, A298 Trzciniak *Acrocephalus arundinaceus*, A307 Jarzębatka *Sylvia nisoria*, A312 Wójcik *Phylloscopus trochiloides*, A320 Mucholówka mała *Ficedula parva*, A338 Gąsiorek *Lanius collurio*, A344 Orzechówka *Nucifraga caryocatactes*, A371 Dziwonia *Carpodacus erythrinus*, A409 Cietrzew *Tetrao tetrix tetrax*, A608 Pliszka cytrynowa *Motacilla citreola*

Zagrożenia (główne, ogólne wymienione w PZO):

W zależności od przedmiotu ochrony, główne to:

- Zanieczyszczenie wód powierzchniowych z powodu działalności rolnej,
- Zanieczyszczenie środowiska hałasem,
- Drapieżnictwo (głównie kuny, lisy, dziczające koty),

- Prowadzenie prac leśnych w terminach gniazdowania, lęgowych,
- Sukcesja - zarastanie krzewami i drzewami oraz presja zabudowy na terenach sąsiadujących z torfowiskami, i innymi siedliskami łąkowymi i torfowiskowymi – ograniczenia bazy żerowej niektórych gatunków,
- Obniżenie poziomu wód gruntowych wskutek udrażniania, odmulania rowów melioracyjnych, pogłębiania cieków wodnych,
- Całkowite usuwanie obumierających i martwych drzew oraz odsianianie drzew gniazdowych wskutek prowadzenia prac leśnych,
- Intensyfikacja rolnictwa, usuwanie łąk i pastwisk pod grunty orne.

Cele ochrony (główne, wymienione w PZO):

- Powstrzymanie spadku liczebności, bądź utrzymanie populacji ptaków na określonym poziomie wymienionych wyżej gatunków będących przedmiotami ochrony tego obszaru N2000,
- Zachowanie obecnej struktury i funkcji siedliska gatunków,
- Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony oraz lokalizacja i ochrona gniazd(a)
- Utrzymanie ekosystemów wodnych i siedlisk zależnych od wody, poprawa jakości wód powierzchniowych oraz właściwego poziomu wód gruntowych i powierzchniowych,
- Zachowanie starorzeczy oraz utrzymanie strefy szuwarów na obrzeżu małych zbiorników wodnych,
- Ekstensywne użytkowanie kośne terenów łąkowych, z późnym pierwszym pokosem, wykonywanie koszenia większych obszarów w okresie kilku dni, koszenie od środka na zewnątrz.
- Zaniechanie stosowania melioracji odwadniających obszary wilgotnych łąk oraz utrzymanie dotychczasowego sposobu użytkowania wilgotnych łąk.

2.6.1. Określenie przewidywanego oddziaływania na ptaki będące przedmiotami ochrony w obszarze Natura 2000 występujące w zasięgu gruntów objętych UPUL

Weryfikacja materiałów źródłowych udostępnionych przez RDOŚ (danych wektorowych do PZO), a dotyczących analizowanego obszaru N2000 – **nie wskazała** na analizowanej powierzchni (ani w jej bezpośrednim sąsiedztwie) obecności stwierdzeń gatunków ptaków będących przedmiotami ochrony dla analizowanego obszaru Natura 2000.

Tym samym nie stwierdza się możliwości wystąpienia negatywnego wpływu ze strony zapisów zawartych w przedmiotowych UPUL na wskazany obszar chroniony.

2.7. Ochrona strefowa ptaków

Na gruntach objętych opracowaniem UPUL nie wyznaczono stref ochronnych ptaków. Niemniej jednak w przypadku stwierdzenia gniazdowania gatunków wymagających utworzenia strefy w przyszłości, należy poinformować o tym RDOŚ i po konsultacji utworzyć odpowiednią strefę w zależności od gatunku.

Strefa ochrony całorocznej (ściślej) funkcjonuje na zasadach rezerwatu ściśłego – wykonywanie jakichkolwiek czynności na tym obszarze wymaga uzgodnień z Generalną lub Regionalną Dyрекcją Ochrony Środowiska. Dla ptaków drapieżnych jest to zwykle fragment starego lasu z jednym lub kilkoma (zamiennie wykorzystywanymi) gniazdami oraz drzewami odpoczynkowymi, noclegowymi i obserwacyjnymi. W przypadku puchacza może to być również fragment terenu otwartego, na przykład torfowiska lub bagna. Wielkość i kształt strefy są określane indywidualnie dla każdego gatunku i każdego stanowiska w oparciu o zasady podane w rozporządzeniu. Przy wyznaczaniu miejsc rozrodu należy brać pod uwagę obszar zbliżony charakterem do fragmentu lasu z gniazdem. Granice najlepiej wyznaczać w oparciu o łatwe do rozpoznania w terenie elementy: drogi, rowy, potoki, linie oddziałowe, wydzielenia itp. Należy unikać włączania do strefy ściślej śródleśnych łąk, pól uprawnych, pastwisk oraz lasów w młodszycy klasach wieku.

Strefa ochrony okresowej (częściowej) to obszar wyłączony okresowo z działalności człowieka, obejmującym najbliższe otoczenie miejsca rozrodu opisanego strefą ściśłą. Odgrywa ona równie istotną rolę, zapewniając ptakom spokój i bezpieczeństwo w okresie lęgów. Strefa ochrony częściowej powinna obejmować obszar o promieniu 300-500 m od gniazda. Z doświadczeń Komitetu Ochrony Orłów wynika, że w przypadku orlika krzykliwego, kani rudej i kani czarnej strefa ochrony częściowej może przebiegać w odległości około 300 m od gniazda. Granice można wyznaczać po okręgu lub analogicznie do strefy ściślej, w oparciu o charakterystyczne linie (drogi, rowy itp.)

Zakazy obowiązujące w strefach ochronnych:

Zgodnie z Ustawą o ochronie przyrody w strefach ochronnych bez zezwolenia regionalnego dyrektora ochrony środowiska zabrania się:

1. przebywania osób, z wyjątkiem właściciela nieruchomości objętej strefą ochrony oraz osób sprawujących zarząd i nadzór nad obszarami objętymi strefą ochrony, oraz osób wykonujących prace na podstawie umowy zawartej z właścicielem lub zarządcą;
2. wycinania drzew lub krzewów;
3. dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli nie jest to związane z potrzebą ochrony poszczególnych gatunków;
4. wznoszenia obiektów, urządzeń i instalacji.

Strefy ochrony ściślej i częściowej nie powinny być specjalnie oznakowane (np. paskami na drzewach na granicy). Natomiast zalecane jest ustawienie tablic z napisem OSTOJA ZWIERZAŃ OSOBOM NIEUPOWAŻNIONYM WSTĘP WZBRONIONY na skrzyżowaniach dróg prowadzących do stref ochronnych.

2.8. Określenie przewidywanego potencjalnego oddziaływania na cenne siedliska przyrodnicze wymienione w Załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG mogące występować na gruntach objętych UPUL

Uproszczone Plany Urządzania Lasu sporządzane są dla terenów leśnych, dlatego potencjalny wpływ omówiony zostanie jedynie dla siedlisk leśnych, z pominięciem siedlisk wodnych i łąkowych. Niemniej, w przypadku prowadzenia prac związanych z realizacją zapisów UPUL zaleca się ich wykonywanie ze szczególną ostrożnością i rozważą (najlepiej pod nadzorem leśniczego odpowiadającego za nadzór dla lasów prywatnych danego terenu) w przypadkach bezpośredniej, stwierdzonej ich bliskości (mniejszej niż 40m).

Na gruntach objętych UPUL podczas prac terenowych nie prowadzono inwentaryzacji siedlisk przyrodniczych. Rozdział ten traktuje o potencjalnym możliwym wpływie zaplanowanych zabiegów na przedmioty ochrony, ze względu na które zostały powołane omówione powyżej obszary Natura 2000.

Zakres prac ujętych w umowie nie przewiduje ewentualnego potwierdzenia występowania siedliska przyrodniczego na terenach objętych pracami terenowymi koniecznymi do sporządzenia UPUL. Nie jest możliwym także wyznaczenie siedliska przyrodniczego biorąc pod uwagę jedynie opisy taksacyjne poszczególnych wydzielań, ponieważ na leśne siedliska przyrodnicze składają się wszystkie warstwy drzewostanu wliczając w to także roślinność z najniższych jego pięter, które częstokroć są wyznacznikiem poszczególnych typów i podtypów siedlisk. Wobec tego posłużono się istniejącymi opracowaniami mogącymi wskazywać na występowanie siedlisk.

Poniżej przedstawiono tabelę z potencjalnym, przewidywanym wpływem poszczególnych zabiegów zaplanowanych w UPUL na leśne siedliska przyrodnicze (celowo pominięto siedliska nieleśne, na które UPUL nie ma wpływu):

Tabela 13: Potencjalny wpływ zaplanowanych w UPUL zabiegów na siedliska przyrodnicze mogące ewentualnie zostać zinwentaryzowane na gruntach objętych UPUL

Kod siedliska	Nazwa siedliska przyrodniczego	Rodzaj zaplanowanego zabiegu oraz rodzaj wpływu wpływ zakładając iż zostaną one wykonane zgodnie z obowiązującymi zasadami					
		Zabiegi pielęgnacyjne			Zabiegi rębne		
		krótkoterminowy	średnioterminowy	długoterminowy	krótkoterminowy	średnioterminowy	długoterminowy
9170	Grąd subkontynentalny (<i>Tilio – Carpinetum</i>)	+1	+1	+3	-1	+1	+3
91D0	Bory i lasy bagienne	0	+2	+3	0	+1	+3
91E0	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Fraxino-Alnetum, Salicetum albae, Populetum albae, Alnenion glutinoso-incanae</i>)	+1	+2	+3	0	+1	+3
9110	Cieplolubne dąbrowy (<i>O. Quercetalia pubescenti-</i>	0	+1	+1	-1	+1	+1

Kod siedliska	Nazwa siedliska przyrodniczego	Rodzaj zaplanowanego zabiegu oraz rodzaj wpływu wpływ zakładając iż zostaną one wykonane zgodnie z obowiązującymi zasadami					
		Zabiegi pielęgnacyjne			Zabiegi ręczne		
		krótkoterminowy	średnioterminowy	długoterminowy	krótkoterminowy	średnioterminowy	długoterminowy
	<i>petraeae</i>)						
-	- wpływ negatywny				krótkoterminowy - wpływ w chwili wykonywania zabiegu		
+	- wpływ pozytywny				średnioterminowy - wpływ do końca obowiązywania planu		
0	- brak wpływu, wpływ obojętny,				długoterminowy - wpływ długofalowy, długoletni		
1	- słaby						
2	- umiarkowany						
3	- silny						
n	- wpływ nieustalony						

W UPUL nie planuje się żadnych zabiegów związanych z zalesianiem oraz uproduktywaniem powierzchni nieleśnych, na których mogą znajdować się cenne płaty siedlisk np. łąkowych, torfowiskowych.

Cenne przyrodniczo zespoły roślinne mogące potencjalnie występować na omawianym terenie, na które projektowane w Planie zabiegi mogą mieć wpływ to zbiorowiska typowo leśne czyli: siedliska grądowe (*Tilio-Carpinetum*), bagienne – zarówno borowe (*Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis*, *Vaccinio uliginosi-Pinetum*, *Sphagno girgensohnii-Piceetum*) jak i lasowe oraz zbiorowiska łąkowe, i punktowo inne na bardzo niewielkich powierzchniach – np. torfowiska (w nomenklaturze leśnej określane jako leśne powierzchnie niezalesione). Zaproponowane w UPUL zabiegi mają na celu utrzymanie trwałości lasu, w zbliżonej do naturalnej formie, a co za tym idzie zachowanie oraz poprawę warunków bytowych wskazanych populacji zwierząt ich siedlisk oraz poprawę stanu zachowania i stanu sanitarnego siedlisk przyrodniczych oraz roślin. Odpowiednio prowadzone zabiegi gospodarcze (m. in. poprzez dostosowywanie optymalnych składów gatunkowych dla poszczególnych typów siedliskowych lasu oraz odpowiednie kształtowanie struktury, czy też pozostawianie odpowiedniej ilości martwego drewna winny w sposób jednoznacznie pozytywny w dłuższej perspektywie czasu wpłynąć na bazę żerową oraz dostępność potencjalnych do zajęcia siedlisk czy też bytujących na tych terenach gatunków zwierząt oraz roślin. w UPUL nie przewiduje się także usuwania zadrzewień w dolinach rzecznych oraz zabiegów na terenach nieleśnych, nie należy też usuwać (o ile nie stwarzają zagrożenia dla ludzi) drzew dziuplastych.

Dodatkowo w celu zachowania i poprawy poziomu wód powierzchniowych, należy (zgodnie z pPZO) utrzymywać lub przywracać właściwe stosunki wodne rowów odwadniających, zapobiegać osuszaniu terenu poprzez budowę lub modernizację urządzeń wodnych – zastawki i przepusty z piętrzeniem oraz zaniechać konserwacji rowów odwadniających siedlisk podmokłych.

W wyniku analizy nie stwierdzono by zapisy UPUL mogły w sposób istotny wpłynąć negatywnie na możliwie potencjalnie siedliska przyrodnicze Obszarów N2000, dlatego też należy stwierdzić brak istotnego negatywnego oddziaływania zapisów projektu UPUL na stan zachowania tych gatunku.

2.9. Określenie przewidywanego potencjalnego oddziaływania UPUL na gatunki roślin i zwierząt wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG, a mogące występować na gruntach objętych UPUL

Podczas realizacji prac taksacyjnych nie stwierdzono występowania gatunków zwierząt i roślin wymienionych w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG oraz Załączniku I Dyrektywy 2009/147/WE, co nie oznacza, że nie mogą one występować na gruntach objętych UPUL.

Syntetyczną ocenę potencjalnego wpływu zaplanowanych w UPUL zabiegów na poszczególne gatunki roślin i zwierząt (poza ptakami) wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG, a potencjalnie mogące występować na gruntach objętych UPUL przedstawiono w poniższej.

Tabela 14: Potencjalny wpływ zaplanowanych zabiegów na gatunki roślin i zwierząt (poza ptakami) z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG wymienione w SDF dla obszaru Natura 2000 pokrywającego się zasięgiem z gruntami objętymi pracami UPUL

Nazwa	Wpływ zabiegów			Informacje dodatkowe
	krótko-terminowy	średnio-terminowy	długo-falowy	
<i>Castor fiber</i> (bóbr europejski)	0	+1	+1	Związany ze środowiskiem wodno-leśnym, spotykany często w okolicach cieków wodnych.
<i>Lutra lutra</i> (wydra)	0	+1	+1	Związany ze środowiskiem wodno-leśnym, spotykany często w okolicach cieków wodnych.
<i>Canis lupus</i> (wilk)	0	+1	+1	Związany ze środowiskiem leśnym.
<i>Barbastella barbastellus</i> (mopek)	0	+1	+1	Związany ze środowiskiem leśnym.
<i>Lampetra planeri</i> (minóg strumieniowy)	0	0	0	Gatunek związany ze środowiskiem wodnym,
<i>Bombina bombina</i> (kumak nizinny)	0	0	0	Gatunek związany ze środowiskiem wodnym, nierzadko niewielkich zbiorników wodnych, również nietrwiałych.
<i>Triturus cristatus</i> (traszka grzebieniasta)	0	0	0	Gatunek związany ze środowiskiem wodnym, nierzadko niewielkich zbiorników wodnych, również nietrwiałych.
<i>Lycaena helle</i> (czerwończyk fioletek)	0	0	0	Gatunek związany ze środowiskiem wodnym (rzekami, ciekami, jeziorami)
<i>Lycaena dispar</i> (czerwończyk nieparek)	0	0	0	Gatunek związany z łąkami, terenami wilgotnymi, łęgami.
<i>Vertigo gayeri</i> (poczwarówka Gayera)	0	0	0	Gatunek związany z łąkami, terenami wilgotnymi, łęgami.
<i>Unio crassus</i> (skójka gruboskorupowa)	0	0	0	Gatunek związany ze środowiskiem wodnym (rzekami, ciekami, jeziorami)
<i>Hypodryas maturna</i> (przeplatka maturna)	0	0	0	Gatunek związany z łąkami, terenami wilgotnymi, łęgami.
<i>Leucorrhinia pectoralis</i> (zalotka większa)	0	0	0	Gatunek związany z łąkami, terenami wilgotnymi, łęgami.
<i>Ophiogomphus cecilia</i> (trzepla zielona)	0	0	0	Gatunek związany z łąkami, terenami wilgotnymi, łęgami.
<i>Misgurnus fossilis</i> (piskorz)	0	0	0	Gatunek związany ze środowiskiem wodnym (rzekami, ciekami, jeziorami)
<i>Cobitis taenia</i> (koza)	0	0	0	Gatunek związany ze środowiskiem wodnym (rzekami, ciekami, jeziorami)
<i>Rhodeus sericeus amarus</i> (różanka)	0	0	0	Gatunek związany ze środowiskiem wodnym (rzekami, ciekami, jeziorami)
<i>Aspius aspius</i> (boleń)	0	0	0	Gatunek związany ze środowiskiem wodnym (rzekami, ciekami, jeziorami)
<i>Vertigo angustior</i> (poczwarówka zwężona)	0	+1	+1	Związany z polanami i skrajami borow sosnowych.

Nazwa	Wpływ zabiegów			Informacje dodatkowe
	krótko-terminowy	średnio-terminowy	długofalowy	
<i>Saxifraga hirculus</i> (skalnica torfowiskowa)	0	0	0	Gatunek związany z łąkami, terenami wilgotnymi, torfowiskami.
<i>Liparis loeselii</i> (lipiennik Loesela)	0	0	0	Gatunek związany z łąkami, terenami wilgotnymi, torfowiskami.
<i>Cypripedium calceolus</i> (obuwik pospolity)	-1	+1	+1	Gatunek związany ze środowiskiem leśnym (światłose lasy, zarośla)
<i>Pulsatilla patens</i> (sasanka otwarta)	-1	+1	+1	Gatunek związany ze środowiskiem leśnym (światłose lasy, zarośla)
<i>Thesium ebracteatum</i> (leniec bezpodkwiatkowy)	0	0	0	Gatunek związany z łąkami, terenami otwartymi
<i>Hamatocaulis vernicosus</i> (haczykowiec błyszczący)	0	0	0	Gatunek związany z łąkami, terenami wilgotnymi, torfowiskami.

- - wpływ negatywny
+ - wpływ pozytywny
0 - brak wpływu, wpływ obojętny,
1 - słaby
2 - umiarkowany
3 - silny
n - wpływ niestabilny

krótkoterminowy - wpływ w chwili wykonywania zabiegu
średnioterminowy - wpływ do końca obowiązywania planu
długoterminowy - wpływ długofalowy, długoletni

Podczas prac terenowych nie zaobserwowano żadnego z wymienionych w tabeli gatunków. Zaobserwowano jednak stosunkowo liczne ślady jeleniowatych oraz innych pospolitych zwierząt. Części tropów i śladów nie rozpoznano, nie przypisując ich do konkretnego gatunku.

Na podstawie tych informacji stwierdza się, że na omawianym terenie występuje silna penetracja przez wiele gatunków zwierząt, w tym możliwe jest, że są to też gatunki wymienione w załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Niemniej, stosunkowo niewielka powierzchnia lasów objętych opracowaniem w stosunku do całkowitej powierzchni Obszarów N2000 jest jednak zaledwie fragmentem terytoriów takich gatunków jak wilk, ryś, jeleń. Na omawianym terenie nie stwierdzono stałych miejsc lęgowych.

Dotychczasowa gospodarka nie przyczyniła się do spadku populacji żadnego z wymienionych w powyższej tabeli gatunków (brak takich danych z terenu całego kraju). Specyfika terenu, trudność penetracji przez człowieka, występowanie miejsc niedostępnych, ograniczony czas wykonania zabiegów sprawiają, że wpływ na gatunki zwierząt będzie praktycznie neutralny. Wykonanie zaplanowanych zabiegów mających na celu znaczne opóźnienie rozpadu piętra górnego wpłynie pozytywnie na zachowanie siedliska życia tych gatunków.

Wymienione w powyższej tabeli gat. roślin raczej nie występują w miejscach, na których zaplanowano zabiegi. Prawdopodobieństwo spotkania tych gatunków w miejscach ewentualnych prac będzie tak znikome.

Biorąc pod uwagę wszystkie gatunki potencjalnie mogące występować jak i występujące na gruntach objętych UPUL, rodzaj zaplanowanych zabiegów, rozłożenie prac w czasie, nie przewiduje się negatywnego oddziaływania na wymienionych w niniejszym podrozdziale reprezentantów flory i fauny. Wszystkie prace prowadzone w myśl trwale zrównoważonego rozwoju w celu zachowania trwałości lasu w poszanowaniu aspektów ekonomicznych i przyrodniczych przyczynią się do zachowania istniejącej flory i fauny na tych terenach. Na wymienione w SDF gatunki nie związane ze środowiskiem leśnym UPUL nie będzie wywierał

jakiegokolwiek wpływu. Z tego względu w każdym UPUL, w rozdziale „ochrona środowiska” (opisania ogólnego) nie odniesiono się do działań w kierunku specjalnej ochrony tych gatunków.

2.10. Określenie przewidywanego potencjalnego oddziaływania UPUL na gatunki ptaków wymienione w Załączniku I Dyrektywy 2009/147/WE, a mogące występować na gruntach objętych UPUL

Ptaki charakteryzuje największa ze świata fauny łatwość zmiany miejsca przebywania, żeru i miejsc rozrodu. Jednakże wiele ptaków prowadzi stosunkowo osiadły tryb życia, a w szczególności przywiązuje się do miejsc gniazdowania np. zaobserwowany myszołów, czy inne różne gatunki sikor i wróblowatych oraz dzięciołów.

Na omawianym obszarze podczas prac terenowych zaobserwowano gatunki takie jak:

- sówka, sroka w wielu kompleksach oraz poza obszarem objętym pracami urządzeniowymi
- pospolite gatunki sikor i innych drobnych ptaków z rodziny wróblowatych,
- dzięcioły (różne gatunki) w wielu kompleksach oraz poza obszarem objętym pracami urządzeniowymi,
- myszołów, orlik krzykliwy czy gadożer – sporadycznie nad skrajami kompleksów,

Pomimo braku stwierdzeń gatunków cennych w w/w obszarach Natura 2000 należy założyć ich obecność na tym terenie. Wśród nich znajdują się następujące przedmioty ochrony N2000:

- Bocian czarny preferuje kompleksy leśne o znacznej powierzchni. Optymalne warunki bytowania tego gatunku to trudno dostępne obszary podmokłe i zabagnione.
- Trzmielojad zasiedla głównie stare drzewostany liściaste i mieszane, głównie w większych kompleksach leśnych.
- Kania czarna preferuje brzegi lasów liściastych i mieszanych w pobliżu bagien i otwartych wód oraz przestrzeni, zwłaszcza dolin rzek.
- Kania ruda zamieszkuje świetliste lasy liściaste i mieszane ze starodrzewami (również leśne polany) w sąsiedztwie otwartych pól, łąk, często w okolicach dolin rzek czy stawów, skalistych wybrzeży, ale gniazduje również z dala od wody.
- Bielik jest gatunkiem związanym ze środowiskiem wodnym. Gnieździ się prawie we wszystkich typach lasów.
- Gadożer zasiedla rozległe, wilgotne lasy, głównie stare kompleksy sosnowe (też torfowiska, mszary i olsy), w otoczeniu których znajdują się otwarte tereny podmokłe (bagna i mokradła), gdzie poluje.
- Orlik krzykliwy gniazduje w lasach liściastych i mieszanych, położonych w bliskim sąsiedztwie mokradeł, wilgotnych łąk lub użytków rolniczych z śródpolnymi zabagnieniami. Gnieździ się zarówno w dużych kompleksach leśnych, jak też na terenach półotwartych.
- Orlik grubodzioby preferuje bagna w pobliżu podmokłych lasów liściastych i jeziora otoczone lasami. Zasiedla też duże łąki, łągi, olsy i mokradła. Preferuje tereny równinne ze starymi drzewostanami, najlepiej ponad 60-letnimi. Wybiera głębsze partie kompleksów w których wzdłuż rozrzedzonych drzew może wznieść się na pagórki.
- Dubelt zasiedla tereny bagienne, zarówno otwarte jak i z krzewami i drzewami, a także skraje i

wnętrza lasów brzoźowych, olszowych i zarośla wierzbowe, a także niezbyt podmokłe łąki

- Kraska zasiedla tereny otwarte, gdzie dominuje tradycyjne ekstensywne rolnictwo. Siedliska łąkowe kraski to: pastwiska, ugory z kępami lub alejami starych drzew dziuplastych.
- Dudek zamieszkuje skraje starych widnych drzewostanów liściastych i aleje drzew w pobliżu rowów, pól i ugorów w obrębie terenów otwartych.
- Dzięcioł czarny lasy mieszane, rzadziej lasy liściaste, ale też zadrzewienia i duże parki miejskie.
- Dzięcioł średni zamieszkuje świetliste dąbrowy i inne lasy liściaste - bukowe, olchowe, działnice willowe, stare parki z obumierającymi drzewami oraz sady w pobliżu polan, poręb, na terenach zalewowych.
- Dzięcioł zielonosiwy zasiedla stare, luźne, dojrzałe mieszane lub liściaste drzewostany o niewielkiej zwartości i z martwymi drzewami, często łągi, buczyny, grądy, rzadko w borach.
- Dzięcioł białogrzbisty jest silnie zależny od butwiejącego drewna (zwłaszcza liściastego miękkiego). Zajmuje głównie starsze drzewostany liściaste i mieszane.
- Dzięcioł trójpalczasty zamieszkuje stare bory i bory mieszane, a także wilgotne drzewostany (łągi, olsy, rzadziej grądy), głównie z udziałem świerka. Wymaga dla żerowania i gnieźdzenia obecności martwych (świerkowych) drzew w drzewostanach z dużym udziałem świerka w późnych fazach rozwojowych.
- Sóweczka zamieszkuje starodrzewy (iglaste i mieszane) o bogatej strukturze, zwłaszcza podszytu, preferuje bory świerkowe, świerkowo-jodłowe i mieszane z polanami i młodnikami.
- Sowa błotna preferuje siedliska o zróżnicowanej strukturze, w pobliżu terenów otwartych, podmokłych, mszarów, torfowisk.
- Puchacz preferuje siedliska o bogatej i zróżnicowanej strukturze w pobliżu terenów otwartych.
- Włochatka zajmuje siedliska borów sosnowych, jodłowych lub świerkowych o bogatej strukturze.

Zapisy zawarte w Uproszczonym Plan Urządzania Lasu mają na celu zapewnienie ciągłości i trwałości lasu w przynajmniej utrzymaniu obecnych stanów siedlisk w/w gatunków ptaków mogących potencjalnie gnieździć się na terenach objętych opracowaniem. Ponadto wszystkie zaprojektowane zabiegi mają na celu utrzymanie trwałej pokrywy leśnej i są wykonywane we wszystkich warstwach drzewostanu. Wykonywane z należytą starannością i na niewielkich powierzchniach kształtują typową dla danego siedliska strukturę drzewostanu. Rozkład przestrzenny wykonywanych zabiegów pielęgnacyjnych warunkuje utrzymanie siedlisk w/w gatunków. Głównymi zagrożeniami dla części w/w gatunków (np. kraska, dzięcioły, dubelt) jest utrata siedlisk żerowania i gniazdowania w wyniku eliminacji zadrzewień w dolinach rzecznych i przy zbiornikach wodnych; nadmierna eksploatacja starych drzewostanów, eliminacja z lasu martwego drewna oraz intensyfikacja gospodarki rolnej w bliskim sąsiedztwie lasów. Na obszarze występowania tych gatunków nie stwierdzono zabiegów ujętych w Planie, które mogłyby w sposób istotny zagrozić zachowaniu ich siedlisk. Zaplanowane zabiegi w dłuższej perspektywie czasu powinny doprowadzić do wzrostu powierzchni żywnych lasów liściastych i mieszanych. Nie przewiduje się także usuwania zadrzewień w dolinach rzecznych oraz zabiegów na terenach nieleśnych. Dodatkowo w celu poprawy i zwiększenia

potencjalnych siedlisk należy w miarę możliwości nie usuwać drzew dziuplastych, a prace leśne prowadzić najlepiej po okresie lęgowym.

Dodatkowo w celu zachowania i poprawy warunków bytowych i odpowiedniej bazy żerowej gatunków takich jak gadożer, orzełek, orlik grubodzioby czy orlik krzykliwy należy utrzymywać lub przywracać właściwe stosunki wodne na rowach odwadniających, zapobiegać osuszaniu terenu poprzez budowę lub modernizację urządzeń wodnych oraz zaniechać do konserwacji rowów odwadniających siedliska podmokłe.

Nie przewiduje się, aby zabiegi zaplanowane w UPUL przyczyniły się do umyślnego płoszenia, niepokojenia, niszczenia jaj, postaci młodocianych i form rozwojowych, niszczenia siedlisk, ostoi, gniazd, mrowisk, nor, legowisk, żeremi, tam, tarlisk, zimowisk i innych schronień gatunków zwierząt występujących (szczególnie gat. chronionych) na terenach objętych UPUL.

W trakcie realizacji zabiegów rębnych proponuje się pozostawianie biogrup starodrzewi (5% powierzchni zrębu) do naturalnego rozpadu, zwiększając tym samym sukcesywnie zapas martwego drewna. Kępy te będą zwiększać urozmaicenie w budowie piętrowej drzewostanów na ubogich siedliskach, a także stanowić będą dogodne warunki m. in. dla sowy błotnej, orla przedniego, gadożera oraz puchacza do polowania (jako czatownie) pełniąc równocześnie rezerwuar puli genetycznych oraz mogą stanowić lokalne centra bioróżnorodności.

Wpływ realizacji zapisów UPUL na potencjalnie występujące w/w gatunki ptaków w obrębie oddziaływania Planu ogólnie będzie neutralny, a w niektórych przypadkach dodatni. Możliwe dla części zamieszkujących ten obszar taksonów ptaków krótkookresowe pogorszenie warunków bytowych (np. w wyniku cięć rębnych), dla innych gatunków będzie miało charakter przeciwny (dodatni). W okresie średnioterminowym, jak i długofalowym, w skutek utrzymania trwałej pokrywy leśnej o odpowiedniej strukturze i skaldzie gatunkowym będzie neutralny, bądź dodatni.

2.11. Propozycje zmian zapisów projektu UPUL mające na celu uniknięcie znaczącego negatywnego oddziaływania na Środowisko

Proces tworzenia UPUL jest procesem łączącym w sobie działania formalno-prawne i oczekiwania społeczne. Wszystkie zabiegi ujęte w UPUL zaprojektowane zostały zgodnie z obowiązującym rozporządzeniem oraz Zasadami Hodowli Lasu. Projekt UPUL uwzględni także postulaty zachowania trwałości lasów oraz prowadzenia gospodarki leśnej na zasadach ekologicznych w poszanowaniu zachodzących procesów naturalnych w myśl prowadzenia trwale zrównoważonej gospodarki leśnej (ustawa o lasach). Z tego też powodu nie proponuje się zmian zapisów w obecnie sporządzonym projekcie UPUL.

3. Określenie przewidywanego oddziaływania zabiegów projektowanych w UPUL na pozostałe formy ochrony przyrody i elementy środowiska

3.1. Określenie wpływu zapisów UPUL na pozostałe formy ochrony

3.1.1. Oddziaływanie na Biebrzański Park Narodowy wraz z otuliną

W zasięgu gruntów objętych opracowaniem znajdują się grunty Biebrzańskiego Parku Narodowego. Łączna powierzchnia terenów objętych UPUL, a podlegających ochronie wynikającej z Planu Ochrony Parku wynosi odpowiednio 606,17 ha dla Parku i 1910,96,79 ha dla jego otuliny.

Wszystkie zadania gospodarcze zaplanowane na gruntach znajdujących się w granicach BPN i jego otuliny zostały dostosowane do wymogów jego projektu Planu Ochrony oraz jest w trakcie uzgadniania z jednostką zarządzającą tym obszarem (tj. Dyrekcją Biebrzańskiego Parku Narodowego) (w myśl zapisów art. 10 ust. 7 i 8 Ustawy o ochronie przyrody).

Tabela 15: Struktura zabiegów gospodarczych planowanych do realizacji w granicach Biebrzańskiego Parku Narodowego (bez otuliny)

Lp.	Rodzaj zabiegu	Powierzchnia [ha]	Powierzchnia [%]*
1	Zalesienia	-	-
2	Odnowienia	286,55	47,27
3	Pielęgnacja	208,74	34,44
4	Rębnia I (IB)	282,85	46,66
	Rębnia II	-	-
	Rębnia III	-	-
	Rębnia IV	-	-
	Rębnia V	-	-
	Plazowina	1,43	0,24
Powierzchnia Biebrzańskiego Parku Narodowego (bez otuliny) w granicach UPUL		606,17¹	-

*Udział % zabiegu w stosunku do powierzchni obszaru znajdującego się w granicach UPUL

¹ Sumaryczna powierzchnia zabiegów może być większa od pow. Wskazanej w tej komórce za sprawą możliwości realizacji kilku zabiegów w granicach jednego wydzielenia (nałożenia wyliczonej powierzchni zabiegów)

W ramach UPUL dla tego terenu planuje się zabiegi pielęgnacyjne na powierzchni około 34% oraz zabiegi rębne i związane z nimi odnowienia (odpowiednio na obszarze 282,85 ha i 286,55 ha). Zalesień terenów nieleśnych nie zaplanowano.

Głównym celem ochrony BPN jest ochrona specyficznych, zanikających w Europie siedlisk bagienno-torfowych, ochrona rzadkich i ginących zbiorowisk roślinnych i gatunków zwierząt oraz walorów krajobrazowych, a także biotopów ważnych dla ochrony awifauny.

Na terenie Parku stwierdzono występowanie cennych siedlisk przyrodniczych oraz siedliska ptaków - wszystkie opisano wyżej w działach Obszarów N2000, które pokrywają się w ramach omawianego obszaru objętego UPUL z terenami Biebrzańskiego Parku Narodowego. Oddziaływanie na poszczególne przedmioty

ochrony będzie identyczne zarówno w granicach BPN jak i poza nim. Autor nie widzi potrzeby powielania tych informacji, dlatego też w dalszej części zostaną omówione ogólnie zagadnienia związane z BPN.

Środowisko przyrodnicze Bagien Biebrzańskich ukształtowane zostało w wyniku współdziałania procesów naturalnych oraz działania człowieka. Człowiek oddziaływał na środowisko zarówno poprzez przekształcenia sieci hydrograficznej, jak i różne sposoby użytkowania zasobów przyrody (rolnictwo, pasterstwo, leśnictwo, etc.). Do ekosystemów uznawanych za cenne zalicza się nie tylko naturalne obszary lasów i torfowisk, lecz także otwarte przestrzenie łąkowe powstałe w wyniku ekstensywnego rolniczego użytkowania. Zaniechanie jakiegokolwiek ingerencji na tych obszarach może doprowadzić do zaniku prezentowanych przez nie wartości florystycznych i faunistycznych. Dlatego ważnym jest by na tych obszarach prowadzić racjonalną gospodarkę leśną opartą na aktualnej wiedzy, doświadczeniach zawartych w Zasadach Hodowli Lasu (ZHL), w zgodzie z którymi opracowano omawiane UPUL. Zaproponowane zabiegi gospodarcze mające na uwadze jako cel nadrzędny zachowanie trwałości i ciągłości ekosystemów leśnych w odpowiedniej zdrowotności, zwiększając ich bioróżnorodność (prowadząc odnowienia z wykorzystaniem gatunków rodzimych) oraz wzbogacając pulę genową realizują podstawowy cel ochrony Biebrzańskiego Parku Narodowego.

W odniesieniu do cennej ornitofauny – celem ograniczenia negatywnego wpływu zaplanowanych prac leśnych na ptaki lęgujące – wskazuje się, że zaplanowane prace pielęgnacyjne (trzebieże) i rębnie w granicach BPN powinny być wykonywane poza okresem lęgowym ptaków, tj. w okresie od 1 września do 31 stycznia.

Prowadzenie na terenie BPN oraz w jego otulinie gospodarki leśnej dostosowanej (w swoim zakresie, czasie i obszarze) do ochrony wynikającego Planu Zadań Ochronnych pozwoli na uniknięcie negatywnego wpływu UPUL na opisywaną formę ochrony przyrody.

3.1.2. Oddziaływanie na Park Krajobrazowy Puszczy Knyszyńskiej im. prof. Witolda Sławińskiego

Tabela 16: Struktura zabiegów gospodarczych planowanych do realizacji w granicach Parku Krajobrazowego Puszczy Knyszyńskiej im. prof. Witolda Sławińskiego (bez otuliny)

Lp.	Rodzaj zabiegu	Powierzchnia [ha]	Powierzchnia [%]*
1	Zalesienia	-	-
2	Odnowienia	-	-
3	Pielęgnacja	1,43	86,14
4	Rębnia I (IB)	-	-
	Rębnia II	-	-
	Rębnia III	-	-
	Rębnia IV	-	-
	Rębnia V	-	-
	Plazowina	-	-
Powierzchnia Parku Krajobrazowego Puszczy Knyszyńskiej im. prof. Witolda Sławińskiego (bez otuliny) w granicach UPUL		1,66¹	-

*Udział % zabiegu w stosunku do powierzchni obszaru znajdującego się w granicach UPUL

¹ Sumaryczna powierzchnia zabiegów może być większa od pow. Wskazanej w tej komórce za sprawą możliwości realizacji kilku zabiegów w granicach jednego wydzielenia (nałożenia wyliczonej powierzchni zabiegów)

Na niewielkim obszarze pokrywającym się z granicami Parku Krajobrazowego Puszczy Knyszyńskiej zaplanowano wyłącznie zabiegi związane z pielęgnacją drzewostanów (ponad 86% powierzchni). Nowych zalesień nie zaplanowano.

Większa część Parku w zasadzie pokrywa się z obszarami OSO Puszcza Knyszyńska oraz SOO Ostoja Knyszyńska. W rozdziałach powyżej stwierdzono brak negatywnego oddziaływania zapisów UPUL na tę formy ochrony.

Głównym celem ochrony Parku Krajobrazowego Puszczy Knyszyńskiej jest ochrona unikatowego krajobrazu polodowcowego oraz szczególnych wartości przyrodniczych i geologicznych tego obszaru.

W obowiązującym akcie prawnym wymieniono zakazy, które obowiązują na terenie Parku. Poniżej nawiązano do tych zakazów w kontekście potencjalnego wpływu na cele ochrony Parku:

- 1) W projektach UPUL nie ma zapisów dotyczących zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry.
- 2) Projekty UPUL zostały sporządzone zgodnie z wszelkimi zasadami racjonalnej gospodarki leśnej, jak również same są jej częścią, ponieważ chronią lasy przed nadmierną eksploatacją. Zaprojektowane zadania gospodarcze, zgodnie są z zasadą zachowania trwałości lasu.
- 3) W projektach UPUL nie planuje się wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu oraz skamieniałości, kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów.
- 4) W projektach UPUL nie planuje się wykonywania prac ziemnych.
- 5) W projektach UPUL nie planuje się melioracji wodnych ani żadnych innych zmian stosunków wodnych. Zaplanowane są wyłącznie melioracje agrotechniczne, których celem jest podniesienia zdolności produkcyjnej siedlisk leśnych oraz przysposobienia gruntów nieleśnych do założenia uprawy leśnej.
- 6) W projektach UPUL nie planuje się likwidacji wymienionych w tym zakazie obiektów, a wręcz przeciwnie zaleca się ich zachowanie, a nawet ich odtwarzanie w miarę posiadanych środków.
- 7) W projektach UPUL nie planuje się lokalizowania jakichkolwiek obiektów budowlanych w pobliżu rzek, jezior oraz innych zbiorników wodnych.
- 8) W projektach UPUL nie planuje się nawożenia gruntów objętych opracowaniem.
- 9) W projektach UPUL nie planuje się prac innych niż tych związanych z gospodarką leśną.
- 10) W projektach UPUL nie planuje się utrzymywania otwartych rowów ściekowych i zbiorników ściekowych.
- 11) W projektach UPUL nie planuje się organizowania rajdów motorowych i samochodowych.

Wobec braku łamania zakazów obowiązujących w obszarze Parku Krajobrazowego Puszczy Knyszyńskiej, nie stwierdza się negatywnego oddziaływania projektów UPUL na tę formy ochrony przyrody

3.1.3. Oddziaływanie na Obszar Chronionego Krajobrazu Dolina Biebrzy

Celem opisywanego OChK jest czynna ochrona ekosystemów, polegająca na zachowaniu różnorodności biologicznej siedlisk występujących w zatorfionej dolinie rzeki Biebrzy, nad Kanałem Augustowskim i w dolinie rzeki Netty.

W granicach Obszaru zakazuje się (zgodnie z obowiązującym aktem prawnym):

1) zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;

2) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;

3) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;

4) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztorowym, przeciwpowodziowym lub przeciwsuwiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych;

5) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;

6) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych;

7) lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej.

W nawiązaniu do wyżej wymienionych zakazów określono wpływ zapisów Uproszczonych Planów Urządzenia Lasu na cele ochrony:

- Ad 1. w projektach UPUL nie ma zapisów dotyczących zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry.
- Ad. 2. Projekty UPUL zostały sporządzone zgodnie z wszelkimi zasadami racjonalnej gospodarki leśnej, jak również same są jej częścią, ponieważ chronią lasy przed nadmierną eksploatacją. Zaprojektowane zadania pozostają w zgodzie z zasadą zachowania trwałości lasu. Oznacza to, że niektóre ewentualne zadrzewienia mogą być użytkowane rębnie, jednakże w projektach UPUL nie zaplanowano rębni zupełnej, która wymagałaby usunięcia wszystkich drzew.
- Ad 3. w projektach UPUL nie planuje się wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu oraz skamieniałości, kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów.
- Ad. 4. w projektach UPUL nie planuje się wykonywania prac ziemnych.

- Ad. 5. w projektach UPUL nie planuje się melioracji wodnych ani żadnych innych zmian stosunków wodnych. Zaplanowane są wyłącznie melioracje agrotechniczne, których celem jest podniesienia zdolności produkcyjnej siedlisk leśnych oraz przysposobienia gruntów nieleśnych do założenia uprawy leśnej.
- Ad. 6. w projektach UPUL nie planuje się likwidacji wymienionych w tym zakazie obszarów, a wręcz przeciwnie zaleca się ich zachowanie, a nawet ich odtwarzanie w miarę posiadanych środków.
- Ad. 7. w projektach UPUL nie planuje się lokalizowania jakichkolwiek obiektów budowlanych w pobliżu rzek, jezior oraz innych zbiorników wodnych.

Wobec braku łamania zakazów obowiązujących w Obszarze Chronionego Krajobrazu Dolina Biebrzy nie stwierdza się negatywnego oddziaływania projektów UPUL na tę formę ochrony przyrody.

3.3. Wpływ na formy ochrony przyrody usytuowane w bezpośrednim sąsiedztwie gruntów objętych UPUL

W bezpośrednim sąsiedztwie gruntów objętych UPUL nie stwierdzono obecności innych form ochrony przyrody, zatem wyklucza się wystąpienie tego typu oddziaływania.

3.4. Wpływ na pozostałe elementy środowiska

Wpływ UPUL na pozostałe elementy środowiska został zamieszczony w formie tabelarycznej poniżej. W prognozie zastosowano skalę oddziaływania określającą wpływ dodatni, ujemny lub obojętny oraz czas oddziaływania w skali trzystopniowej (patrz legenda pod tabelą). Łączną ocenę przedstawiono w ostatniej kolumnie, jednak należy nadmienić, iż nie jest to suma przyznanych punktów, ani ich średnia arytmetyczna. Odstępiono od tego pomysłu z uwagi na fakt, że częstokroć brak oddziaływania (oceny de facto na „0”) powinien skutkować pozytywnym wpływem na jego stan w przyszłości. Ponieważ obowiązek wykonania UPUL wynika z Ustawy o lasach, której zapisy mają zabezpieczać środowisko przed ewentualnym negatywnym wpływem sprawowania gospodarki leśnej. Nie zachodzi więc obawa o negatywne oddziaływanie UPUL na środowisko.

Tabela 17: Syntetyczne zestawienie przewidywanego wpływu UPUL na poszczególne elementy środowiska

Lp.	Stan środowiska	Okres oddziaływania *	Rodzaje planowanych czynności i zadań gospodarczych oraz ich przewidywane oddziaływanie na elementy środowiska **			Oddziaływanie łączne planowanych czynności ***
			TW, TP	IID, II B, IV D	Rębnia zupełna IB	
1.	Różnorodność biologiczna	1	+	+	-	+
		2	+	+	+	+
		3	+	+	+	+

Lp.	Stan środowiska	Okres oddziaływania *	Rodzaje planowanych czynności i zadań gospodarczych oraz ich przewidywane oddziaływanie na elementy środowiska **			Oddziaływanie łączne planowanych czynności ***
			TW, TP	IID, II B, IV D	Rębnia zupełna IB	
2.	Ludzie	1	+	-	-	+
		2	+	+	+	+
		3	+	+	+	+
3.	Zwierzęta	1	+	-	-	+
		2	+	0	0	+
		3	+	0	+	+
4.	Rośliny	1	-	-	-	+
		2	+	+	+	+
		3	+	+	+	+
5.	Woda	1	0	0	-	+
		2	+	0	0	+
		3	+	+	0	+
6.	Powietrze	1	0	0	0	0
		2	0	0	0	0
		3	0	0	0	0
7.	Powierzchnia ziemi	1	-	-	-	-
		2	0	0	0	+
		3	+	+	+	+
8.	Krajobraz	1	+	0	-	+
		2	+	+	+	+
		3	+	+	+	+
9.	Klimat	1	0	0	0	0
		2	0	0	0	0
		3	0	0	0	+
10.	Zasoby naturalne	1	+	0	-	+
		2	+	+	+	+
		3	+	+	+	+
11.	Zabytki, miejsca cenne, pomniki	1	0	0	0	0
		2	0	0	0	0
		3	0	0	0	0
12.	Dobra materialne	1	0	0	0	0
		2	0	0	0	0
		3	0	0	0	0
13.	Łączna ocena oddziaływania Planu Urządzenia Lasu na środowisko	1	+	+	+	+
		2	+	+	+	+
		3	+	+	+	+

1 – oddziaływanie krótkoterminowe (w chwili wykonania zabiegów)

2 – oddziaływanie średnioterminowe (podczas obowiązywania UPUL)

3 – oddziaływanie długoterminowe (wieloletnie – dziesięcioletnie i dłuższe)

**

+ (plus) – wpływ dodatni

0 (zero) – brak istotnego wpływu, oddziaływanie zrównoważone

- (minus) – wpływ ujemny

***- Łączna ocena nie wynika z podsumowania poszczególnych ocen, lecz stanowi indywidualne podsumowanie zagadnienia

Wpływ zaplanowanych zabiegów na poszczególne elementy środowiska wymienione w Tabeli 10 będzie pozytywny. Wszystkie zaplanowane w UPUL zabiegi zostały opracowane zgodnie z obowiązującym w tym zakresie prawem, zasadami (ZHL), instrukcjami. Wykonanie UPUL w oparciu o ustawę o lasach gwarantuje zachowanie środowiska w stanie nienaruszonym (Rozdział 2 art. 7 pkt. 1). Niektóre z zabiegów dodatkowo poprawią stan środowiska, zwiększając bioróżnorodność oraz przywracając bardziej naturalny charakter omawianych lasów.

3.4.1. Oddziaływanie na różnorodność biologiczną

O ochronie różnorodności biologicznej możemy mówić rozpatrując jej trzy aspekty: genetyczny, gatunkowy i krajobrazowy. Zobowiązują nas do tego akty prawa krajowego i międzynarodowego.

W zakresie różnorodności genetycznej UPUL nie zawierają zapisów, których realizacja może wpływać na zmniejszenie puli genowej w obrębie gatunków.

Wszystkie zabiegi zaplanowane w UPUL mają w myśl trwale zrównoważonej gospodarki leśnej wyhodować docelowo drzewostany jak najlepsze pod względem ekologicznym, strukturalnym, technicznym i sanitarnym. Zaprojektowane w operatach zabiegi ukierunkowane są przede wszystkim na właściwy dla przedmiotowych drzewostanów sposób użytkowania rębego, rodzaj wykonywanych cięć pielęgnacyjnych, a także realizowanie istotnych zabiegów związanych z odnowieniem powierzchni chwilowo pozbawionych drzew i pielęgnacją młodych drzewostanów lub warstw młodego pokolenia w starszych drzewostanach. Powielają one naturalne procesy zachodzące w ekosystemach leśnych (wydzielanie i zamieranie drzew wskutek konkurencji o światło, przestrzeń i składniki pokarmowe, rozpad drzewostanów w wyniku osiągnięcia wieku biologicznego rozkładu), wyprzedzając je w czasie. Pielęgnacja lasu opiera się na usuwaniu wybranych okazów, przy czym selekcja ta może mieć charakter pozytywny (preferowane okazy najlepsze) lub negatywny (usuwanie okazów najsłabszych) w zależności od wybranych kryteriów (np. wieku drzewostanu, preferencji hodowlanych). Aby jednak zapobiec zubożeniu puli genowej, należy pozostawiać podczas realizacji zabiegów „reprezentantów gatunkowych” o nietypowych cechach jako rezerwuar genów oraz utrzymywać w lesie pewną ilość drzew zamierających i martwych.

W zakresie różnorodności gatunkowej zapisy UPUL rozpatrzono w dwóch aspektach:

- wiodącym jest określenie wpływu projektowanych zabiegów na zróżnicowanie gatunkowe drzewostanów,
- uzupełniającym jest określenie wpływu projektowanych zabiegów na różnorodność gatunkową grzybów, roślin i zwierząt.

Oceniając konsekwencje zaprojektowanych działań pod kątem ich wpływu na różnorodność gatunkową drzewostanów odniesiono się głównie do Tabeli 3 zawierającej typy drzewostanów (TD) oraz orientacyjne składy odnowień. Skład gatunkowy został zróżnicowany w zależności od warunków siedliskowych. Tabela ta dla każdego typu siedliskowego lasu (TSL) określa przyjęty optymalny skład gatunkowy oraz proponowane składy upraw i odnowień z określeniem udziału procentowego gatunków

głównych. Udział gatunków domieszkowych w każdym TD winien zostać określony w oparciu o lokalne warunki mikrosiedliskowe.

Analiza wspomnianej Tabeli pozwala na stwierdzenie, że w składach gatunkowych upraw i odnowień w lasach nie stanowiących własność Skarbu Państwa, a położonych na terenie analizowanych gmin zostały uwzględnione wszystkie lasotwórcze gatunki drzew leśnych, które miejscami występują, a z czasem powinny licznie występować na tym obszarze, zapewniając tym samym zachowanie zróżnicowanej struktury gatunkowej i optymalne dostosowanie siedliskowe. Wpływ UPUL w zakresie różnorodności gatunkowej drzewostanów określa się zatem jako pozytywny.

W drugim przypadku jednoznaczna ocena nie jest możliwa, gdyż realizacja ustaleń UPUL może różnie wpływać na koegzystujące ze sobą grupy gatunków o odmiennych wymaganiach ekologicznych, a sumaryczne oddziaływanie może mieć charakter pozytywny lub negatywny.

W zakresie różnorodności krajobrazowej (ekosystemowej) wpływ UPUL na różnorodność występujących ekosystemów pozostaje neutralny (a w perspektywie długofalowej wobec podejmowania opisanych poniżej działań – pozytywny).

3.4.2. Oddziaływanie na ludzi

Prowadzenie wielofunkcyjnej gospodarki leśnej w oparciu o UPUL zapewnia pracę, a więc i dochody wielu grupom zawodowym. Zabezpiecza jednocześnie zapotrzebowanie na pożądaną przez ludzi surowiec drzewny. Pozyskiwane i sprzedawane drewno stanowi dochód osób prywatnych, a utrzymane w odpowiedniej kondycji d-stany wpływają pozytywnie na ocenę mieszkańców. Gospodarowanie z zachowaniem zasady trwałości oraz udostępnianie lasu umożliwia społeczeństwu rekreację, wypoczynek oraz edukację przyrodniczą, zapewnia też dodatkowe dochody zbieraczom runa leśnego.

W UPUL nie zaprojektowano zabiegów mogących wywoływać kontrowersje lub też mogące szkodzić osobom prywatnym czy też gruntom przyległym.

Zarówno w krótkim jak i w długim okresie – wpływ zabiegów zaplanowanych w UPUL będzie dodatni.

3.4.3. Oddziaływanie na florę i faunę

3.4.3.1. Oddziaływanie na chronione gatunki roślin zlokalizowane poza obszarami chronionymi

Zabiegi gospodarcze na omawianym obszarze muszą być wykonywane w sposób najmniej inwazyjny i możliwie nieszkodliwy dla gatunków chronionych mszaków oraz chronionych roślin naczyniowych. Wskazano jest, zwłaszcza w większych skupiskach występowania gatunków chronionych, odpowiednio planować prace związane z pozyskaniem drewna, a w przypadku wykonywania rębni, w miarę możliwości w miejscach występowania roślin i mszaków pozostawianie kęp starego d-stanu. Wskazano

jest także bieżąca inwentaryzacja nowych i aktualnych wykazów gatunków chronionych oraz gatunków cennych i rzadkich regionalnie/lokalnie.

Inwentaryzacja oraz racjonalne podejście do ochrony gatunkowej roślin jest gwarantem zachowania populacji cennych, rzadkich, a czasami nawet ginących gatunków flory Polski. Różnorodność siedlisk oraz różnorodność zaplanowanych zabiegów, ich rozłożenie w czasie i przestrzeni stwarza idealne warunki do zmian w szacie roślinnej i stwarza możliwości przemian pokoleniowych u wielu gatunków.

Głównym zagrożeniem dla gatunków omawianej grupy gatunków (również grzybów) jest ich mechaniczne uszkodzenie podczas prowadzenia prac gospodarczych. Podczas wykonywania cięć rębnych oraz zabiegów pielęgnacyjnych i sanitarnych należy przestrzegać następujących zasad, które zminimalizują ewentualny negatywny wpływ:

- w miejscu występowania rzadkich i chronionych gatunków roślin (ewentualnie grzybów), o ile jest to możliwe, należy prowadzić prace rębne i pielęgnacyjne w okresie zimowym,
- w miejscach występowania chronionych gatunków wyłączyć z użytku rębego powierzchnie w formie kęp i pozostawić je aż do naturalnego rozpadu drzewostanu,
- nie projektować szlaków zrywkowych i miejsc składowania drewna w pobliżu miejsc występowania gatunków chronionych,
- zakładać stałe szlaki zrywkowe od stadium młodnika, z pominięciem potoków, przebieg szlaków zrywkowych należy projektować omijając z pewną rezerwą odległości wszystkie formy ochrony przyrody.

Nie przewiduje się, aby zabiegi zaplanowane w UPUL przyczyniły się do umyślnego niszczenia stanowisk gatunków chronionych. Pewne niewielkie, przypadkowe, nieumyślne zniszczenia roślin chronionych mogą nastąpić podczas prac pielęgnacyjnych i prowadzonych rębni. Dotyczyć będzie to jednak najczęściej gatunków pospolicie występujących na gruntach objętych niniejszą analizą.

Istnieje również zapis w rozporządzeniach Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin oraz grzybów mówiący, że podczas wykonywania czynności związanych z prowadzeniem racjonalnej gospodarki leśnej dopuszcza się odstępstwo od zakazów uszkodzenia i niszczenia siedlisk roślin (również grzybów) objętych ochroną ścisłą lub częściową, jeżeli technologia prac uniemożliwia przestrzeganie tych zakazów.

Wskazania gospodarcze zapisane w UPUL. podlegają również przepisom prawnym. Część artykułów ustawy o lasach oraz ustawy o ochronie przyrody, a także rozporządzeń z nimi związanych definiuje czynności, których nie można podejmować w celu nie pogarszania szeroko pojętego środowiska (w tym flory i fauny). Przykładem może być art. 52 ustawy o ochronie przyrody oraz art. 7 pkt 1 ustawy o lasach.

W związku z powyższymi zapisami nie przewiduje się negatywnego oddziaływania zapisów UPUL na gatunki roślin chronionych (w tym mszaków). Poprawnie wykonane zabiegi nie wpłyną negatywnie na

stan siedlisk i warunki rozwoju roślinności, w związku z czym stwierdza się, brak negatywnego oddziaływania Uproszczonego Planu Urządzenia Lasu na rośliny naczyniowe i mszaki.

3.4.3.2. Oddziaływanie na chronione gatunki zwierząt zlokalizowane poza obszarami chronionymi

Zabiegi gospodarcze na omawianym obszarze muszą być wykonywane w sposób najmniej inwazyjny i możliwie nieszkodliwy dla chronionych gatunków zwierząt. Nie przewiduje się aby zabiegi zaplanowane w UPUL przyczyniły się do umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, płoszenia, niepokojenia, niszczenia siedlisk, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry oraz ostoi gatunków zwierząt potencjalnie występujących na terenach objętych projektami UPUL. Wyjątkiem jest tutaj amatorski połów ryb oraz wykonywanie czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną i łowiecką.

W celu ochrony organizmów związanych z martwym drewnem, głównie bezkręgowców, należy systematycznie pozostawiać w lesie martwe drewno, które jest środowiskiem życia tych organizmów, w odpowiedniej ilości bez narażania drzewostanów na opanowanie przez szkodniki wtórne lub choroby grzybowe. Pozostawianie rozkładającego się drewna wpłynie dodatnio na intensyfikację ochrony różnorodności biologicznej w ekosystemach leśnych.

W miejscach obserwacji rzadkich gatunków gadów – zaleca się pozostawić uformowane w stopy gałęzie, pozostawiane w lesie po zakończeniu prac leśnych, natomiast w odniesieniu do płazów należy chronić ich miejsca rozrodu. Ważnym aspektem związanym z ochroną płazów, a także gadów jest ich ochrona na drogach leśnych i rowach przydrożnych, poprzez prowadzenie czynności gospodarczych w sposób nie powodujący szkód w populacjach tych gatunków.

Głównym siedliskiem wydry są rzeki i potoki. Zapisy UPUL dotyczą powierzchni leśnych. Zaplanowane w UPUL działania nie wpływają w sposób bezpośredni na siedliska występowania wydry. Wykonanie zaprojektowanych wskazań gospodarczych w bezpośrednim otoczeniu miejsc występowania nie powinno stwarzać zagrożenia dla populacji wydry. W związku z powyższym nie stwierdza się istotnego negatywnego oddziaływania Uproszczonego Planu Urządzenia Lasu na wydrę.

Wilk i ryś są zwierzętami typowo terytorialnymi, których terytorium zajmuje duże powierzchnie. Nie można zatem analizować wpływu uproszczonego planu na stan zachowania tych gatunków w aspekcie poszczególnych wydzieleń, lecz w kontekście całego obszaru objętego opracowaniem. Głównym celem tworzenia UPUL jest racjonalne gospodarowanie zasobami leśnymi i dbanie o zachowanie trwałej pokrywy leśnej, tym samym UPUL jest narzędziem pozwalającym na ochronę siedlisk i miejsc występowania dużych drapieżników. Planowane zabiegi charakteryzują się niewielką intensywnością. Nie planuje się wprowadzania wylesień.

Ochrona gatunków ptaków obejmuje także ochronę ich siedlisk, czyli obszarów stale lub okresowo wykorzystywanych przez gatunek. Gatunki ptaków będących przedmiotem ochrony w zasięgu gruntów objętych UPUL ze względu na zajmowane biotopy można podzielić na:

- ptaki związane z środowiskiem wodnym (bocian biały, zimorodek, błotniak stawowy).

- gatunki zamieszkujące ekosystemy leśne (bocian czarny, orzeł przedni, orlik krzykliwy, puchacz, puszczyk uralski, głuszec, cietrzew, dzięcioł czarny, dzięcioł średni, dzięcioł trójpalczasty, dzięcioł zielonosiwy, jarząbek).
- ptaki środowisk polnych i łąkowych, terenów otwartych, półotwartych i częściowo związanych ze środowiskiem leśnym: (derkacz, błotniak łąkowy, błotniak zbożowy).

Zapisy projektu UPUL nie mają bezpośredniego wpływu na siedliska wodne oraz polno-łąkowe, ponieważ dla gruntów nieleśnych UPUL nie określa szczegółowych wskazań gospodarczych.

Dla gatunków zamieszkujących ekosystemy leśne, zagrożenia stanowią:

- stosowanie zrębów zupełnych, protekcja sosny (dla drozda),
- zubożenie struktury gatunkowej i wiekowej drzewostanów,
- usuwanie z lasu martwego drewna, szczególnie leżącego (dla jarząbka),
- silna penetracja lasu przez ludzi i niepokojenie, szczególnie w trakcie lęgów,
- presja drapieżników,
- zanik terenów otwartych.

W zaplanowane w uproszczonych planach TD są zróżnicowane pod względem składu gatunkowego. Zastosowane rębnie i docelowe przewidziane typy drzewostanów przyczynią się do urozmaicenia struktury gatunkowej i wiekowej drzewostanów. Technika wykonania zadań gospodarczych zaprojektowanych w UPUL nie przewiduje usuwania posuszu leżącego. Jedynie w czasie wykonywania melioracji agrotechnicznych, w trakcie przygotowywania powierzchni pod odnowienie, leżące kłody mogą być usuwane. Podczas realizacji zadań zawartych w projektach UPUL będzie dochodziło do penetracji obszaru przez ludzi i w związku z tym może wystąpić zjawisko niepokojenia ptaków. Nie ma jednak podstaw aby przypuszczać, że zjawiska te będą zachodziły z większą intensywnością niż dotychczas. Dodatkowo dobre praktyki ochronne związane z prowadzeniem gospodarki leśnej jasno mówią o:

- prowadzeniu prac ścinkowych i zrywkowych przy pokrywie śniegu, przez co minimalizowane są szkody w najniższych warstwach lasu, glebie, a także unika się płoszenia populacji ptaków lęgowych,
- przeprowadzaniu przed przystąpieniem do prac leśnych oględzin w celu sprawdzenia występowania gatunków chronionych, a w przypadku stwierdzenia występowania gniazd poinformowanie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska,
- w okresie lęgowym ptaków nie powinno się wycinać drzew, na których występują zasiedlone gniazda, a drzew z gniazdami dużymi o średnicy powyżej 25 cm nie usuwać przed naturalnym rozpadem tych gniazd,
- w celu polepszenia warunków bytowania ptaków przy wykonywaniu prac leśnych zwrócić uwagę na pozostawienie drzew martwych, zamierających, dziuplastych, oraz przestoi szczególnie

świerkowych, które nie stwarzają zagrożenia przy pracach leśnych oraz dla turystów poruszających się po szlakach,

- w celu zapewnienia stabilizacji tych drzewostanów należy zwiększać ich zróżnicowanie wiekowe i przestrzenne przez wspieranie naturalnego odnowienia, bez uzupełniania wszystkich obecnie nieodnowionych powierzchni.

Konsekwentnie realizowane stosowanie do w/w wskazań znacznie zminimalizuje niepokojenie ptaków i związany z tym ewentualny negatywny wpływ na ich populacje. Nie ma również podstaw aby przypuszczać, że realizacja planu wpłynie wyraźnie na zwiększenie populacji drapieżników nękających ptaki z tej grupy.

Analizując powyższe założenia nie przewiduje się negatywnego wpływu projektów UPUL na grupę ptaków zamieszkujących siedliska nieleśne.

Ptaki środowisk polnych i łąkowych, terenów otwartych i półotwartych najczęściej zagrożone są:

- urbanizacją,
- intensyfikacją rolnictwa,
- niszczeniem zarośli i zadrzewień nadrzecznych,
- likwidacją zadrzewień i zakrzewień śródpolnych,
- zmianami reżimu hydrologicznego rzek,
- presją drapieżników,
- osuszaniem mokradeł,
- wylesianiem stromych brzegów rzek,
- erozją skarp i brzegów rzek.

Niektóre z kompleksów leśnych objętych projektem UPUL mają bardzo małą powierzchnię i mogą pełnić funkcję zadrzewień i zakrzewień śródpolnych. Sumaryczna powierzchnia lasów "o charakterze zadrzewień śródpolnych" nie zmniejszy się. W projektach planów nie planuje się działań mogących mieć wpływ na zmianę reżimu hydrologicznego rzek bądź osuszanie mokradeł. Jeżeli jakiś z lasów objętych projektami UPUL rośnie na terenach nadrzecznych, a szczególnie przy brzegach i stromych skarpach to ewentualny negatywny wpływ na siedliska ptaków minimalizują wskazania:

- nie ingerowanie w zbiorniki, ciekły wodne i tereny źródłiskowe,
- pozostawianie wzdłuż zbiorników, cieków wodnych i na terenach źródłiskowych rosnącej tam roślinności drzewiastej, a w przypadku powstania wylesienia teren taki należy w krótkim czasie odnowić,

- pozostawianie występujących w lesie naturalnych nieużytków takich jak bagna, mszary, torfowiska, itp. wraz z fauną i florą.

Podsumowując należy stwierdzić brak negatywnego oddziaływania projektów UPUL na grupę ptaków środowisk polnych i łąkowych, terenów otwartych i półotwartych.

Poprawnie wykonane zabiegi nie wpłyną negatywnie na chronione gatunki ptaków oraz ich siedliska, w związku z czym nie przewiduje się negatywnego oddziaływania Uproszczonego Planu Urządzenia Lasu.

3.4.4. Oddziaływanie na wodę

W opracowanych UPUL brak jest zapisów odnoszących się bezpośrednio do ekosystemów wodnych. O negatywnym wpływie na te ekosystemy i zasoby wodne można by mówić tylko w przypadku, gdyby realizowane na terenach leśnych zabiegi gospodarcze mogły spowodować zniekształcenie siedlisk mających znaczenie dla ochrony wód. Tymczasem zaplanowane zabiegi pielęgnacyjne i odnowieniowe, a nawet rębnie przewidują raczej pozytywne konsekwencje, tj. zachowanie na gruncie trwałej pokrywy roślinnej, co zmniejszy spływ powierzchniowy, poprawi wchłanianie wody i jej utrzymanie w glebie – zwiększając tym samym retencyjność terenu i nadając obszarowi funkcję wodochronną. Uproszczonego Planu Urządzenia Lasu swymi zapisami zapewnia ochronę śródleśnych źródeł, młak, torfowisk, ze względu na brak prowadzenia na tych użytkach nieleśnych prac związanych z ich zalesieniem. W świetle powyższych argumentów wpływ na lokalne zasoby wodne działań zaprojektowanych w UPUL będzie bezdyskusyjnie dodatni.

3.3.5. Oddziaływanie na powietrze

Las działa jak naturalny filtr powietrza, dostarcza bowiem tlen, obniża stężenie dwutlenku węgla i pochłania pyły. Procesom tym sprzyja bogactwo gatunków i trwałe utrzymywanie pokrywy roślinnej. Plan zakłada gospodarowanie w myśl zasady trwałości lasu, tym samym jego wpływ na powietrze może być tylko dodatni. Działania zaprojektowane w UPUL wpływają pozytywnie na jakość powietrza atmosferycznego poprzez np: dążenie do wyhodowania coraz liczniejszych wielogatunkowych drzewostanów z istotnym udziałem gatunków liściastych dostosowanych do siedliska, dzięki którym w procesie fotosyntezy w tkankach budujących rośliny zostaje zakumulowana większa ilość węgla pochodzącego z atmosfery. Działaniu temu sprzyja również prowadzenie zrównoważonej gospodarki w lasach, która podnosi zasoby drzewostanów, co w efekcie wpływa między innymi na zatrzymywanie większej ilości zanieczyszczeń w tym nadmiaru dwutlenku węgla występujących w powietrzu. Jednakże biorąc pod uwagę rozmiar zaplanowanych prac nie będą one miały większego wpływu na powietrze. Wpływ zaplanowanych zabiegów na powietrze w skali mikro ocenia się jako pozytywny a w większej skali jako obojętny.

3.4.6. Oddziaływanie na powierzchnię ziemi

Wpływ zaplanowanych działań gospodarczych na powierzchnię gleby należy rozpatrywać w dwóch aspektach: globalnym i lokalnym.

Globalnie las wpływa na grunt zdecydowanie dodatnio poprzez bezpośrednią stabilizację jego wilgotności, a w długim okresie czasu pozytywnie oddziałuje też na żyzność siedlisk. Zaprojektowane zabiegi skutkować będą zmianą obecnego składu gatunkowego na bogatszy w gatunki liściaste, który co roku wzbogaci wierzchnie warstwy gleby w materię organiczną opadłych liści.

Działania gospodarcze zaplanowane w projektach UPUL mogą powodować chwilowe, punktowe negatywne oddziaływanie na powierzchnię ziemi, a zwłaszcza na pokrywą glebową. Dotyczy to głównie efektów stosowania maszyn leśnych w trakcie prowadzenia prac związanych z pozyskaniem drewna w ramach użytkowania rębego i przedrębego oraz podczas przygotowywania gleby pod odnowienie. Wykorzystywanie sprzętu mechanicznego w prowadzonych pracach urządzeniowych skutkuje bezpośrednią okresową zmianą struktury, warunków napowietrzenia i wilgotności gleby (w szczególności jej wierzchnich warstw). Aby ograniczyć ten wpływ wskazane jest, aby w możliwie największym zakresie planować prace w okresie zimowym, przez co zminimalizowane zostaną szkody w najniższych warstwach lasu oraz glebie.

Z użytkowaniem dróg i składnic drewna związane są także okresowe remonty tej infrastruktury. Zaleca się, aby do tego typu przedsięwzięć wykorzystywać materiał budowlany miejscowego pochodzenia (z kamieniołomów lub żwirowni), o składzie petrograficznym dostosowanym do warunków geologicznych panujących na danym terenie. Zaleca się zaniechanie poboru materiału budowlanego z koryt rzecznych rzek.

Lokalnym niebezpieczeństwem zagrażającym powierzchni ziemi, a wynikającym z działań gospodarki leśnej może być rozmycie gruntu przez wody opadowe (na skutek usunięcia z niego warstwy roślinności). Niemniej groźba taka może zaistnieć w zasadzie wyłącznie na obszarach bardzo stromych, na których wykonany zostałby zrąb zupełny. W przypadku omawianego terenu problem ten nie wystąpi (wynika to z charakterystyki omawianego obszaru) i nie ma żadnych obaw o możliwe zdegradowanie gleb poprzez planowane działania leśne. Poza tym las wpływa na grunt zdecydowanie dodatnio. Stabilizuje jego wilgotność, a w długim okresie pozytywnie oddziałuje na żyzność siedlisk. Nie przewiduje się tym samym uruchomienia procesów erozyjnych (poza niewielkimi lokalnymi, np. przy zrywce drewna i wykonanych gniazdach w rębni IV oraz prowadzeniu odnowień sztucznych) w wyniku wykonania zaprojektowanych zabiegów.

Innym negatywnym efektem mogącym wystąpić jest ryzyko znacznego uszkodzenia wierzchnich warstw gleby na skutek niewłaściwego jej przygotowania. Sposoby przygotowania gleby nie znajdują się w zakresie UPUL, a wynikają z innych dokumentów, jak np. Zasad Hodowli Lasu (które nakazują przygotowanie gleby w dostosowaniu do siedliska i w sposób umożliwiający zachowanie trwałości lasu, a także preferują sposoby jak najmniej ingerujące w naturalny profil glebowy). Przestrzeganie tych zasad minimalizuje ryzyko powstania znaczącego negatywnego oddziaływania.

Podsumowując wszystkie aspekty możliwego oddziaływania – holistyczny wpływ projektowanych działań wynikających z UPUL na powierzchnię ziemi określa się jako neutralny.

3.4.7. Oddziaływanie na krajobraz

Uproszczony Plan Urządzenia Lasu wpływa na kształtowanie krajobrazu leśnego. Wszelkie działania takie jak: odnowienia, pielęgnacje, także użytkowanie lasu w rębniach docelowo mają zachować ciągłość istnienia lasu. Część wydziełów leśnych opisano jako z rozbudowaną warstwą podszytu i porostu, gdzie znaczny procent młodego pokolenia wzrasta pod osłoną górnego piętra. Wpływ zaplanowanych zabiegów (w szczególności rębnie) co prawda w różnym czasie może być zróżnicowany, jednak w dłuższym okresie zawsze jest dodatni. Działania prowadzone na stosunkowo niewielkich obszarach kształtują mozaikowy charakter lasu. Drzewostany zróżnicowane powierzchniowo, gatunkowo i wiekowo wzbogacają i urozmaicają krajobraz. Wykonanie UPUL na omawianych terenach wpłynie pozytywnie na zachowanie d-stanów (brak samowoli w wycince) i usystematyzuje prowadzone prace aby w jak najlepszym stopniu zachować naturalny charakter omawianych terenów. Wpływ zaplanowanych zabiegów ocenia się jako pozytywny.

3.4.8. Oddziaływanie na klimat

Podobnie jak przy wpływie na powietrze, las ma wpływ na warunki klimatyczne. W skali globalnej pewne znaczenie może mieć pochłanianie i akumulacja dwutlenku węgla, w skali lokalnej las silnie oddziałuje na mikroklimat: łagodząc go w okresach występowania skrajnie wysokich i niskich temperatur oraz susz. UPUL zakłada trwałość lasu, w związku z czym jego wpływ na klimat jest dodatni.

3.4.9. Oddziaływanie na zasoby naturalne

Plan UPUL zakłada powiększanie zasobów drzewnych stanowiących odnawialne zasoby naturalne. Powiększanie zasobów leśnych realizowane jest w wyniku prowadzonych odnowień i zwiększania produktywności lasu (art. 14 Ustawy o lasach). Pewne znaczenie w gospodarce mają również pozyskiwane w lesie: grzyby, owoce runa leśnego, zioła, rośliny. Wpływ zaprojektowanych działań na zasoby naturalne będzie dodatni.

3.4.10. Oddziaływanie na zabytki, obiekty pamięci narodowej, obiekty kultury materialnej

Na gruntach objętych projektami UPUL nie inwentaryzowano obiektów kultury materialnej czy też miejsc pamięci narodowej.

Las bezpośrednio nie wpływa na zabytki i dobra kultury materialnej, tworzy natomiast niepowtarzalne ich tło, wzbogacając wnętrza krajobrazowe. Pośredni długookresowy wpływ na dobra kultury materialnej ma przebudowa drzewostanów z zastosowaniem odnowień o składzie zgodnym z występującymi siedliskami. Przyczynia się bowiem

do stworzenia naturalnego składu drzewostanów, zróżnicowanych wiekowo i gatunkowo, uszlachetniając tło krajobrazowe dóbr kultury materialnej. Zatem wpływ zaprojektowanych działań na zabytki, obiekty pamięci narodowej, obiekty kultury ocenia się jako pozytywny.

3.4.11. Oddziaływanie na dobra materialne

Realizacja UPUL przynosi wymierne dochody dla właścicieli prywatnych oraz wspólnot gruntowych w postaci deputatu drewna technicznego oraz opałowego, odciążając i zasilając budżety domowe. Tym samym gospodarka leśna jest istotnym składnikiem gospodarki lokalnej i krajowej. Jednym z celów prowadzenia gospodarki leśnej jest powiększenie zasobności drzewostanów. Wpływ zaplanowanych w UPUL działań będzie pozytywny.

4. Działania mające na celu minimalizację ewentualnego negatywnego wpływu UPUL na środowisko

Wszystkie zabiegi zaplanowano zgodnie z obowiązującym prawem i w zgodności z instrukcjami i rozporządzeniami. Ustawa o lasach powstała między innymi w celu zapewnienia ochrony przyrody na terenach leśnych. Tym samym nie przewiduje się opracowywania dodatkowych działań mających na celu minimalizację ewentualnych negatywnych działań. Wszystkie dotychczas opracowane zalecenia co do sposobu prowadzenia gospodarki w lasach można uznać za wystarczające (patrz opisanie ogólne UPUL). Postępowanie zgodnie ze sztuką prowadzenia prac leśnych zapewni należyta ochronę wszystkich elementów środowiska w tym ewentualnie stwierdzonych w przyszłości cennych gatunków chronionych roślin lub zwierząt.

D. INFORMACJE DODATKOWE DOTYCZĄCE UPUL

1. Terminy realizacji zabiegów zaplanowanych w UPUL

Projekt UPUL nie wyznacza terminów wykonania zaprojektowanych zabiegów. Planuje się w nim jedynie rodzaj zabiegu, który ma zostać wykonany w okresie jego obowiązywania. Zaplanowane zabiegi jako (! PILNE) oznaczają, że w pierwszej kolejności należy zająć się właśnie nimi w konkretnych wydzieleniach. Decyzja o terminie wykonania zabiegu należy do jednostki gospodarującej na omawianym terenie. W punkcie zatytułowanym „Ochrona środowiska” opisanego ogólnego UPUL zwrócono jedynie uwagę, aby nie wykonywać zabiegów w okresie łęgowym.

2. Technologie realizacji zabiegów zaplanowanych w UPUL

Projekt UPUL nie wskazuje technologii w jakiej mają zostać wykonane zabiegi. Planuje się w nim jedynie rodzaj zabiegu, który ma zostać wykonany w okresie jego obowiązywania. Decyzja o technologii wykonania zabiegu należy do jednostki gospodarującej na omawianym terenie. Rodzaj technologii w jakiej mają być wykonane poszczególne zabiegi, może być wybierany w chwili sporządzania specyfikacji przetargowej do przetargu na wykonanie poszczególnego zabiegu lub poprzez dostępność środków i sprzętu jakim dysponuje wspólnota. Ze względu na specyfikę terenu, dostępność sprzętu, w większości wydziałów prace prowadzone są metodami tradycyjnymi (bez użycia ciężkiego sprzętu) pod nadzorem jednostek nadrzędnych, nadzorujących.

3. Analiza możliwych konfliktów społecznych związanych z planowanym przedsięwzięciem

W związku z ilością i rodzajem zabiegów zaplanowanych w UPUL nie przewiduje się wystąpienia konfliktów społecznych. Nie przewiduje się także możliwości konfliktu z organizacjami przyrodniczymi i ekologicznymi. W okresie wyłożenia do publicznego wglądu nie wniesiono żadnych merytorycznych uwag do UPUL.

4. Dane o sporządzeniu Prognozy

Dane terenowe z omawianego terenu zebrano w miesiącu maju, czerwcu i lipcu 2024 r. Prognoza została sporządzona ze stanem na 14.08.2024 r.

5. Źródła informacji

Akty prawne:

1. Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2023 poz. 1094 ze zm.).
2. Ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. (Dz.U. 2023 poz. 1336).
3. Ustawa o lasach z dnia 28 września 1991 r. (tekst jedn. Dz.U. 2022 poz. 672).
4. Ustawa prawo ochrony środowiska (tekst jedn. (Dz.U.2021.1973; 1718 oraz 2269)
5. Ustawa o ochronie gruntów rolnych i leśnych ze zmianami (tekst jedn. Dz.U. 2021 poz. 2163)
6. Rozporządzenie ministra środowiska z dnia 22 września 2010 r. w sprawie wzoru oraz zawartości i układu publicznie dostępnego wykazu danych o dokumentach zawierających informacje o środowisku i jego ochronie (Dz. U. z 2010 r. nr 186, poz. 1249).
7. Rozporządzenie rady ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (teks jedn. Dz.U. z 2019 r., poz. 1839).
8. Rozporządzenie ministra środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz.U. z 2016 r. poz.2183).
9. Rozporządzenie ministra środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie gatunków dziko występujących roślin objętych ochroną (Dz.U. z 2014 r. poz. 1409).
10. Rozporządzenie ministra środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie gatunków dziko występujących grzybów objętych ochroną (Dz.U. z 2014 r. poz. 1408).
11. Rozporządzenie ministra środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (tekst jedn. Dz.U. 2014 poz. 1713)
12. Rozporządzenie ministra środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz.U. 2017 poz. 1416 .)
13. Dyrektywa Rady 92/43/EWG, pierwszy zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty, składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument C(2007)5043)(2008/25/WE) (Dz. Urz. UE L 12 str.383).
14. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego gminy Goniądz.
15. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego gminy Knyszyn.
16. Uchwała Nr XXIII/201/16 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 21 marca 2016 r. w sprawie Parku Krajobrazowego Puszczy Knyszyńskiej im. Profesora Witolda Sławińskiego (Dz. Urz. z 2016 r. poz. 1502)
17. Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku z dnia 30 czerwca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Knyszyńska PLH200006 (Dz. Urz.Woj. Podl. z 2014 r. poz. 2431)
18. Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku z dnia 4 lutego 2020 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Knyszyńska PLH200006 (Dz. Urz.Woj. Podl. z 2020 r. poz. 844)
19. Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku z dnia 1 kwietnia 2022 roku zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 PLH200006 Ostoja Knyszyńska (Dz. Urz.Woj. Podl. z 2022 r. poz. 1480).
20. Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku z dnia 15 maja 2014r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Puszcza Knyszyńska PLB200003 [Dz. Urz.Woj. Podl. z 2014., poz. 1967]
21. Konwencja o obszarach wodno-błotnych mających znaczenie międzynarodowe, zwłaszcza jako środowisko życiowe ptactwa wodnego, sporządzona w Ramsarze dnia 2 lutego 1971 r.

Literatura:

1. Antczak A. i inni. 2003. "Natura 2000 w lasach Polski" – skrypt dla każdego. Min. Środowiska. Warszawa.
2. Herbich J. (red.). 2004. Murawy, łąki, ziołorośla, wrzosowiska, zarośla. Poradniki ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 – podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska, Warszawa. T. 3.
3. Herbich J. (red.). 2004. Ściany, piargi, rumowiska skalne i jaskinie. Poradniki ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 – podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska, Warszawa. T. 4.
4. Herbich J. (red.). 2004. Wody słodkie i torfowiska. Poradniki ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 – podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska, Warszawa. T. 2.
5. Herbich J. (red.). 2004. Lasy i Bory. Poradniki ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 – podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska, Warszawa. T. 5.
6. Kondracki J. 2001. Geografia regionalna Polski. Wyd. Nauk. PWN, Warszawa.
7. Natura 2000 w lasach Polski – skrypt dla każdego, praca zbiorowa, Warszawa 2003 r.
8. Paweł Rutkowski i inni "Natura 2000 w Leśnictwie", Ministerstwo Środowiska Warszawa 2009.
9. Pawlaczyk P. i inni "Leśne siedliska przyrodnicze Natura 2000 mogące występować w Lasach Państwowych" 2010 r.
10. Pawlaczyk P., Jermaczek A. Natura 2000-narzędzie ochrony przyrody. WWF Polska, Warszawa 2009.
11. Praca zbiorowa. Natura 2000 w lasach Polski. DANCEE Duńska Agencja Ochrony Środowiska 2003.
12. Program Ochrony Przyrody Nadleśnictwa Augustów na 2015 – 2024 r. 2015. BULiGL, Białystok.
13. Program Ochrony Przyrody Nadleśnictwa Knyszyn na 2018 – 2027 r. 2018. BULiGL, Białystok.
14. Program Ochrony Przyrody Nadleśnictwa Rajgród na 2020 – 2029 r. 2019. BULiGL, Białystok.
15. Program Ochrony Środowiska dla Gminy Goniądz na lata 2021-2025, z perspektywą do 2027 r., 2020.
16. Program Ochrony Środowiska dla Gminy Knyszyn na lata 2016-2019, z perspektywą na lata 2020 – 2023.
17. Program Ochrony Środowiska dla powiatu monieckiego na lata 2004 – 2011, 2003.
18. Program Państwowego Monitoringu Środowiska woj. podlaskiego na lata 2016-2020, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Białymstoku, Białystok 2015 r.
19. Raport o stanie środowiska województwa podlaskiego w 2020 roku, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Białymstoku, Białystok 2020 r.
20. Raport o stanie środowiska w Polsce 2008, Biblioteka Monitoringu Środowiska, Warszawa 2010.
21. Standardowy Formularz Danych obszaru Natura 2000 PLH2000108 Dolina Biebrzy.
22. Standardowy Formularz Danych obszaru Natura 2000 PLH200006 Ostoja Knyszyńska.
23. Standardowy Formularz Danych obszaru Natura 2000 PLB200003 Puszcza Knyszyńska.
24. Standardowy Formularz Danych obszaru Natura 2000 PLB200006 Ostoja Biebrzańska.
25. Solon J., Borzyszkowski J., Bidłasik M., Richling A., Badora K., Balon J., Brzezińska-Wójcik T., Chabudziński Ł., Dobrowolski R., Grzegorzczak I., Jodłowski M., Kistowski M.,
26. Kot R., Kraż P., Lechnio J., Macias A., Majchrowska A., Malinowska E., Migoń P., Myga-Piątek U., Nita J., Papińska E., Rodzik J., Strzyż M., Terpiłowski S., Ziaja W., 2018. Physico- geographical mesoregions of Poland: Verification and adjustment of boundaries on the basis of contemporary spatial data. Geographia Polonica, vol. 91, no. 2, pp. 143-170.
27. Zajac K. 2003. Obszary Natura 2000 w dolinach rzecznych. W: Makomaska – Juchiewicz M., Tworek S. (red.): Ekologiczna sieć Natura 2000. Problem czy szansa. Instytut Ochrony Przyrody PAN, Kraków, s.: 135 – 149
28. Zielony A. 2012. Regionalizacja Przyrodniczo Leśna Polski 2010. CILP, Warszawa.

Wykaz stron internetowych:

<http://isap.sejm.gov.pl/>
<http://bialystok.rdos.gov.pl/>
<http://natura2000.eea.europa.eu/>
<http://natura2000.gdos.gov.pl/natura2000>
<http://ptaki.info/>
<http://rebnie.wl.sggw.pl/>
<http://siedliska.gios.gov.pl/>
[http://www .geoportal.gov.pl](http://www.geoportal.gov.pl)

<http://www.geoserwis.gdos.gov.pl>

<http://www.gios.gov.pl/>

<http://www.pngs.com.pl>